

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**TARSUS'UN 338 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİ
(H. 25 ŞA'BÂN 1311 - 6 ŞEVVÂL 1312 / M. 6 EYLÜL 1893 -
1 ŞUBAT 1895)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mustafa Salih GÜNDAŞ

**Enstitü Ana Bilim Dalı: TARİH
Enstitü Bilim Dalı: YAKINÇAĞ TARİHİ**

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Atilla ÇETİN

Ekim-2004

TARSUS'UN 338 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİ
(H. 25 ŞA'BÂN 1311 - 6 ŞEVVÂL 1312 / M. 6 EYLÜL 1893 -
1 ŞUBAT 1895)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mustafa Salih GÜNDAŞ

Enstitü Ana Bilim Dalı: TARİH
Enstitü Bilim Dalı: YAKINÇAĞ TARİHİ

148482

Bu tez 19/10/2004 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir

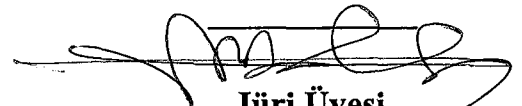
Jüri Başkanı

Dr. Atilla Çetin

Jüri Üyesi

Doç. Dr. Mehmet Erzurum

Jüri Üyesi

Doç. Dr. M. Mehdi Erzurum

ÖNSÖZ

Yazılı kaynaklar tarih araştırmaları için vazgeçilmez önem taşırlar. Şer'iyye sicilleri de muhteva bakımından çok zengin olmaları sebebiyle birinci dereceden başvurulacak yazılı kaynaklardır. Umumiyetle her idari bölgeye ait Şer'iyye sicilleri bulunduğundan mahalli tarih çalışmalarını açısından önemlidirler. Özellikle kronolojik olarak birbirini takip eden siciller elde edilebilirse, o bölgenin tam bir tarihini yazmak mümkün olabilir.

Merkez ve kadılar arasındaki yazışmalar, bilhassa taşradaki idari düzenlemeler için gönderilen ferman, berat hatta kanunnamelerin suretlerde yazılı bulunması, Osmanlı siyasi tarihi açısından ayrıntılı bilgiler elde etmemizi sağlamaktadır. Bu kayıtlar diğerk arşiv vesikalarını doğruladığı gibi, kaybolan ve bulunamayan ferman, berat vesair evrakların yerlerine kullanılabilcek vesikalardır.

Araştırma konum Mersin Sancağı'na bağılı Tarsus Kazası'na ait 338 numaralı Şer'iyye sicilidir. Değerli Hocam Prof. Dr. Atilla Çetin Bey'in teşvik ve tenbihleri, Şer'iyye sicilleri konusundaki merakımı arttırarak böyle bir çalışmayı gerçekleştirmeme sebep olmuştur.

Bu çalışmayı yapmam konusunda beni teşvik eden ve her türlü desteğini esirgemeyen, yardımlarını ve üzerimdeki emeğini asla unutamayacağım değerli hocam ve danışmanım Sayın Prof. Dr. Atilla Çetin Bey'e teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca bu çalışmamda beni cesaretlendiren ve güçlükleri paylaşmamda yardımcı olan değerli dostlarıma da teşekkür ederim. Çalışmamın diğerk araştırmacılaraya yardımcı olursa kendimi bahtiyar sayacağım. Şehir tarihçiliğimize katkı sağlaması dileğiyle.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	i
KISALTMALAR.....	iii
TABLOLAR LİSTESİ.....	v
ÖZET.....	vi
SUMMARY.....	vii
GİRİŞ.....	1
1. TARSUS'UN COĞRAFİ KONUMU VE TARİHİ.....	4
1. 2. Tarsus'un Coğrafi Yapısı ve İklimi.....	4
1. 3. Tarsus'un Kuruluşu ve İsmi'nin Kökeni.....	5
1. 4. En Eski Devirlerden Osmanlı Hakimiyetine Kadar Tarsus.....	7
1. 5. Osmanlı İdari Teşkilatında Tarsus Sancağı.....	9
1. 6. Osmanlı Döneminden Cumhuriyete Kadar Tarsus.....	10
2. TARSUS'UN XIX. YÜZYIL SONLARINDA GENEL DURUMU.....	12
2. 1. Nahiye, Köy ve Mahalleler.....	13
2. 2. Salnamelere Göre Tarsus'taki Yapılar.....	14
2. 3. Nüfus.....	17
2. 4. Ekonomi.....	19
3. İLMİ ARAŞTIRMALAR AÇISINDAN ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN ÖNEMİ..	23
3. 1. Şer'iyye Sicillerinin İhtiva Ettiği Konular ve Türk Tarihi Açısından Önemi.....	23
3. 2. Genel Tarih Açısından.....	24
3. 3. Hukuk Tarihi Açısından.....	25
3. 4. Sosyal Tarih Açısından.....	27
3. 4. İdari Teşkilat Açısından.....	27
3. 5. İktisat Tarihi Açısından.....	28
3. 6. Askeri Tarih Açısından.....	29

4. TARSUS'UN 338 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNİN TASNİFİ.....	32
4. 1. Tarsus'un 338 Numaralı Şer'iyye Sicili Defteri'nin Biçim ve Muhteva Olarak Tanıtımı.....	32
4. 2. Şer'iyye Sicilinde Geçen Belgelerin Konu Özetleri.....	36
4. 3. 338 Numaralı Şeri'yye Sicilinde Yer Alan İstatistikler.....	44
4. 3. 1. Mahalle Adları.....	44
4. 3. 2. Yer Adları.....	44
4. 3. 3. Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Mal, Giyecek ve Ev Eşyaları.....	44
4. 3. 4. Şer'iyye Sicilinde Geçen Lakablar.....	45
4. 3. 5. Şer'iyye Sicilinde Geçen Meslekler.....	45
4. 3. 6. Şer'iyye Sicilinde Geçen Devlet Görevlileri.....	45
5. TARSUS'UN 338 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİ (TRANSKRİPSİYON).....	46
SONUÇ.....	120
KAYNAKÇA.....	122
EKLER.....	124
ÖZGEÇMİŞ.....	171

KISALTMALAR

M.	: Muharrem
S.	: Safer
Ra.	: Rebiu'l-evvel
R.	: Rebiu'l-ahir
Ca.	: Cemaziye'l-evvel
C.	: Cemaziye'l-ahir
B.	: Recep
Ş.	: Şaban
N.	: Ramazan
L.	: Şevval
Za.	: Zilka'de
Z.	: Zilhicce
Ta.	: Teşrin-i evvel
Bkz.	: Bakınız
A.g.e.	: Adı geçen eser
A.g.m.	: Adı geçen makale
H.	: Hicri
M.	: Miladi
Prof.	: Profesör
Doç.	: Doçent
Dr.	: Doktor
Yrd.	: Yardımcı
C.	: Cild
Çev.	: Çeviren
mm.	: Milimetre
m.	: Metre
km.	: Kilometre
s.	: Sayfa
vs.	: Vesair
M.E.B.	: Milli Eğitim Bakanlığı

T.B.M.M. : Türkiye Büyük Millet Meclisi
T.D.A.V. : Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
T.D.V.İ.A. : Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
T.T.K. : Türk Tarih Kurumu

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Adana Vilayet Salnamelerine Göre XIX. Yüzyıl Sonlarında Tarsus'ta Bulunan Yapılar.....	15
Tablo 2: 1890 Yılında Tarsus'un Yerleşim Merkezlerine Göre Nüfusu.....	17
Tablo 3: 1890 Yılında Tarsus'un Hane Sayısı, Kadın-Erkek Nüfusu Ve Bu Nüfusun Dinsel Dağılımı.....	18
Tablo 4: 1893 Yılında Tarsus Kazası'ndaki Kadın Ve Erkek Nüfusun Dini Durumu.....	18
Tablo 5: 1900 Yılında Tarsus Kazası'nın Nüfus Dağılımı.....	19
Tablo 6: 1890 Yılına Ait Tarsus'un Başlıca Gelir Kalemleri Ve Değerleri.....	21
Tablo 7: Tarsus Şeri'yye Sicilleri.....	30
Tablo 8: Tarsus'un 338 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Belgelerin Tasnifi.....	34

ÖZET

Anahtar Kelime: Tarsus, Şer'iyye, Sicil, Salname, Osmanlı.

Tarsus'un 338 Numaralı Şer'iyye Sicili konulu yüksek lisans çalışmamın amacı, Şer'iyye sicilindeki belgelerin yeni Türk Alfabesine çevirisini yaparak ilim dünyasının istifadesine sunmak ve XIX. yüzyıl sonlarında Tarsus'un genel durumunu ortaya koymaktır.

Çalışmaya konu olan Şer'iyye Sicil Defteri, Hicri 1311-1312 , Miladi 1893-1895 yıllarına ait olup 44 sayfadan oluşmaktadır. Defterde, Hücce ve İ'lam türünde çeşitli belgeler bulunmaktadır.

Ait olduğu dönemlerin ve bölgelerin dini, askeri, iktisadi ve idari özelliklerini yansıtan Şer'iyye Sicilleri her zaman tarih için birinci el kaynak olmuştur. Bu bakımdan 338 Numaralı Sicil Defteri, Tarsus'un XIX. yüzyıl sonlarındaki nüfus yapısı, kültürel dokusu, halkın geçim kaynağı, ekonomik gelir durumu, sosyal yaşamı hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca meslek gruplarını, bölgede görev yapan devlet memurlarını ve vergi türlerini de sicil kayıtlarından öğrenebiliriz.

Çalışmamızı beş ana bölümde hazırladık. Birinci bölümde, Tarsus'un coğrafi konumu ve tarihi hakkında bilgi verdik. İkinci bölümde Tarsus'un XIX. yüzyıl sonlarındaki genel durumunu inceledik. Üçüncü bölümde ilmi araştırmalar açısından şer'iyye sicillerinin önemini belirttik. Dördüncü bölümde Tarsus'un 338 Numaralı Şer'iyye Sicil Defteri'nin tasnifini yaptık ve bazı istatistik bilgiler verdik. Beşinci bölümde ise, 338 Numaralı Şer'iyye Sicilinin yeni Türk Alfabesine çevirisini yaptık. Çalışmamızı ortaya koyarken çeşitli sözlüklerden ve kaynaklardan yararlandık.

SUMMARY

Keywords: Tarsus, Şeri'yye, Sicil, Salname, Ottoman.

The aim of my Master of Arts study is to give information about the 338 Şer'iyye Register Notebook of Tarsus by retranslating the documents into the New Turkish Alphabet, to put forward the general situation of Tarsus at the end of the XIX. century and also to present this study to the usage of the academics and the science world.

The Şer'iyye Register Notebook, the subject of my study, belongs to the years between 1311-1312 according to the Heriga calendar, 1893-1895 according to the Gregorian calendar and is composed of 44 pages. In this Şer'iyye Register Notebook, there are various kinds of documents such as Hücet, İ'lam.

The Şer'iyye Register Notebooks, which reflect the religious, military, economic and administrative features of the periods they belong to, have always been the first hand source to enlighten us. In this respect, 338 Register Notebook gives information about Tarsus population, culture, people's living style, their economic income and their social and economic lives at the end of the XIX. century. In addition to these, we can learn profession groups, officials worked in this area and also tax types thanks to the registers.

This study is composed of five main parts. In the first part, the information about historical and geographical features of Tarsus is given. In the second part, the general situation of Tarsus at the end of 19th century is examined. In the third part, the importance of the Şer'iyye Register is explained by using scientific researches. In the fourth part, the 338 numbered Şer'iyye Register Notebook is classified and some statistics are given. Lastly, in the fifth part, the 338 numbered Şer'iyye Register Notebook is translated into the New Turkish Alphabet. During this study, all necessary information is taken from various dictionaries and written documents.

GİRİŞ

Çalışmanın Amacı

Çalışmamıza konu olan Tarsus'un 338 Numaralı Şer'iyye Sicili H. 1311-1312 / M. 1893-1895 yılları arasını kapsamaktadır. Öncelikli olarak bu çalışmamızda temel amacımız Osmanlıca yazılmış bulunan şeri'yye sicilinin yeni Türk Alfabesine çevirisini yaparak günümüz ilim dünyasına kazandırmaktır. Daha sonra şeri'yye siciliyle ilgili tasnif ve değerlendirmeleri yaparak elde edilen bilgiler ışığında Tarsus'un XIX. yüzyıl sonlarındaki sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel profilini ortaya çıkarmaktır.

Şeri'yye sicillerinden bir şehrin ya da yerleşim merkezinin sosyal ve ekonomik yaşamı hakkında önemli bilgiler elde etmemiz mümkündür. Şeri'yye sicilleri sayesinde; insanların kullandıkları lakap ve isimlerden hangi etnik kökene mensup olduklarını, devlet memurlarının ünvan ve rütbelerinden yerleşim merkezindeki idari yapıyı, dava konusu olarak mahkemeye intikal eden olaylardan o bölgenin kültürel dokusunu örf, adet ve geleneklerini, temel geçim kaynaklarını ve sosyal yaşantısını öğrenebiliriz.

Çalışmanın Önemi

Şeri'yye sicillerinin tarihimiz açısından ne kadar önemli bilgiler ihtiva ettiğini ve ne derece ehemmiyetli olduğunu belirttikten sonra çalışmamızın önemi de daha anlaşılır hale gelecek ve anlam kazanacaktır.

Osmanlı bürokrasisinde her memur üzerine düşen görevi titizlikle yerine getirir, yapılan işin kusursuz bir şekilde gerçekleştirilmesine özen gösterirdi. Yapılan her iş ve uygulama yazılı olarak kayda geçilirdi. Hatta yapılan işin önemine göre aynı işle ilgili birden fazla kaydın da tutulduğu olurdu. Bu kayıtlar özenle arşivde saklanırdı. Şer'iyye sicilleri Osmanlı bürokrasisinde önemli yer tutan yazılı kayıtların başında gelmektedir.

Şer'iyeye sicilleri mahalli tarih araştırmalarında, önemli tarihi olayların ve yer isimlerinin tespitinde birinci elden kaynaqtırlar. Ayrıca tarihi müesseselerin tespitinde, Sadrazam, Şeyhülislam ve Kadiasker gibi devlet ricalinin hayatlarının – ki tayinler, aziller, görevlendirmeler hep buna dahildir – araştırılmasında; köy ve mahalle isimlerinin tespitinde; Türk halkının geçim tarzı ve onlardan alınan vergiler hususunda; Anadolu'da mevcut meslek ve sanat dallarında; hukuk ve ceza davalarında tazminatların miktarı, arz, talep, enflasyon, devalüasyon gibi iktisat tarihinin alanına giren konularda; beylerbeylik, sancakbeylik, voyvodalık gibi idari, kadılık, naiblik, bostancıbaşılık gibi adli konularda ve bunların ifa ettikleri görevlerle vakıf, gedik, narh gibi sosyal müesseselerin işlevlerinin gün yüzüne çıkmasında; savaş öncesinde asker, mühimmat, erzak tedariki ve savaşın seyri gibi askeri konuların açığa çıkmasında; evlenme, boşanma, nafaka takdir ve tahsisi, miras meseleleri, alım-satım, kefalet verme, tereke hesaplamaları vs. hukuki konuların tetkikinde, kısacası XV. asrın son yarısı ile XX. yüzyılın başları arasındaki yaklaşık 450 yıllık tarihimiz açısından birinci elden kaynaktır.

Tarihimiz açısından bu kadar zengin bilgi içermelerine rağmen şer'iyeye sicilleri ilmi araştırmalarda hak ettiği ilgiyi görmemektedir. Bugüne kadar şer'iyeye sicilleri ile ilgili çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Ancak tabiri caizse bu durum deryada damla misali gibidir. Yapılan çalışmalar yeterli düzeyde değildir. Araştırma konusu yapılabilecek binlerce şer'iyeye sicili arşivlerde beklemektedir.

Ülkemizde Tarsus şer'iyeye sicilleri ile ilgili olarak yapılan ilk tez çalışması olması nedeniyle tezimizin ayrı bir önem ifade ettiğini de belirtmek gerekir. Bundan sonra Tarsus ile ilgili yapılacak çalışmalara örnek teşkil etmesi umuduyla yaptığım bu tezin şehir tarihçiliğine katkıları olacağı inancındayım.

Çalışma Metodolojisi

Çalışmamızı beş ana bölümde hazırladık. Birinci bölümde, Tarsus'un coğrafi konumu ve tarihi hakkında bilgi verdik. Bir şehrin tarihini çok iyi anlayabilmek için içinde

bulunduğu coğrafi konumu ve bu konumun Şehre kazandırdığı özellikleri, stratejik değerleri iyi bilmek gerekir. Bu nedenle öncelikli olarak Tarsus'un coğrafi konumu ve iklimi hakkında bilgi verdik. Daha sonra en eski devirlerden günümüze kadar Tarsus'un tarihini ele aldık. Bunun sebebi ise tarihin bir bütünlük içinde incelenmesi zorunluluğudur. Biz her ne kadar Tarsus tarihinin çok sınırlı bir bölümünü çalışmamıza konu yapmışsak da ele aldığımız çalışmanın bir bütünlük içinde anlam kazanabilmesi için Tarsus'un tarihine ana hatlarıyla değinmek bir zorunluluktur.

İkinci bölümde Tarsus'un XIX. yüzyıl sonlarındaki genel durumunu inceledik. Bu bölümde yaptığımız çalışmada salname, hatırat gibi çeşitli kaynaklardan faydalanarak XIX. yüzyıl sonlarında Tarsus'un sosyal, kültürel ve ekonomik yapısı hakkında bilgiler vermeye çalıştık.

Üçüncü bölümde ilmi araştırmalar açısından Şer'iyye sicillerinin önemini belirttik. Şer'iyye sicillerinden ne şekilde yararlanıldığını, özellikle Şehir tarihçiliği açısından Şer'iyye sicillerinin ne kadar önemli kaynaklar olduğunu, sicillerin tarihimizdeki birçok karanlık noktayı nasıl aydınlattığını açıkladık.

Dördüncü bölümde Tarsus'un 338 Numaralı Şer'iyye Sicil Defteri'nin tasnifini yaptık ve bazı istatistik bilgiler verdik. Sicil defterinin tasnifini yaparken bu işe yıllarını vermiş değerli arşiv memurlarıyla birlikte çalıştık. Sicil defterinden; mahalle ve yer adları, şahısların kullandıkları lakaplar, görevli memurlar, meslekler, kullanılan mal, mülk ve eşya gibi konularda istatistiki bilgiler çıkardık. Elde edilen bu bilgiler bize özellikle o dönemin sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel yapısı hakkında önemli bilgiler sunmaktadır.

Beşinci bölümde ise, Şer'iyye sicilinin yeni Türk Alfabesine çevirisini yaptık. Bu çeviri çalışmasında özellikle sözcüklerin yeni alfabeyle çevirisi sırasında transkripsiyon kurallarına titizlikle riayet ettik. Bu aşamada özellikle Ferit Devellioğlu'nun Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat adlı eserinden faydalandık.

1. TARSUS'UN COĞRAFİ KONUMU VE TARİHİ

1. 2. Tarsus'un Coğrafi Yapısı ve İklimi

Tarsus kazası, güney doğu tarafından Seyhan nehri, kuzey doğu tarafından Adana merkezine bağlı köylerin arazisiyle Kara İsalı kazası, kuzey batı tarafından Konya vilayetini ayıran dağlar silsilesinin uzantıları, batı tarafından Akdeniz ile sınırlı bir sancak (liva), Tanzimat sonrasının tabiriyle mutasarrıflık veya kaza merkezidir [Akgündüz ve diğerleri, 1993: 111].

Tarsus, Kilikya ovasında, deniz seviyesinden 20-30 metre yükseklikte ve güney kıyılarından yaklaşık 15 km. uzaklıkta yer almaktadır. Arkasında, kuzeye doğru 3 km. uzaklıkta, ova seviyesinden itibaren düzgün bir biçimde tepeler yükselmeye başlar; bunlar geriye doğru, dalgalı ve yavaş yavaş yükselen sıradağlar halinde uzanırlarken, ayrıca derin vadilerle de kesintiye uğrar; sonunda da kuzeyde, 50 km. kadar uzaklıkta, Torosların geniş ve yüksek yaylalarına yaslanırlar [W. M. Ramsay, 2000: 9].

Tarsus'un güney bölümünde 20-25 km. genişliğinde aluvyal bir ova uzanır (yüksekliği 15-20 m.). Bu verimli düzlükler, Çukurova'nın güney bölümündedir. Eski Çağ öncelerinde şimdiki Tarsus'un bulunduğu yer bir liman durumunda iken, Tarsus ırmağının hızla oluşturduğu delta ovası ile 12-15 km. içerilerde kalmış, ova böylece genişlemiştir. Tarsus ovasının batı bölümünde yüksekliği 50-100 metreyi bulan tepelikler vardır. Daha geride bir sıra traverten arazisi, daha kuzeyde de yüksekliği 1000 metreyi geçen Namrun Yaylası çevresi yükselir. Bunun kuzeyinde ise Toros Dağları uzanır. Ovanın kenarından Gülek çevresine kadar geniş yerler tutan kıvrımlı Miyosen devri tabakaları (bu arazinin hemen doğusunda petrol sondajları yapılmıştır), kuzeydeki yüksek dağlarda Eosen, Jura-Kretase ve Perm formasyonları önemli yer tutar.

İlçenin ova bölümünde ve yakın kenarlarında Akdeniz ikliminin bütün özellikleri vardır. Burada yazlar sıcak ve kurak, kışlar ve baharlar ılımlı ve yağışlı geçer (yıllık ortalama sıcaklık 19°C, ağustos ortalaması 28°C, ocak ortalaması 9°C). En yüksek sıcaklıklar ise,

35°C yi geçer, hatta 40°C ye ulaşır. Donma olayı hemen hemen hiç görülmez; ancak nadir olarak pek hafif belirir. Kuzeydeki dağlık yerler ise, serin geçer (ovadaki sıcaklıktan 10-15°C eksik). Ovanın bunaltıcı sıcaklarından uzaklaşmak için, Namrun Yaylasına çıkılır. Burada adeta bir şehir görünüşü vardır. Ovada yağış 600 mm.'dir. Yağmurlar en çok kış aylarında görülmekle birlikte bahar aylarında da yağar. Yaz mevsimi kuraktır. Dağlık yerlerde ise yağışlar daha çok olur, buralara kar da yağar, kar örtüsü oluşur.

Tabii bitki örtüsü makiler ile dağlardaki ormanlardır. Günümüzde ova bölümü bütünüyle pek verimli tarım alanı olmuş (başta pamuk olmak üzere, susam ve çeşitli sıcak bölge bitkileri), makiler, ova kenarlarından dağların eteklerine doğru yer yer 400-600 m. yüksekliklerde kalmış, daha yükseklerde çeşitli derecelerden ormanlar yer tutmuştur. Ovanın yakın çevresindeki dağlarda oldukça iyi korunmuş meşe ormanları, daha yukarılarda çam ormanları (en çok kızıl çam, kara çam) vardır. Ovanın eski bataklık yerlerinde, 1935'ten beri okaliptüs ağaçlıkları yetiştirilmiştir [R. İzbrak, 1981: 468].

1. 3. Tarsus'un Kuruluşu ve İsmi'nin Kökeni

Eski zamanlarda Kilikya denilen bugünkü Çukurova'nın, şimdiye kadar mevkiini ve ismini muhafaza etmiş olan Tarsus, çok uzun ve eski bir tarihe maliktir. Tarsus, mümbit Çukurova'nın ortasında bulunmakla beraber, Mezopotamya'dan gelip Külek Boğazı vasıtasıyla Torosları aştıktan sonra Konya üzerinden geçerek, eski Lidya devletinin Sart şehrinde nihayet bulan büyük ticaret ve seyahat yolu ile, şark-garp istikametindeki sahil yolunun telâki noktasını teşkil etmekte idi. Menbaini Toroslardan alan Kidnos (şimdiki Tarsus Çayı) ise, eskiden şehrin içinden akarak Regma denilen ve liman vazifesini gören gölden geçtikten sonra, Akdeniz'e dökülmek suretiyle Tarsus'u bir sahil şehri haline getirmiş bulunuyordu. Zengin bir hinterlanda malik olduğu gibi, şehrin bir taraftan kara ve deniz yolları ile olan irtibatı; diğer taraftan denizden oldukça uzak bir mesafede olmakla beraber Toroslar ve Amanoslarla, onların üzerindeki müdafaası kolay mahdut geçitleri sayesinde, her türlü harici tehlikeye karşı emniyet altında bulunduğu

göz önünde tutulursa, böyle mühim hususiyetler arz eden bu yerin merkez olmaya fevkalade elverişli bir mevki olduğu ve eski insanların intihaplarında büyük bir isabet gösterdikleri görülür [A. Erzen, 1943: 3-4].

Tarsus'un kaderi ve tarihi üç coğrafi koşul tarafından belirlenmiştir: (1) Kilikya ovasının diğer bölümleriyle olan ilişkisi, (2) Kidnos nehri üzerinden denizle olan bağlantısı, (3) Akdeniz dünyasının tarihini belirleyen en büyük yolun sonundaki Toros dağlarının, Anadolu'nun ortasındaki platoya ve kuzey ve batı bölgelerine açılan en önemli geçidine, Kilikya Kapılarına egemen konumda bulunması [W. M. Ramsay, 2000: 13-14].

Tarsus şehri, Anadolu'nun yeri ve adı değişmeyen en eski beldelerinden biridir. Şehrin ismi kimi kaynaklarda Tarsos (Ταρσός), Tarku [Darkot, "Tarsus", XII: 18] Tarsol, Osmanlı kaynaklarında ise Tarsus, Tersus, veya Tersis şeklinde kaydedilmiştir. Bunun yanı sıra, Tarsa, Tarse, Tarso, Tarsi, ve Tarz (ΤΕΡΣΙ) isimleri de kullanılmıştır [A. S. Bilgili, 2001: 17].

Tarsus'un bir şehir olarak kimin tarafından kurulduğu bilinmemekte, sadece çeşitli efsaneler ileri sürülmektedir. İslam an'aneleri arasında Tarsus'un, Hz. Adem'in oğlu Şit tarafından kurulduğu, kabrinin de burada olduğu efsanesi yer alır [B. Darkot, 1974: 18]. Tarsus'un ismi ve kuruluşu hakkında taraflı da olsa, bazı Yunan mitolojileri ve eski müellifler çeşitli bilgiler vermektedirler. Eski Yunan mitolojisinin bir anlatımına göre, Pegasus (kanatlı uçan at) yahut Bellerofontes Kilikya ovasında yolunu şaşırmış ve Tarsus'un bulunduğu yerde ayağı sakatlanmış olduğundan şehre Yunanca ayak tabanı anlamına gelen "Tarsos" ismi verilmiştir [H. Öz, 1991: 23]. Diğer bir efsanede ise, Perseus'un rüyasında attan inerken ayak tabanını kaybettiği bu yere, bir şehir inşa edilmiş ve Tarsus ismi verilmiştir. Başka bir efsanede ise, şehrin kurucusu olarak eski Kilikya ilahı Sandon ile bir tutulan Herakles gösterilmektedir. Bu arada Tarsus isminin çok eski bir Kilikya ilahı olan Tarhon'dan gelmiş olabileceği de söylenmektedir [H. Öz, 1998: 84]. Başka bir rivayete göre de şehre, Hz. Nuh'un torunu Laon'un oğlu Tarsus'un adına izafeten bu isim verilmiştir [Akgündüz ve diğerleri, 1993: 12]. Evliya Çelebi ise, Tarsus isminin Hz. Nuh oğlu Sam oğlu Bakan oğlu Rum oğlu Tarsus'tan geldiğini ve Tarsus Kalesi'ni bunun yaptırdığını ifade etmektedir [E. Çelebi, 1935: 329]. Abydenos

ve Beresos, Tarsus'un Asur kralı Sanherib tarafından M.Ö. 696'da tesis edildiğini yazmaktadırlar. Strabon ise, eserinin bir yerinde şehrin, Triptolemos ile birlikte İo'yu aramaya çıkan Argoslular tarafından, diğer bir yerde de Asur kralı Anakyndarakses oğlu Sardanapal tarafından Ankhiale şehriyle birlikte bir günde kurulduğunu belirtmektedir. Tarsus'un kuruluşu hakkında bilgi veren eserlerin pek çoğunda Tarsus'un Asur hükümdarı Sardanapal tarafından inşa edildiği belirtilmektedir. Şemseddin Sami ise, Tarsus'un Fenikeliler tarafından kurulduğunu yazmaktadır [A. S. Bilgili, 2001: 18].

Bölgede yapılan arkeolojik tetkikat muayyen bir sahaya inhisar edip, şehrin muhtelif tarihi devirlerdeki durumunu izaha kafi değilse de, umumi olarak Tarsus hakkında bir fikir edinmeye elverişlidir. Miss Goldman tarafından (1935-38) senelerinde Gözlükule mevkiinde yapılan hafriyat neticelerinden, Tarsusu'un tarihten önceki devirlerden itibaren meskun bir mahal olduğu anlaşılmaktadır. Bu vaziyete nazaran, Tarsus'un muayyen bir tarihte herhangi bir kimse tarafından kurulmuş olmayıp, bidayette küçük bir iskan mahalli iken, zamanla tedricen inkişaf ederek şehir halini almış olduğu muhtemel addedilebilir [A. Erzen, 1943: 8-9].

1. 4. En Eski Devirlerden Osmanlı Hakimiyyetine Kadar Tarsus

Çukurova'nın önemli kentlerinden Tarsus, Eski Çağdan itibaren bir yerleşme bölgesidir. Bazı eserlerde Asuri hükümdarı Sardanapal tarafından kurulduğı belirtilmektedir. Asurilerden sonra şehre, Fenikeliler, Persler, Makedonyalılar, Selevkiler, Mısır ve Romalılar hakim olmuştur. Romalılar devrinde Tarsus, Kilikya vilayetinin merkeziydi [B. Darkot, 1974: 18].

Tarsus, Havariyundan Paulus'un doğduğu yer olduğu için Hıristiyanlar nazarında büyük bir öneme sahip olmakla beraber şehir halkının mühim bir kısmı eski itikatlarına sadık kalmışlardır. Fakat daha sonraları Tarsus, piskopos ve metropolitlerin merkezi olmuştur. Julianus Apostata zamanında da Tarsus her zaman sahip olduğu yüksek mevki muhafaza etmekte idi. Baslios, dağlık Kilikya'daki Selevkeia (Silifke)'nın da güzellik ve ihtişam bakımından Tarsus derecesinde bir şehir olduğunu; fakat Tarsus'un

Paulus'un doğduğu yer olması dolayısı ile Silifke'yi geçtiğini söylemektedir [A. Erzen, 1943: 17].

Roma İmparatorluğu'nun M.S. 395 tarihinde ikiye ayrılmasıyla Tarsus, Bizans hakimiyetinde Piskoposluk ve Seleukeia themasının merkezi yapılmıştır [G. Ostrogorsky, 1981: 194].

İslam orduları, 673'de Emevi Halifesi Muaviye devrinde (661-680) Tarsus'u ele geçirdiler. Emeviler, Bizans'tan alınan Tarsus'un da içinde bulunduğu sahaya "ed-devahi" ismini verdiler. Abbasi halifesi Harunürreşid (786-809), "Avasım" denilen müstakil askeri bölge tesis ederek Tarsus'u merkez yaptı. Emeviler ve Abbiler devrinde Tarsus, Bizans'a karşı tertiplenen seferlerde askeri üs olarak kullanıldı. Bu sebeple de, İslam-Bizans mücadelelerinin odak noktalarında birisi olmuştur. Abbasiler, İslam topraklarına karşı girişilebilecek bir Bizans saldırısına karşı koymak amacıyla Tarsus'a Türkleri getirerek yerleştirmişlerdir [Belazuri, 1987: 243].

İslam-Bizans mücadeleleri esnasında sık sık hücumu uğrayan ve el değiştiren şehir, Abbasi Devleti'nin zayıflaması üzerine 965'de İmparator Nikephoros Phokas tarafından bütün Kilikya ile birlikte zabtedildi. Memlûk ve Türkmenlerin 1360 yılında fethine kadar uzun bir müddet Bizans, Haçlı ve Ermeni hakimiyetinde kaldı. Memlûklerin Halep valisi Seyfeddin Bay-Temür el-Harizmi tarafından gerçekleştirilen bu fethi müteakip pek çok Türkmen teşekkülü, hususiyetle Oğuzların Üç-Ok koluna mensup Dodurga, Kargın, Beğdili boylarına mensup cemaatler bu bölgede iskan edildi. Bu boyların birleşmesiyle Varsak Türkmen Federasyonu oluştu. Varsaklar, Tarsus'u hakimiyet sahalarına katmak isteyen Karaman-Ramazan-Memlûkler arasındaki mücadelelerde etkin rol oynadılar [A. S. Bilgili, 2001: 2].

Öte yandan Anadolu birliğini gerçekleştirmeye çalışan Osmanlıların Toros Dağları'na dayanması üzerine Varsaklar bu kez, Osmanlılara karşı Karaman ve Memlûkler yanında yer aldılar. Suriye, Mısır ve Arabistan'ın kilidi konumundaki Tarsus, ilk olarak Mayıs 1485'de Karagöz Paşa tarafından fethedilerek Osmanlı hakimiyetine sokuldu. Ancak, Memlûk Halep valisi Emir Özbek tarafından geri alındı. Daha sonra 1487'de Davut Paşa komutasındaki Osmanlı ordusu tarafından tekrar fethedildi ise de, Emir Özbek

tarafından bir kez daha Memlûk topraklarına katıldı. 1491’de sulh anlaşması ile gelirleri Haremeyn evkafına tahsis olunan Tarsus, Memlûklere bırakıldı. Bununla beraber, esasen Memlûk merkezine uzak, Osmanlı sınırlarına yakın olması, on beşinci yüzyılın ikinci yarısından itibaren bölgede Osmanlı etkisini önemli derecede artırdı. Bayezıd’ın bu bölgedeki bir kısım Türkmen beyleriyle olan iyi ilişkileri Osmanlı etkisini göstermesi bakımından önemlidir. Nitekim, bir müddet sonra Yavuz Sultan Selim’in 1516’da Merc-i Dabık ve 1517’de Ridaniyede kazandığı zaferler sonrasında Tarsus ve Varsak Türkmenleri, hiçbir direnç göstermeden Osmanlı hakimiyetine girdi [a.g.e.: 3].

1. 5. Osmanlı İdari Teşkilatında Tarsus Sancağı

Tarsus XIV. yüzyıl Memlûk İdari teşkilatında, Şam naibü’s-saltanalığına bağlı niyabelerden* birisiydi. XV. yüzyılda ise, Halep naibü’s-saltanalığına bağlandı. Ancak, Tarsus niyabesi, hudutta bulanması sebebiyle teşkilatta özel bir yere sahipti. Naibi bizzat Sultan tarafından tayin edilirdi [İ. H. Uzunçarşılı, 1984: 392-404]. Çukurova, Suriye ve Mısır’ın fethinden hemen sonra yapılan idari düzenlemede Osmanlılar, Tarsus’u yeni tesis edilen *Arap Vilâyeti*’ne kattılar [A. S. Bilgili, 2001: 33].

Osmanlıların fethinden sonra Tarsus ve bu çizgide bulunan diğer sugûr şehirleri, hudut şehri olma özelliğini kaybetmişlerdir. Bu yönüyle, eskiye nazaran kısmen siyasi ve askeri önemleri kalmamıştır. Çünkü zaruri olarak her biri bir savunma şehri ve sınır kenti olmak durumundan çıkmışlardır. Ancak kanunnamelerden anladığımıza göre Tarsus, iktisadi, ticari, içtimai ve ilmi merkez olma özelliğini korumuştur. Hatta fetihten sonra sancağın kanunnamelerinin yenilediği her devirde, bu kanunnamelerin, daha geniş ticari ve iktisadi faaliyetlerin ve içtimai canlılığın mevcudiyetine sahne olduğunu görüyoruz [Akgündüz ve diğerleri, 1993: 112-113].

* Memlûkler Mısır, Suriye ve Cezire mıntıklarında “naibü’s-saltana” veya “melikü’l-ümerâ” ismiyle umumi valiler bulundurmaktaydılar. Suriye kıtasında önem sırasına göre, Şam, Halep, Trablusşam, Hama, Safed ve Kerak naibü’s-saltanalıkları yer almaktaydı. Bu naibü’s-saltanalıklara ise muhtelif niyabeler bağlıydı. (Bkz. İ.H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti Teşkilatına Medhal, Ankara 1984, s. 392-404).

1526 yılında Tarsus, Adana, Üzeyr ve Sis sancakları Arap Vilâyeti'nden ayrılarak "Çukurâbâd Vilâyeti" adı altında tesis edilen yeni bir vilayete bağlanmıştır. Bir müddet sonra bu sancaklar, Halep Vilâyeti'nin müstakil hale gelmesiyle birlikte, bu beylerbeyliğine dahil edilmişlerdir [A. S. Bilgili, 2001: 34].

XVII. yüzyılda Tarsus, bazen Kıbrıs'a, bazen de, kimi zamanlar sancak, kimi zamanlarda müstakil bir eyalet halinde Osmanlı idari teşkilatında yer alan Adana'ya bağlanmıştır [Y. Halaçoğlu, 1988: 350].

XIX. yüzyılda, 1867'de Adana'nın vilayet olması ile Tarsus, bu vilayet sınırları içerisine girmiştir. Aslında Tarsus'un Adana'ya bağlanması bu yüzyılın başında olmakla birlikte, araya 1832 Mısır istilasının girmesi ile bu tarih biraz gecikmiştir. Nitekim, 1831 ve 1893 tarihli Osmanlı Devleti eyalet ve sancak taksimatında Tarsus, Adana Vilâyeti'ne bağlı gösterilmiştir [A. S. Bilgili, 2001: 38].

Önceleri Tarsus Sancağı hudutları içerisinde bir köy iken, sonraları liman sayesinde ekonomik açıdan gelişen Mersin, İdari taksimatta da ilerlemiş ve 1888 (H. 1305)' de sancak haline getirilmiştir. Bu meyanda Tarsus kazası da Mersin'e bağlanmıştır. Cumhuriyet döneminde Mersin, İçel Vilâyeti'nin merkezi olduğunda Tarsus bir kaza (ilçe) olarak Mersin'e bağlanmış ve bu idari durum günümüze kadar sürmüştür [a.g.e.: 38].

1. 6. Osmanlı Döneminden Cumhuriyete Kadar Tarsus

Yavuz Sultan Selim'in 24 Ağustos 1516'da Merc-Dabık ve 22 Ocak 1517'de Ridaniye'de kazandığı başarılar neticesinde Memlûk Devleti'ne son verildi. Memlûk Devleti'nin tarih sahnesinden çekilmesiyle Çukurova; şehir, kasaba, köyleri ve burada meskûn bütün yerli ve Türkmen halkıyla Osmanlı hakimiyetine girdi [A. S. Bilgili, 2001: 31].

Osmanlılar tarafından fethinden sonra bu bölgenin idari merkezi olan Adana'ya tayin edilen valiler, 1608 yılına kadar Ramazan oğulları soyuna mensup kimselerden seçildi. Osmanlı idaresi, bölgenin fethi esnasında Ramazan oğullarının başında bulunan beylerin yardımları, destekleri, itaat ve hizmetlerine karşılık olmak üzere bu bölgenin idaresini eski sahiplerine bıraktı [Akgündüz ve diğerleri, 1993: 113].

1608 yılından sonra Osmanlılar Adana'ya Ramazan oğullarından vali tayin etmemişlerdir. Tarsus, 1609 tarihli Ayn-ı Ali Efendi Risalesi'nde İçel ve Kıbrıs Eyaletine bağlı iki sancak olarak kaydedilmektedir. 1632 tarihli bir belgede ise İçel ve Tarsus'un yeni kurulan Adana eyaletine bağlandıklarını görüyoruz [H. Öz, 1991: 61].

18. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun istikrarsız durumu taşradaki yaşamı da etkilemiştir. Bu dönemde Tarsus ve çevresinde isyanlar baş göstermiş ve il merkezlerinde asayiş bozulmuştur. Bu durum 19. yüzyılda da devam etmiş hatta zaman zaman Tarsus'un yönetiminde eşkıya elebaşları söz sahibi olmuştur [a.g.e.: 62-63].

Tarsus ve çevresi, Mayıs 1833'den 1840'a kadar Osmanlı Devleti'ne isyan eden Mısır Valisi Mehmed Ali Paşa'nın elinde kaldı. Birinci Dünya harbinde Osmanlı Devleti yenilince, Çukurova'nın bütün şehirleri gibi Tarsus'ta Fransızlar tarafından işgal edildi. Bu işgal, 17 Aralık 1918'den 27 Aralık 1921 tarihine kadar devam etti. İşgal sırasında Fransız desteğinde şehre gelen Ermeniler, Anadolu'nun bir çok yerinde olduğu gibi burada da Türk halka mezalim yaptılar. Ancak, Tarsuslu milis kuvvetlerin gayretleri ve ardından Atatürk'ün önderliğinde batı cephesinde kazanılan başarılarından dolayı sıkışan Fransızlar, T.B.M.M. ile yaptıkları Ankara Antlaşması'ndan sonra şehri boşalttılar. Böylece, ebedi Türk vatanı olan bu güzel kente, 27 aralık 1921'de Türk ordusu sevinç gözyaşları arasında girdi ve işgal sona erdi. Atatürk'ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin güzel bir vatan köşesi oldu [A. S. Bilgili, 2001: 32].

2. TARSUS'UN XIX. YÜZYIL SONLARINDA GENEL DURUMU

Tarsus'un 338 numaralı şer'iyye sicili H. 1311-1312 - M. 1893-1895 yılları arasında kapsamaktadır. Şer'iyye sicili dönem olarak XIX. yüzyılın sonlarında yer almaktadır. 338 numaralı sicilden Tarsus'un bu dönemdeki genel durumu hakkında yeterli derecede bilgi edinemiyoruz. Bu nedenle salname, tapu tahrir defterleri ile bazı şahısların o dönemde yazmış oldukları anılardan Tarsus'un XIX. yüzyıl sonlarındaki genel durumu hakkında bilgi vereceğiz. Özellikle Tarsus'un 1890-1900 yılları arasındaki genel durumunu ele alacağız.

1893-1895 yılları arasında Anadolu'yu gezen Dr. Şerafettin Mağmumi, Tarsus'la ilgili bize şu bilgileri vermektedir:

"...Tarsus ağaçlıklar içinde, eski ve pek çok kez yakılıp yıkılmış bir kenttir. 2250 hanesi, çoğu çiftçi olmak üzere 15 bine yakın nüfusu vardır. Evleri kerpiç değil, taştandır. Güzel binalardır. Çoğu kiremitlidir.

Sokakları nispeten düzenli ve temizdir. Kaymakam Ziya Bey'in himmetiyle balıksırtı kaldırımlarla döşenmiştir. Berdan Nehri'nden yapay bentlerle ayrılan üç ırmağın biri doğu kenarından, ötekisi ortasından, üçüncüsü de batısından geçerek birçok değirmenleri koza ve iplik fabrikalarını işletmekte, bahçelere dağılmaktadır. Tarsus'un hükümet konağı cidden kenti süslüyor. Kentin ortasında, bir meydanın gerisinde, iki katlı kesme taştan büyük bir dairedir. Bu dairenin sağında aynı biçimde yapılmış yeni, şık bir belediye dairesi vardır. Solda kadınlara ve erkeklere mahsus, sıhhi tarzda yapılmış hapishaneler, karşısında zabıta ve polis dairesi.

Yine gayretli Kaymakam Ziya Bey'in himmetiyle yapılmış gariban hastanesi var ki, bahçe ortasında iki katlı büyük bir bina. 50 yatağı var.

Kasaba dışında, Berdan Nehri'nden ayrılan bir dere ile çalıştırılan, 120 beygirlik bir makinası olan iplik fabrikası vardır. İçinde 48 işçi çalışmakta, üretilen iplikler tamamıyla İç Anadolu'ya gönderilmektedir.

Burada Adana'da olduğundan daha çok bataklık, durgun su var. Havası, denize yakın olduğu için bir iki derece serin. Su ihtiyacı Berdan Nehri'nden alınmakta... Bu su Seyhan'a göre hazmı ağır ve sıcaktır. Aslında iyi olduğu halde, yolda karıştığı Karasu yüzünden böyle olmuştur" [H. Öz, 1991: 68-69].

2. 1. Nahiye, Köy ve Mahalleler

XIX. yüzyılın sonlarında yani H. 1308- M. 1890'lı yıllarda Tarsus kazasının, Kusun, Kuştimur, Canibşehir, Namrun, Ulaş, Gülek ve Tekeli olmak üzere yedi nahiyesi vardı. Bunlardan ilk üç nahiye, kaza merkezinden idare ediliyordu. Namrun ile Ulaş ve Gülek ile Tekeli'den teşekkül eden dört nahiye ise iki nahiye müdürü tarafından idare ediliyordu [Akgündüz ve diğerleri, 1993: 128].

Nahiyelere bağlı köylerin sayısı zaman içerisinde değişmiştir. H. 1285-1286 tarihli Halep Vilayeti salnamesine göre Tarsus 191 köye sahipti. Ancak birkaç yıl sonra yeni idari düzenlemeyle Tarsus'un merkezi ile birlikte üç nahiye Tarsus-Gülek-Namrun 180 köye, 1890'da iki nahiye 88 köye, 1907'de ise üç nahiye 181 köye sahiptir.

Tarsus'a tabi olan köylerin isimleri, o bölgeye ilk gelen ve orada ilk meskun olan Türkmen aşiretlerinin ya da cemaatlerinin isimlerinden, bu cemaatlerin mensuplarının isimlerinden gelmektedir. Yüzyıllar geçmesine rağmen, bu isimlerin hemen hemen yarısı ya aynen ya da ufak değişikliklere uğrayarak, günümüze kadar gelmiştir [a.g.e.: 131]. (Günümüze kadar gelen bazı köy isimleri; Ağzıdelik, Akçakocalı, Alifakı, Çatalca, Çavuşlu, Dedeler, Hacıhamzalı, Kaburgediği, Keşli, Kocaköy, Kulak, Mahmutağa, Sandal, Taşcılı, Yaramış.)

Tarsus'un mahallelerinin sayısı ve adları, tarih boyunca değişiklik göstermiştir. Bu değişiklik mahallelerin azalması ve çoğalması şeklinde de dikkati çekmektedir.

XIX. yüzyıla ait belgelerden, H. 1293 - M. 1876 yılına ait Adana Vilayeti Salnamesine göre, Tarsus'un mahalleleri şarkiyeye (doğu) ve garbiyye (batı) olmak üzere iki kısma ayrılıyordu. Bu mahallelerin toplamı 21'di. Bu yüzyılın sonunda ise, mahallelerin sayısı 24'e çıkmıştı. Zamanla mahalleler büyük bir oranda isim değişikliğine uğramıştır. Bazı mahalleler ise isimlerini günümüze kadar korumuşlardır.

XIX. yüzyıldan günümüze kadar isimlerini muhafaza eden mahalleler şunlardır: Cam-i Atik, İnce Ark (İnce Hark), Kızıl Murat, Küçük Minare, Müftü, Sakızlı, Sofular, Şahin, Tekke, Yeni Ömerli, Zorbozok (Zorbaz). [a.g.e.:162-163]

Tapu Tahrir Defterleri ve Salnamelerde geçen mahalle isimlerine baktığımızda, diğer Anadolu Şehirlerinde olduğu gibi mahallelerin büyük çoğunluğunun isimlerini mahallede bulunan kale kapısı, cami, mescit, zaviye vb. yapı isimlerinden almış olduğu dikkati çekmektedir. Deniz Kapısı, Adana Kapısı, Cam-i Atik, Cami-i Nur, Cami-i Cedit, Kilise Camii, Kilise Mescidi, Diğer Kilise Mescidi, Mahkeme Mescidi, Tahtalı Mescid, Mencek Zaviyesi, Tekke, Musalla Mahallesi vb. ikinci sırayı, Abdi Halife, Mama Paşa, Boyacı Ömer, Kızıl Murat, Eski Ömerli, vb. şahıs isimleriyle anılan mahalleler almaktadır [M. Görür, 1999: 22-23].

2. 2. Salnamelere Göre Tarsus'taki Yapılar

1868-1901 yılları arasındaki on bir salnamede belirlenen Resmi, Dini, Eğitim, Sağlık, Konaklama, Ticaret ve Sanayi, Su vb. yapı türlerine ve yıllara göre sayılarına baktığımızda; bazı yapıların sayılarında artış, bazılarında düşüş görülürken, bazı yapıların ise belli bir tarihten sonra görülmemesi dikkati çekmektedir [M. Görür, 1999: 23].

Tablo 1: Adana Vilayet Salnamelerine Göre XIX. Yüzyıl Sonlarında Tarsus'ta Bulunan Yapılar

YAPILARIN İSİMLERİ	H.1308	H.1309	H.1312	H.1318
	M.1890	M.1891	M.1894	M.1900
RESMİ YAPILAR				
Hükümet Konağı	—	—	—	1
Saat Kulesi	—	—	—	1
DİNİ YAPILAR				
Camii	7	7	7	7
Mescit	111	111	111	110
Tekke	—	—	—	5
Türbe (Makam)	5	5	5	5
Kilise	8	8	—	8
EĞİTİM YAPILARI				
Medrese	36	36	36	36
Sübyan Mektebi	66	66	66	51
İbtidai Mektebi	2	2	2	5
Rüştiye Mektebi	1	1	1	1
Gayri Müslim Mektebi	10	10	10	10
Amerikan Misyonerlerince Yönetilen Protestan Mektebi	—	—	—	1
SAĞLIK YAPILARI				
Gureba Hastanesi	—	—	—	1
SU YAPILARI				
Hamam	—	—	—	2
Çeşme	—	—	—	—

KONAKLAMA-TİCARET-SANAYİ	H.1308	H.1309	H.1312	H.1318
YAPILARI	M.1890	M.1891	M.1894	M.1900
Otel	—	—	—	2
Menzilhane	1	1	1	1
Han	27	27	27	18
Bedesten	—	—	—	—
Mağaza	—	—	—	—
Dükkan	1087	1087	1087	1297
Kahve	15	15	15	76
Meyhane	—	—	—	—
Değirmen	—	—	—	18
Fırın	16	16	16	19
Debbağhane	16	16	16	11
Boyahane	—	—	—	—
Basmahane	—	—	—	—
Ma'sere	—	—	—	—
Akmişe Tezgahı	—	—	—	—
İplik Fabrikası	1	1	1	1
Pamuk Fabrikası	4	4	4	9
Un Fabrikası	—	—	—	—

Yukarıdaki tabloda H. 1308, 1309, 1312, 1318 – M. 1890, 1891, 1894, 1900 yılı Adana Vilayet Salnamelerine göre Tarsus'taki yapıların istatistikleri verilmiştir [a.g.m.: 30].

XIX. yüzyıl Tarsus'u hakkında eserinde bilgi veren Cuinet'ye göre, 1890'da, Tarsus Kazası'nda 31 camii vardı. Bunlardan biri, Danyal Peygamber'in mezarının da bulunduğu, geleneksel bir ziyaret yeri olan Ulu Makam-ı Şerif Camisi idi. Aynı dönemde Tarsus'ta 19 medrese, 2 tekke, 24 okul, 1 bedesten, 10 han, 2 hamam ve değişik mezheplere ait 5 Hıristiyan kilisesi vardı. Ayrıca, Maruni Mezhebinden bir papaz küçük bir okulda yaklaşık 40 öğrenci okutmaktaydı. 7 değirmen ile 6 pamuk ipliği fabrikası, Tarsus'un başlıca endüstriyel nitelikli taşınmaz mallarını oluşturmaktaydı [Yurt, 1982: 3643].

Yukarıdaki tablo incelendiğinde Cuinet'in verdiği bilgiler ile H.1308 - M. 1890 yılı Adana Vilayet Salnamesi'nde yer alan bilgilerin farklı olduğu görülür.

2. 3. Nüfus

Tarsus'un, Osmanlılar tarafından fethinden sonra, diğer şehirlere paralel olarak nüfusu artmıştır. Bu artış, Tanzimat ve Tanzimat sonrasında da gayet tabii artmaya devam etti. Ancak bu konuda en dikkati çeken husus, fetih esnasında zaten tam olarak Türkleşmiş olan şehrin, daha sonraki yüzyıllarda gayri müslim nüfusunun biraz daha farklılaşmış olmasıdır. Özellikle bölgenin yabancı devletler tarafından stratejik öneminin kavranması, burada misyonerlik faaliyetleriyle birlikte yabancı okulların ve konsoloslukların açılması bu durumun ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

Aşağıda tablolar halinde çeşitli yıllara ait salname ve nüfus sayımlarına göre Tarsus'un nüfus istatistikleri verilmiştir.

Tablo 2: 1890 Yılında Tarsus'un Yerleşim Merkezlerine Göre Nüfusu

YERLEŞİM MERKEZLERİ	KENT NÜFUSU	KIR NÜFUSU	İŞÇİ SAYISI	TOPLAM
TARSUS	18.000	18.810	4.796	41.606

Yukarıdaki tabloda V. Cuinet'e göre 1890 yılında Tarsus'un nüfusu ile ilgili veriler yer almaktadır. [A. S. Bilgili, 2001: 356]

Cuinet'ye göre, Tarsus Kazası'nın merkezi olan Tarsus Kenti'nin 1890'lardaki nüfusu, mevsimlere göre değişmekteydi. Kış aylarında nüfusu 16.000 ile 18.000 arasında oynayan Tarsus'ta yaklaşık 10.000 Müslüman yaşamaktaydı. Yazın sıcaklar bastırınca Tarsusluların büyük çoğunluğu kuzeydeki yaylalara çıkmaktaydı. Cuinet, yaz aylarında Tarsus'ta çiftçilik ve ticaretle uğraşan 350 Ermeni ile 250 Rum Ortodoks aileden başka kimse kalmadığını yazmaktadır [Yurt, 1982: 3641].

Tablo 3: 1890 Yılında Tarsus'un Hane Sayısı, Kadın-Erkek Nüfusu Ve Bu Nüfusun Dinsel Dağılımı

TOPLULUK ADI	HANE	ERKEK	KADIN	NÜFUS TOPLAMI
MÜSLİM	—	19.544	18.493	38.037
GAYRİ MÜSLİM	—	1.384	969	2373
GENEL TOPLAM	8.040	20.928	19.482	40.410

Yukarıdaki tabloda H. 1308 - M. 1890 yılı Adana Vilayet Salnamesine göre Tarsus'taki hane sayısı, kadın-erkek nüfusu ve bu nüfusun dinsel açıdan dağılımı görülmektedir [Akgündüz ve diğerleri, 1993: 250-251].

Tablo 4: 1893 Yılında Tarsus Kazası'ndaki Kadın Ve Erkek Nüfusun Dini Durumu

TOPLULUK ADI	ERKEK	KADIN	TOPLAM
MÜSLİM	20.839	19.023	39.862
RUM ORTODOKS	365	281	646
ERMENİ			
GREGORYEN	704	470	1.174
KATOLİK	156	139	295
PROTESTAN	88	94	182
GAYR-İ MÜSLİM			
TOPLAM	1.313	984	2.297
GENEL TOPLAM	22.152	20.007	42.159

Yukarıdaki tabloda Tarsus Kazası'nın 1893 yılındaki kadın-erkek nüfusu ve bu nüfusun dinsel açıdan dağılımı verilmiştir [a.g.e.: 251].

Tablo 5: 1900 Yılında Tarsus Kazası'nın Nüfus Dağılımı

TOPLULUK ADI	HANE	ERKEK	KADIN	NÜFUS TOPLAMI
MÜSLİM	—	25.502	24.808	50.310
GAYR-İ MÜSLİM	—	1.329	1.229	2.558
GENEL TOPLAM	10.200	26.831	26.037	52.868

Yukarıdaki tabloda M. 1900 yılı Adana Vilayet Salnamesine göre Tarsus Kazası'nın hane sayısı ve nüfusun dini dağılımı verilmiştir [a.g.e.; 252].

2. 4. Ekonomi

338 numaralı Şer'iyye sicilinde geçen kayıtlara göre Tarsus'un o dönemdeki genel ekonomik faaliyeti tarım ve hayvancılıktır. Ancak sicilde Tarsus'un ekonomik yapısına dair ayrıntılı bilgiler yer almamaktadır. Bu nedenle diğer kaynaklardan Tarsus'un XIX. yüzyıl sonlarındaki ekonomik durumu hakkında bilgi vermeye çalışacağız.

1832-1840 yılları arasında bölgeye hakim olan Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın oğlu İbrahim Paşa, tarım üretiminin artırılması yönünde önemli adımlar atmış ve dolayısıyla bölge halkının refah seviyesini yükseltmiştir.

Bu dönemde yapılan tarım alanındaki önemli atılımlar şunlardır:

Bölgede şeker kamışı ekiminin başlatılması, tarım alanında çalıştırılmak üzere Suriye'den güneşin sıcağına dayanıklı olan Arap çiftçiler (fellahlar) getirilmesi, pamuk ekimine önem verilmesi, bol miktarda ekilen arpa tohumunun ıslahına gidilerek Mısır'dan getirilen "duvrak" arpasının tohumluk olarak kullanılması.

Tarsus ve civarı; toprağının verimliliği, üretilen malların işlenişi, pazarlara malı ulaştırma imkanının bulunması açısından eşine çok az rastlanır bir yerleşim alanıdır.

Tanzimat'tan sonra düzenlenen vilayet salnamelerinden öğrendiğimize göre, Tarsus'ta yaşayan halkın üçte ikisi ziraat ve tarımla maişetlerini temin ederken, üçte biri ise esnafılık ve rençberlik ile uğraşırdı [Akgündüz ve diğerleri, 1993: 348-349].

XIX. yüzyılda İçel yöresinin en önemli ürünü pamuktu. İngiltere ve yüzyılın sonlarında da Almanya'nın pamuk üretimini geliştirmeye yönelik çabaları, üretim düzeyini çok yükseltmişti. XIX. yüzyılın sonlarına doğru, yörede pamuktan sonra ikinci sırayı tütün almaktaydı. Ayrıca dericilikte kullanılan meşe palamudu, tahıl ve meyve üretimi de toplam üretim içinde büyükçe bir yer tutmaktaydı.

Tarsus yöresinde üretilen başlıca tarım ürünleri şunlardı: buğday, arpa, yulaf, susam, pamuk, ipek kozası, ak darı, mısır, nohut, mercimek, zeytin, portakal, limon, badem, elma, armut, turunçgiller, şeker kamışı. Bu ürünler yörenin gereksinimini karşıladıkları gibi, çevre illere de satılmaktaydı [Yurt, 1982: 3644].

Tarsus, Türkiye'de sanayileşmenin ilk başladığı yerlerden biridir. XIX. asrın ikinci yarısında Osmanlı Devleti'nde sanayi kuruluşlarının büyük çoğunluğu İstanbul'da, küçük bir kısmı da çeşitli kıyı şehirlerindedir. Bunun yanında Tarsus'taki tezgah ve fabrikaların bir hayli fazla olması sanayide ne kadar ileri olduğunu gösterir.

Tarsus ve yöresinin sanayii, şüphesiz tarıma dayanıyordu. Yörede pamuk üretimine önem verilmesi ve dolayısıyla pamuk üretimindeki artış, adeta sanayileşmeye geçmek için bir itici güç haline gelmişti. Çünkü pamuk işleme ve presleme işlerinde, ilkel yöntemler kullanıldığından günde çok az pamuk işlenebiliyordu. İşlenip ihraç edilen pamuk da standartlara uymamaktaydı. Bu ilkel metodlara son vermek amacıyla ilk defa 1863'de Gont adlı bir İngiliz tüccar Adana, Mersin ve Tarsus'ta birer çırçır fabrikası açmıştır [Akgündüz ve diğerleri, 1993: 357].

XIX. yüzyılın sonlarında Tarsus'ta bulunan sanayi kuruluşlarının istatistikleri yukarıda Tablo 1'de verilmiştir.

Tarsus'ta, XIX. yüzyılın sonlarında, sanayide işlenen hammadde; iplik, yün ve pamuktur. İplikten bez, yünden aba, pamuktan ve kıldan ise şalvar dokunarak imal edilmektedir. Üretilen bu mamulat, mahallinde veya Adana, Mersin taraflarında satılmaktadır.

XIX. asrın sonlarında ve XX. asır başlarken Tarsus'ta sanayiinin sadece tarıma bağlı değil, başka sahalara da kaymış olduğunu görüyoruz. Bunların başında da makinistlik gelmektedir. Tarım ürünlerini işleme makinalarının fazla oluşu, ister istemez bu makinalardan anlayan insanlara ihtiyacı da beraberinde getirmiştir. Bu da dolayısıyla makinacılığın bir sanayi dalı olarak gelişmesine sebep olmuştur. Bunu takip eden sanayi dalları ise; marangozluk, dülgerlik, demircilik, kunduracılık, mimarlıktır. Bu meslekler, bir sanayi okulu olmadığı için, bazı ustaların yanında ve fabrikalarda çalışılarak öğrenilmektedir [a.g.e.: 360-361].

XIX. yüzyılda İçel yöresi maden açısından çok zengindi. Bölgede önemli demir, bakır, kurşun, gümüş ve linyit rezervleri vardı.

Tablo 6: 1890 Yılına Ait Tarsus'un Başlıca Gelir Kalemleri Ve Değerleri

TUZ	ALKOLLÜ İÇKİLER	DAMGA RESMİ	GELİRLER	TOPLAM (KURUŞ)
41	8.979	39.974	48.994	97.988

Yukarıdaki tabloda 1890 yılına ait Tarsus Kazası'ndan elde edilen başlıca gelir kalemleri ve değerleri verilmiştir [Yurt, 1982: 3644].

Anadolu'ya ulaşan yolların kavşak noktasında olan Tarsus şehri ve bölgedeki diğer şehirler, hem bu yönleri hem de yetiştirmekte olduğu zirai ürünleri ve bunlardan sanayiinin gelişmesinde önemli olanlarının bolluğu nedeniyle, devamlı olarak ticari, iktisadi, siyasi ve benzeri etkilerin ve canlılığın ilgi odağı olmuştur [Akgündüz ve diğerleri, 1993: 367].

XIX. yüzyılın sonlarında, İçel yöresinin canlı bir ticaret yaşamı vardı. Pamuk ürününün kalitesini artırmaya yönelik çalışmalar iyi sonuçlanınca üretim düzeyi de yükselmişti. Demiryolunun yapımı bölgedeki ulaşımı kolaylaştırınca, İçel'in ticaret yaşamı daha da hareketlendi. Yüzyılın ikinci yarısında İngiltere, Fransa, Almanya, ABD ve Rusya İçel'de birer konsolosluk açmışlardı. Ticaret yoğunlaşınca, bunu bazı önemli yabancı banka şubelerinin açılışı izledi. XX. yüzyılın başlarında Osmanlı Bankası ile Die Deutsche Orientbank İçel ve Tarsus'ta birer şube açmışlardır [Yurt, "İçel", 5: 3645].

Sonuç olarak konumu itibarıyla kurulduğu günden beri pek çok kültüre ev sahipliği yapan Tarsus, Osmanlı döneminde de önemini koruyarak, hem ticaret hem de önemli bir kültür merkezi olmuştur. Fakat, XIX. yüzyılda Mersin limanının önem kazanmaya başlaması ve ticaretin o yöne kaymasıyla Tarsus eski önemini kaybetmekle birlikte varlığını sürdürmüştür [M. Görür, 1999: 25].

3. İLMİ ARAŞTIRMALAR AÇISINDAN ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN ÖNEMİ

3. 1. Şer'iyye Sicillerinin İhtiva Ettiği Konular ve Türk Tarihi Açısından Önemi

Kadı defterleri, Osmanlı Devleti'nde şer'i mahkemelerde kadılar tarafından tutulan defterlerdir. Bu defterlere, yazıldıkları mekan esas alınarak "mahkeme defterleri", mahkemelerin çeşidi esas alınarak "şer'iyye defterleri" veya "şer'i mahkeme defterleri" ya da yazdıranlar esas alınarak "kadı defterleri" isimleri verilmektedir. Ayrıca bütün bu örneklerde "defter" yerine "sicil" kelimesi de kullanılabilir. Kadı defterleri; bir şehirde meydana gelen dava, alım-satım, belediye işleri, hükümet ve vakıflara ait bina, köprü, cami, su yolu inşaatı ve tamiri, ölüm, evlenme ve boşanma gibi her türlü olayı ihtiva eden yazılarla vali, kadı, müderris, imam vb. görevlilerin nasb ve azilleri, vakfiyeler, merkezden gönderilen emir, hüccet, berat gibi yazıların özetleri ya da sûretlerinin kaydedildiği resmî ve tarihî kaynaklardır. Bu defterler halkın duygu, düşünce, inanç ve davranışlarını, yaşanan olayları, olduğu gibi aksettiren, dolayısıyla geçmişin adeta aynası durumunda bulunan birinci derecede önemli belgelerdir [C. Baltacı, 1985: 1].

Şer'iyye sicillerinin ihtiva ettiği kayıtları genel olarak iki kısımda incelememiz mümkündür:

1- Her çeşit dava zabıtlarıyla mukavele, senet, satış, vakfiye, vekalet, kefalet, vesayet, ıtk, borçlanma, tereke ve taksim vs. gibi Fıkıh ilminin başlıca konularını teşkil eden şer'i muamelelere dair resmi kayıtlar, narhlarla esnaf teftişine ait notlar.

2- Başta hükümdarlar olmak üzere her derecedeki büyük ve küçük makamlardan beylerbeylerine, sancakbeylerine, kadılara, müftülere, mütesellimlere, dizdarlara, defterdarlara, müderrislere, mütevellilere, voyvodalara, emirlere, altı bölük yerlerine, ayan-ı vilayet ve iş erlerine hitaben yazılan ferman, berat, divan tezkeresi, mektup, rüus, tezkere vs. gibi resmi mahiyetteki emir ve yazı kopyaları.

Bunlardan başka İfta makamlarından alınan bazı fetva suretleri ile tayin emirlerine ve vazifeye mübaşeret kayıtlarına yangın, sel, fırtına, zelzele, don, kar, dolu hadiselerine

dair gelişigüzel yazılmış münferit notlara, şair yaradılışı bazı kadı veya naiplerin azil ve nakilleri hallerinde ihtisaslarını anlatan orijinal şiirlere de rastlarız [H. Ongan, 1958: X].

3. 2. Genel Tarih Açısından

Kadıların devlet merkeziyle yaptıkları resmi yazışmaları, halkın şikayet ve dileklerini, mahalli idarelere ait hukuki düzenlemeler olarak kabul edilen ferman ve hükümleri, en önemlisi de ait olduğu mahallin sosyal ve iktisadi hayatını yansıtan mahkeme kararlarını ihtiva eden bu siciller incelenmeden, Osmanlı Devleti'nin siyasi, idari ve sosyal tarihini hakkında ortaya koymak mümkün değildir [A. Akgündüz, 1988: 12].

Mahalli birçok olayların tarihlerimizde kaydedilmedikleri, hatta tarihçilerce bilinen olayların naklinde bile çok kere teferruata girişilemeyerek ve hakiki sebepleri iyice açıklanamayarak mülahaza ve istidlallere gidildiği malumdur.

Halbuki memleketimizin en uzak ve küçük bir köşesinde zuhur eden en küçük bir olay, herhangi bir sebeple mahkemelere aksetmiş bulunabileceğinden, bunların izlerini ve belli başlı amillerini mahkeme kayıtları arasında bulmak çok kere mümkündür. Bu itibarla şer'iyeye sicilleri, içtimai, idari, mali, iktisadi, ticari, zirai, beledi, askeri ve siyasi bakımlardan tarihimizin bilinmeyen taraflarını ve geçmiş devirlerde tabi bulduğumuz yaşama şartlarını doğru olarak aydınlatmak ve tevsik etmek imkanlarını veren kıymetli hazinelerdir [H. Ongan, 1958: XI].

Şer'iyeye sicillerinin genel tarihe katkıları, önemli tarihi olayların, tarihi şahsiyetlerin, mahalli yer adlarının ve önemli tarihi müesseselerin bütün ayrıntılarıyla doğru olarak tespitinde birinci derecede önem arz etmektedir. Ayrıca Şeyhülislam, Kazaskerler ve sadrazamlar gibi büyük devlet adamlarının hayat hikayelerini bütün ayrıntılarıyla ortaya çıkarabilmek için sicillere müracaat etmek gerekir. Zira sicillerde kimin nereye tayin edildiği, hangi tarihte, hangi vasıfla, nasıl bir devlet hizmeti ifa ettiği mutlaka kaydedilmektedir.

Son zamanlarda ortaya çıkan şehir tarihleri ve yurdun muhtelif bölgelerindeki mahalli hayata ait ilmi araştırmaların birinci derecede kaynağı şer'iyeye sicilleridir. Özellikle bir bölgenin tarihi, iktisadi şahsiyetini ve bütünlüğünü meydana çıkarmak gayesiyle kaleme alınan bu çeşit tarihler, geçmişi bütün canlılıklarıyla yeniden yaşatan şer'iyeye sicilleri incelenerek ve bu değerli tarih malzemesi tahlil edilerek senteze gidilmedikçe, daima eksik ve kısır kalmaya mahkumdur. Sadece Türkiye sınırları içinde yer alan toprakların değil, belki Osmanlı Devleti'nden ayrılan ve bugün sınırlarımız dışında bulunan toprakların da gerçek tarihi bu vesikalar incelendikten sonra yazılabilir [A. Akgündüz, 1988: 12-13].

3. 3. Hukuk Tarihi Açısından

Dava konularıyla eski şer'iyeye mahkemelerinin faaliyetlerini ve İslam hukukunun tatbikattaki usul ve kaidelerini bize olduğu gibi aksettiren sicil zabıtlarının, bir hukukçuyu dahi ilgilendirecek ehemmiyette oldukları inkar edilemez. Çok kısa olmalarına rağmen bu zabıtlar, dava ve muhakeme usullerini, davacıların iddialarını, karşı tarafların ret veya ikrarlarını, ret hallerinde sübut şekillerini ve nihayet kadıların şer'i kararlarını tanıtmaları itibariyle dikkat çekicidir [H. Ongan, 1958: XIV].

Şahsın hukuku ile ilgili kararlardan, Osmanlı hukukunda gerçek ve tüzel kişilerin bilindiğini, ehliyet, gaiplik, şahsi haklar ve benzeri konulara dair, şer'i hükümlerin aynen uygulandığını anlamaktayız.

Aile hukuku ile ilgili kararlar ve sicil kayıtlarından eski Türk aile yapısını, nişanlanma, evlenme ve benzeri müesseselerin nasıl işlediğini, tamamen erkeğe ait gibi sanılan boşanma hakkının kadın tarafından da nasıl kullanıldığını, şiddetli geçimsizliğin kadına evlenmeyi sona erdirme hakkını verdiğini, karı-koca arasındaki mal ayrılığı rejimini, karı-kocanın çocuklar üzerindeki hak ve vazifelerini, mehir olarak hangi eşyaların verildiğini ve tarihin muhtelif devirlerinde bir Türk ailesinde hangi şeylerin önem arz ettiğini ve en önemlisi de evlenme akdinin sicile kaydedildiğini öğrenebiliriz.

Miras hukukuna ilişkin kayıtların çoğunluğunu miras sözleşmeleri, devletin mirasçılığı ve tereke taksimleri teşkil etmektedir. Hem tereke taksimi hem de vasiyetle ilgili kayıtlardan, muhtelif devirlerdeki Türk ailelerinin refah seviyelerini, kullandıkları eşyaları ve fertlerin sahip olduğu mal varlıklarını öğrenmek mümkündür.

Eşya hukuku ile ilgili kararlardan, mülkiyet hakkının, dil, din, ırk farkı gözetilmeksizin bütün fertlere belli şartlar altında tanındığını, bunun yanında bu hakkın bazı amme veya hususi hukuk kayıtlarıyla kanıtlanabildiğini, sınırlı ayni hakların bütün çeşitleriyle bilindiğini, tapu sicili sistemi yerine hüccetli şer'i sicil sisteminin kullanıldığını öğreniyoruz. Borçlar hukuku ile ilgili kararlar, 470 küsur yıllık tarihimizde akdin bütün çeşitlerinin bilindiğini, vakıf paralar dışında faiz muamelesine benzeyen muamelelerin bile kabul edilmediğini ve akitlerde karşılıklı rıza beyanının esas kabul edildiğini göstermektedir. Ticaret hukukunun ve özellikle şirketler hukukunun satım akdi ve şirket akdi içinde mütalaa edildiğini ve muhtelif devirlerde değişik ticari örf ve adetlerin yerleştiğini müşahede ediyoruz.

Devletler hususi hukuku alanında ahval-i şahsiye ve ibadet konuları dışında zimmlere de kendi rızalarıyla İslam hukukunun esaslarının uygulandığını, başta aile ve miras hukuku olmak üzere kendi dinleri gereği olan konularda kendi hukuklarının tatbik edildiğini görmekteyiz [A. Akgündüz, 1988: 13-14].

Şer'iyye sicillerinin tetkik edilmesiyle Osmanlı Hukuku'nun kaynakları, Şer'i şerif dedikleri İslam Hukuku'nu ne dereceye kadar uyguladıkları, Padişahların ve ulü'l-emr denilen yetkililerinin yasama yetkilerinin sınırları, Kur'an ve sünnette kesin bir şekilde zikredilmeyen içtihat ile zamanın ulü'l-emrinin içi boş yasama yetkisine terk edilen örfi hukukun uygulama alanları bütün açıklığı ile ortaya çıkacaktır. Bunlar incelenmeden Osmanlı Hukuku hakkında verilen hükümler peşin ve gayr-i ilmilikten kurtulamayacaktır [a.g.e.: 13].

3. 4. Sosyal Tarih Açısından

Siciller esas itibarıyla toplum hayatının yapısını, yaşantısını, şehir ve kasabalardaki etkili zümreler ile halk tabakalarının oluşturduğu bünyenin işleyişini, zaman zaman bunların nerelerde ve nasıl tıkanığını yansıtmaktadır. Osmanlı döneminde eyalet, sancak ve kaza gibi idari birimlerde bu siciller tutulmuştur. Bunlardan; fertler arasındaki ilişkiler, fert-cemiyet, fert-devlet arasındaki çok yönlü ve oldukça karmaşık ilişkileri takip etmek mümkündür [M. İpşirli, 1991: 157].

Zabıtlarda, ferman ve berat gibi resmi yazı kayıtlarında geçen kişi adlarıyla kasaba, köy, mahalle ve semt adları büyük bir yekun teşkil eder. Bunlardan kadın ve erkek adlarıyla unvan ve lakaplar, dil bakımından incelenmeğe değer konulardır. Bugün birçoklarının adları değişmiş bazıları iktisaden gelişmiş veya gerilemiş veyahut da büsbütün terkedilmiş olmalarına rağmen eskiden meskun olan veya olmayan yerleri aydınlatmaları itibarıyla kasaba, köy, mahalle, semt, çiftlik, mezraa, hususiyle aşiret ve cemaat adlarını ihtiva eden resmi kayıtlar, iskan tarihimiz için paha biçilmez belgelerdir [H. Ongan, 1958: XII].

XVI. yüzyıldan itibaren başlayan Celali İsyanları ve XVIII. yüzyıl ortalarından itibaren görülen Ayanlık mücadeleleri ve gelişimine dair bilgilere şer'iyye sicillerinde sıkça tesadüf edilmektedir. Bunlara dahil edilmek üzere suhte isyanları olarak bilinen öğrenci hareketlerinden de bahsedilmekte hatta bu konuda kadılar tarafından istenen fetva kayıtları bulunmaktadır. Bu bakımdan şer'iyye sicilleri sosyal tarihin de kaynaklarından [M. İlgürel, 1973: 4].

3. 4. İdari Teşkilat Açısından

Şer'i siciller, eski idari teşkilatımızın bir çok ünitelerini aydınlatması açısından da tetkike değer vesikalardır. Özellikle kaza, sancak ve eyalet taksimatı, beylerbeyliği, sancak beyliği, kethüdalık ve voyvodalık gibi idari; kadılık, naiblik, muhızrlık, mübaşirlik, bostancı başlık, çavuşluk ve subaşılık gibi adli müesseselerin hem idari

yapısını, hem de ifa ettikleri fonksiyonlarını şer'iyeye sicillerindeki kayıtlardan çıkarmak mümkündür. Vakıf, gedik, narh, ve benzeri sosyal ve iktisadi müesseselerin de aynı şekilde sicillerdeki kayıtlardan bütün ayrıntılarıyla öğrenilebileceğini ifade etmek gerekir [A. Akgündüz, 1988: 16].

3. 5. İktisat Tarihi Açısından

İktisat tarihi açısından şer'iyeye sicilleri; iktisadi teşekküllere ait hususi bilgiden, muhtelif konularda bir genellemeye götürebilecek istatistiki bilgilere kadar uzanan bir genişlik arz etmektedir. Özellikle şehirlerde mevcut meslekler ve her bölgenin kendine has ürünleriyle üretim tarzını tespit etmek mümkündür. Osmanlı maliyesinin can damarını teşkil eden tımar, özellikle mukataaların tasarrufuna dair malikane ve iltizam kayıtları, genel iktisat tarihi açısından göz önünde bulundurmaya değer görünmektedir. Bunlar üzerinde layıkıyla bir araştırma yapabilmek için karşılaşılan muhteva ve paleografya hususiyetleri üzerinde uzmanlaşmış olmak birinci şarttır. Ancak bundan sonra her ilim şubesi kendi metodunu tespit edip değerlendirmeye gidebilir [M. Akşener, 1992: XII].

Her şer'iyeye sicili, bulunduğu yerin iktisadi hayatına dair birinci elden orijinal tarih vesikalarıdır. XV. ila XX. asır aralarında Türk halkının ve özellikle de Anadolu halkının hayat ve geçim tarzı, memlekete dışarıdan giren ve yine memleketten dışarı çıkan, yani ithalat ve ihracat konusu olan eşya, Anadolu halkının yetiştirdiği tarım ürünleri, imal ettiği sanayi mamulleri, Anadolu'da mevcut olan sanat ve meslek çeşitleri, halktan toplanan vergiler, devletin memurlarına ödediği tahsisatlar, hukuk ve ceza davalarındaki tazminatların miktarı ve cinsi, para arzı ve çeşitleri, para enflasyon ve devalüasyonunun gerçek manada tarihi seyri ve kısaca hem makro hem de mikro iktisada dair bütün mevzular, doğru olarak ve yerli yerinde, ancak şer'iyeye sicillerindeki kayıtlardan öğrenilebilir. Özellikle narh ve gedikle alakalı yazılı kayıtların, iktisat tarihi açısından birinci derecede rol oynadığını da belirtmek gerekir [A. Akgündüz, 1988: 15].

3. 6. Askeri Tarih Açısından

Şer'iyye sicillerinin bir diğer özelliği de harp tarihi ve askeri konularla ilgili olarak ihtiva ettiği tafsilatlı kayıtlardır. Osmanlı ordusu sefere çıktığında, hem Anadolu hem de Rumeli'ye ait muhtelif konak yerlerinde hem asker hem de erzak ve benzeri ihtiyaçların tedariki yoluna gidilmiştir. Savaş yapılmadan önce, sefer hazırlıklarına dair, beylerbeyi ve sancak beylerine yazılı emirler gönderildiği gibi, ordunun ihtiyacı olan gıda maddeleri; gemi, at, kürekçi, araba, cephan ve benzeri ihtiyaçların karşılanması amacıyla kadınlara da yazılı emirler gönderilirdi. Gönderilen bu yazılı emirlerin içinde, savaşın kime ve hangi sebeple açıldığı izah edilir ve konuyla ilgili Şeyhülislam fetvası hatırlatılarak halkın savaşın zaruretine inanmaları temin edilirdi. Kısaca, 470 küsur yıllık harp tarihimizi, bütün tafsilatıyla şer'iyye sicillerinin genellikle sonlarında yer alan ve kadınlara hitaben yazılan yazılı emirlerde bulmak mümkündür [A. Akgündüz, 1988: 16].

Şer'iyye sicilleri sayesinde mahallinde meydana gelen askeri olayları günü gününe izleyebilmek mümkündür. Asker toplanması, askerin adedi, nereye nasıl gidecekleri, yaşeleri, sakatlık, ölüm, görevden ihraç, izin, emeklilik, destek hizmetleri, ikmal, taktik planlama, bedel gibi askeri tarihimiz için sosyal, ekonomik, moral, eğitim, disiplin konularına ışık tutmaktadır.

Ordu içindeki, atama ve görevden alınma ile ölüm tarihlerini ve şekillerini; savaş sırasında, savaş için toplanan paradan orduya gerekli olan erzak ve mühimmatın nakli, dağıtımı, bu işler yapılırken, geçilecek menzillerin onarımı ve gereksinme duyulan araç-gerecin bulundurulması; askerin o günkü sosyal yaşantısı, sosyal güvenliği, sahip olduğu mal ve hakların korunması veya ölümünde ailesine devredilmesinin gerçekleştirilmesi; askerin bazı nedenlerden dolayı, firar ettiği, bu tür firariler hakkında alınması gereken önlemler; askerlikteki görevi sırasında yaralanma, sakatlanma, ihtiyarlık veya uzun süreli bulaşıcı hastalıktan dolayı, askerin emekliye ayrılması vb. konularda şer'iyye sicillerinde bilgilere ulaşmamız mümkündür [M. Kayıran, 1983: 132-136].

Tablo 7: Tarsus Şeri'yye Sicilleri

NO	TARİH	SAHİFE	NO	TARİH	SAHİFE
284	1110-1300	328	329	1315-1316	72
285	1249-1250	92	330	1305-1308	114
286	1221-1226	260	331	1314	44
287	1240-1244	128	332	1313	52
288	1241-1246	260	333	1313	58
289	1253-1260	358	334	1313	32
290	1266-1268	—	335	1312-1315	440
291	1263-1269	362	336	1312	48
292	1259-1263	270	337	1312-1313	78
293	1264-1266	172	338	1311-1312	44
294	1269-1271	220	339	1310-1311	58
295	1271-1274	256	340	1312-1313	62
296	1273-1274	164	341	1310-1311	68
297	1274-1277	450	342	1311-1312	96
298	1277-1278	192	343	1314-1320	96
299	1278-1280	148	344	1314	52
300	1282-1284	214	345	1314-1323	—
301	1282-1285	208	346	1315-1316	—
302	1285	14	347	1315-1316	—
303	1235-1286	184	348	1315-1316	40
304	1286-1283	268	349	1309-1312	—
305	1288-1290	364	350	1311-1316	456
306	1280-1282	212	351	1316	40
307	1292	86	352	1313-1314	50
308	1290-1292	278	353	1312-1313	64
309	1290-1293	—	354	1315-1331	72
310	1285-1295	132	355	1317-1318	64
311	1295	88	356	1316	42
312	1299	80	357	1316	40
313	1299-1301	80	358	1316-1317	60
314	1298-1301	182	359	1317-1318	64
315	1298-1302	—	360	1317-1318	64
316	1305-1309	402	361	1311-1312	64
317	1302-1305	302	362	1316-1317	60
318	1292-1300	696	363	1300-1302	—
319	1305-1307	116	364	1315-1317	180
320	1308-1309	44	365	1317-1318	64
321	1308-1310	42	366	1317-1322	38
322	1308-1310	120	367	1318-1319	80
323	1310-1312	46	368	1318	40
324	1305-1308	44	369	1328	—
325	1303	42	370	1324-1325	32
326	1317-1320	60	371	1325-1327	80
327	1317	64	372	1319	68
328	1318-1319	64	373	1319-1321	92

NO	TARİH	SAHİFE	NO	TARİH	SAHİFE
374	1317-1318	64	418	1319-1320	—
375	1318-1319	62	419	1320-1323	100
376	1325-1326	80	420	1319	—
377	1325-1326	60	421	1319-1321	—
378	1325	48	422	1320-1321	40
379	1331-1332	48	423	1320-1321	60
380	1331	32	424	1320-1327	40
381	1326	100			
382	1326	32			
383	1325-1326	32			
384	1326	32			
385	1305-1310	228			
386	1305-1307	—			
387	1295-1302	94			
388	1324	48			
389	1324-1325	72			
390	1322-1324	54			
391	1321-1322	80			
392	1322-1323	60			
393	1321-1323	40			
394	1322	12			
395	1322-1324	100			
396	1323	64			
397	1323	48			
398	1323	64			
399	1317-1319	342			
400	1323-1324	76			
401	1323-1324	32			
402	1323-1324	56			
403	1323-1324	72			
404	1324-1325	90			
405	1322	40			
406	1300-1302	228			
407	1321	64			
408	1321	40			
409	1321	40			
410	1321-1322	188			
411	1321-1322	70			
412	1315-1320	142			
413	1316-1317	60			
414	1307-1309	26			
415	1320-1321	56			
416	1320-1322	—			
417	1320-1321	40			

4. TARSUS'UN 338 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNİN TASNİFİ

4. 1. Tarsus'un 338 Numaralı Şer'iyye Sicili Defteri'nin Biçim ve Muhteva Olarak Tanıtımı

Bulunduğu Yer: Milli Kütüphane (El Yazmaları ve Nadir eserler Bölümü) Ankara

Milli Kütüphaneye Geldiği Yer: Adana Müzesi

Defter No: 338

Başladığı Tarih: H. 25 Şaban 1311 / M. 6 Eylül 1893

Bittiği Tarih: H. 6 Şevval 1312 / M. 1 Şubat 1895

Sayfa Sayısı: 44

Belge Sayısı: 55

Yazı Cinsi: Talik

Defterin Boyutu: 28,5 x 40 cm.

Cildi: Sırtı siyah meşin satırları sarı-kahverengi kendinden desenli mukavva

Tarsus'a ait 338 numaralı şer'iyye sicilinde toplam 55 belge bulunmaktadır. Bu belgelerin çoğunluğunu ilamlar oluşturmaktadır. 55 belgeden 3'ü hüccet geri kalan kısmı ilamdır. 7, 8, 15, 17, 22, 27, 33, 34, 37, 41 ve 51 nolu belgeler hükme bağlanmamıştır. 14 ve 30 nolu belgeler ise yarım bırakılmıştır. 1. belgeden 19. belgeye kadar H. 1311 yılı görülürken 19. belgeden 55. belgeye kadar H. 1312 yılı görülmektedir. Bazı belgelerde iki yıl birden yer almaktadır. Örneğin, 29. belgede hem H. 1312 yılı hem de H. 1310 yılı bulunmaktadır. Bazı belgeler ise farklı yıllara aittir. 24 ve 44 nolu belgeler H. 1310 yılına aitken, 52 nolu belge ise H. 1313 yılına aittir. Bazı belgelerde metin içinde kelime arasına "II" ve "V" işaretleri konulmuş ve belgenin üst tarafında bu işaretlerin yanında açıklayıcı bilgiler yer almıştır. 5 ve 37 nolu belgeler bu duruma örnektir.

49. belgeden itibaren Nâib (Kadı vekili)'nin değiştiğini görmekteyiz.

Belgelerde genellikle şahıs hukukuna dair konular yer almaktadır. Alacak verecek, yitik mal, veraset, boşanma ve mihr talebi, şer'iyeye sicilinde yer alan başlıca konular arasındadır.

Tablo 8: Tarsus'un 338 Numaralı Şer'iyeye Sicilinde Yer Alan Belgelerin Tasnifi

Belge No	Belgenin Cinsi	Belgenin Tarihi
1	Veraset İ'lamı	27 Ş. 311
2	İ'lam	24 N. 311
3	İ'lam	22 minhu 311
4	İ'lam	24 minhu 311
5	İ'lam	26 L. 311
6	İ'lam	İbtidâ'-yı Z. 311
7	İ'lam	5 L. 311
8	İ'lam	5 L. 311
9	Muhala'a İ'lamı	19 L. 311
10	İ'lam	12 L. 311
11	Veraset İ'lamı	13 L. 311
12	İ'lam	17 Za. 311
13	Veraset İ'lamı	5 Z. 311
14	Veraset İ'lamı	-----
15	İ'lam	23 L. 311
16	İ'lam	25 L. 311
17	İ'lam	7 Z. 311
18	İ'lam	24 Z. 311
19	İ'lam	10 M. 312
20	İ'lam	22 M. 312
21	İ'lam	23 M. 312
22	İ'lam	22 M. 312
23	İ'lam	7 S. 312
24	İ'lam	19 S. 310
25	Muhala'a Hücçeti	13 S. 312
26	Muhala'a Hücçeti	19 S. 312
27	İ'lam	24 S. 312
28	İ'lam	26 S. 312
29	İ'lam	4 Ra. 312
30	İ'lam	-----
31	İ'lam	27 Ra. 312
32	İ'lam	27 Ra. 312
33	İ'lam	7 R. 312
34	İ'lam	3 R. 312
35	İ'lam	4 R. 312
36	Keşif Hücçeti	12 R. 312
37	İ'lam	8 R. 312
38	Men'i Müdahale İ'lamı	23 R. 312
39	İ'lam	17 R. 312
40	İ'lam	23 R. 312
41	İ'lam	25 R. 312
42	İ'lam	28 R. 312
43	İ'lam	29 R. 312

Belge No	Belgenin Cinsi	Belgenin Tarihi
44	İ'lam	22 Ta. 310
45	İ'lam	3 C. 312
46	İ'lam	5 C. 312
47	İ'lam	12 Ca. 312
48	İ'lam	24 Ca. 312
49	İ'lam	10 Ca. 312
50	İ'lam	12 Ca. 312
51	İ'lam	14 Ca. 312
52	İ'lam	15 B. 313
53	İ'lam	9 Ca. 312
54	İ'lam	21 Ca. 312
55	Men'i Müdahale İ'lamı	6 L. 312

4. 2. Şer'iyeye Sicilinde Geçen Belgelerin Konu Özetleri

Belge No 1: Vefat eden Naile Hatun'un eski eşi, Gaziloğlu Abdulkadir Ağa'dan almadığı 5000 kuruş mihrinin, daha sonra ölen eski eşinin terekesinden alınıp, kendisinden doğan davacı çocuklarına verilmesi hakkında veraset ilamıdır.

Belge No 2: Kulak köyünden Şaban oğlu Receb'in, emanet verdiği atından doğmuş dört yaşındaki tayı almak için açtığı dava sonucu verilen ilam-ı şer'idir.

Belge No 3: Kulak köyünden, Ahmet oğlu Abud'un emanete verdiği doru kısırağından doğma tayın, kendisine verilmesinin temini ile ilgili verilen dava sonucu ilamdır.

Belge No 4: Kulak köyünden Musa oğlu Abdulkadir'in, dokuz yaşındaki doru kısırağının yayılmakta iken kaybolması ve mal müdürü elinde tespit edilmesi üzerine kendisine verilmesi hakkındaki ilamdır.

Belge No 5: Beşinci ordunun, 37. Alayının 3. Taburu erlerinden iken vefat eden İbrahim'in, ana-baba bir kardeşlerinin, miras ile ilgili davaları sonucu verilen veraset ilamıdır.

Belge No 6: Aslen Torul kazasında olup, Tarsus'ta Teceli handa ikamet eden, Hacı Ahmet oğlu Papuççu Mustafa'nın, yaymak için emanet ettiği eşeğinin, sırtındaki çulunun çıkarılması sonucu soğuk alıp ölmesi üzerine, bedeli olan 10 mecdiye'nin çobandan tahsili hakkındadır.

Belge No 7: Dayak sonucu çocuğunu düşürdüğü için Hesna Hatun tarafından, Cuma Ali aleyhine açılan dava, ispatı yapılamadığından yarım kalmıştır.

Belge No 8: Gök Ali oğlu Mehmet'in babasından kalan 40 mecdiye değerindeki kısırağa el koyan, sonra da helakine sebep olan Hacı Molla Ali'den, bedelinin talebi hakkındadır.

Belge No 9: Afgan m. sakinelerinden, Hüseyin kızı İmiş Hatun'un kocası Hamo tarafından itaat etmediği gerekçesiyle açılan dava, İmiş Hatun'un nafaka istememesi ve mihrinden vazgeçmesi üzerine boşanmayla sonuçlanmıştır.

Belge No 10: Şerife Hanım'ın önceden nikahlısı olduğu iddiasıyla, sonradan evlendiği eşinden ayrılmalarını sağlamak için açılan dava sonucu, Şerife'nin önceki nikahının yalan olduğunu söylemesi üzerine, sonraki nikahlısının artık kocası olduğunu ispatlaması ile ilgilidir.

Belge No 11: Miras yolu ile kendisine düşen hissesi için açtığı dava sonucu verilen veraset ilamı.

Belge No 12: Usta Hasan'ın, boşanmış karısının yanında bulunan kızı Elife'yi, kendine vermeleri için açtığı dava ile ilgili ilam.

Belge No 13: Ermeni mahallesinden Hacı Ahmet oğlu Gariloğlu Abdulkadir'in, mirasçılarını gösteren veraset ilamıdır. Ayrıca Şeyh Muhyiddin'in alacağını, borçlusunun ölümünden önce alamadığı için ölen borçlusunun, varislerinden almak amacıyla açılan ve sonuçlanan alacak davasını da içermektedir.

Belge No 14: Panzinçukuru köyünden Mehmet oğlu Abdullah'ın, mirasçıları ve geride bıraktığı bir oda ve hefkere ile ilgili yarım kalmış veraset ilamıdır.

Belge No 15: Konurzade Abdulkadir Ağa vekili tarafından, daha önce görülen ve davalı İbrahim Ferit Efendi aleyhine sonuçlanan davanın, mahkeme harçlarından dolayı müvekkilinin zarar ettiği ve bu zararın İbrahim Ferit Efendi tarafından ödenmesi gerektiği ile ilgilidir.

Belge No 16: Kel Mehmet oğlu Şahmünir'in evinin önüne bağlı camusunun kaybolması, sonra Salih'in evinde tespiti ve kendine verilmesini talep etmesi, Salih'in ise bu camusun kendi camusundan doğma bir camus olduğunu ispatlaması ile ilgili ilamdır.

Belge No 17: Kaburgediği köyünden Tahtacı Hasan'ın, bundan beş yıl önce kaybolan kısırağının, Hacı Hasan Ağa elinde ve iki yavrusuyla bulunduğu ve kendisine geri verilmesi ile ilgili davayı içeren hükme bağlanmamış bir ilamdır.

Belge No 18: Horasan halkından olup, Tarsus'ta turist olarak bulunan Fazlullah oğlu Derviş Mehmet Ali'nin, satın alma yoluyla sahip olduğu bir merkep ile kısırağı yayılırken kaybolması ve Hasan adlı kişi elinde olduğunun tespit edilmesi üzerine, adı geçenden alınıp tarafına verilmesi ile ilgili ilamdır.

Belge No 19: Yaramış köyünden İbrahim oğlu Mehmet Salih Ağa'nın evinin yanında bağlı iken kaybolan, Mahmut ve Hasan'ın elinde görülmesi üzerine zabıta tarafından alı konulan ve esasında davacıya ait olan, üç inek ve bir düvenin kendisine verilmesi ile ilgili dava sonucunda verilen ilamdır.

Belge No 20: Davacı Mahmut Ağa'nın eniştesi Recep'ten satın aldığı, Kalburcu köyünden Ali Beyzâde Şükrü Efendi'nin ahırda bağlı olduğu halde kaybolan ve İranlı Feracullah'ın yanında bulunan doru atın davacıya verilmesi ile ilgilidir.

Belge No 21: Mehmet oğlu İbrahim'in 35 mecrediye satın aldığı yağız doru atın, Karanşa köyünde, Abdulkadir Efendi bahçesinde bağlı olarak yayılırken kaybolması ve davalı Şaban elinde görülmesi üzerine, davacı İbrahim tarafından talep edilmesi davası ile ilgili ilamdır.

Belge No 22: Davacı Ayşe Hanım, davalı eşi Mehmed'e istediği zaman istediği şeyi almak üzere 4 mecrediye borç olarak 2 mecrediye verdiği, kızı Emine'nin babasından kalan miras bedeli 127 kuruş olan eşyasını da davalı kocası Mehmed'e verdiği, şimdi şartlarını yerine getirmediği için geri istemesi üzerine açılan dava sonucu verilen hükme bağlanmamış ilamdır.

Belge No 23: Davacı Ali oğlu Mustafa, İdris kızı Fatma'nın nikahlı fakat aralarında karı-koca ilişkisi olmayan karısı olduğu halde, on beş gün önce kendisini Osman'a nikahlamış ve aralarında karı-kocalık işlemi tamamlanmıştır. İddet süresi sonunda geri

isterim diye dava etse de Fatma, Mustafa ile olan nikahını yalanlamış ve Osman ile isteği doğrultusunda evlendiğini ifade etmesi ve şahitlerin de kendisini doğrulaması ile ilgili ilamdır.

Belge No 24: Kúçük Mehmed oğlu Hasan'ın ölmeden önce borçlandığı, İrani Mehmed Ali Ağa'nın, alacağını tahsil için ölü Hasan'ın mirasçıları aleyhine açtığı dava sonucu verilen ilamdır.

Belge No 25: Muhala'a hücceti (Kadın tarafından mihirden vazgeçilmek suretiyle alınmıştır.)

Belge No 26: Dede adlı kişiye nikahlanan; fakat aralarında karı-kocalık ilişkisi gerçekleşmeyen, şerife Hanım'ın, mihr, bakım, nafaka ve benzerlerinden dolayı, nikahlı kocasında olan 860 kuruş hakkından vazgeçmek suretiyle boşanmasına dair muhala'a hüccetidir.

Belge No 27: Mühenna oğlu şaban'ın kefalet dolayısıyla, Yağcı oğlu Hasan'dan 16 mecdiye alacağını tahsil etmesi ile ilgili hükme bağlanmamış ilam.

Belge No 28: Askerde iken şehid olan oğulları Mehmed'in, mal müdürü elinde bulunan geride bıraktığı malı ile ilgili, anne Elife Hanım'ın açtığı miras davası sonucu verilen ilamdır.

Belge No 29: Aile hukuku ile ilgili ilam olup, kadın hakları bakımından önemlidir.

Belge No 30: İlam alacakla ilgili olup, sonu eksiktir.

Belge No 31: Doru kırsrağından doğmuş tayın davacıya verilmesi ile ilgilidir.

Belge No 32: Kaybolduktan sonra nerede olduğu tespit edilen mor eşeğin, sahibine teslimi ile ilgilidir.

Belge No 33: Yüksek köyünden Hasan oğlu Hasan'ın 628 kuruşu senede bağlanmış, 750 kuruşu senetsiz 1378 kuruş alacağından tahsil edilmemiş olan 523 kuruşun tahsili için borçlu aynı köylü yek-çeşm Deli Hasan aleyhine açtığı dava ile ilgili hükme bağlanmamış ilam.

Belge No 34: Musabalizâde Mehmed'in kaybolan camus yavrularının yed-i eminde olduğunu tespit etmesi ve geri almak için dava açması, fakat ispatsız kaldığından hükme bağlanmayan dava ile ilgilidir.

Belge No 35: Kaybolan iki camus yavrusunun bu defa kimlerde olduğunu tespit ve ispat eden Musabalizâde Mehmed Efendi'nin açtığı dava sonucu verilen ilam.

Belge No 36: Abdo Çavuş Vakfı bahçesi kiracısı İbrahim Efendi'nin, bu bahçeden 30 mecdiyelik ağaç kesmesi ve bu olayın keşif yapılarak ispat edilmesi üzerine, bedelinin tazmini ile ilgilidir.

Belge No 37: Mirasa konu ev ve bahçeye el koyan diğer Elife aleyhine ölü Arap Hüseyin'in karısı Meryem ve küçük kızı Elife'nin, bu haksız müdahalenin men edilmesi ile ilgili, hükme bağlanmamış ilamdır.

Belge No 38: Rahime Hanım'ı, kocası önce dövüp sonra ödemediği 600 kuruşluk mihirden vazgeç seni muhala'a edeceğim demesi üzerine, mihirden vazgeçip boşandıktan sonra eski kocası Mamo'nun tekrar zorla ona sahip olmaya çalışması üzerine, bu haksızlığın giderilmesi için Rahime Hanım tarafından açılan dava sonucu verilen men'i müdahale ilamı.

Belge No 39: Maraşlı Mehmed'in ahırında bağlı iken kaybolan kendi atının yavrusunu, Tarsus'un Sofular Mahallesi'nde Süleyman elinde tespit etmesi ve geri alma istemi ile ilgili dava sonucu verilen ilamdır.

Belge No 40: Ahmet kızı İmiş Hatun'un kör kısırağını emanet verdiği Yusuf'un, hırsızlık şüphesi ile geri vermemesi üzerine İmiş Hatun'un geri almak üzere açtığı dava sonucu verilen ilamdır.

Belge No 41: Halil oğlu Hasan'a aylık 10 mecrediye ücretle çobanlık için sözleşme yapan Abdullah bin Dedo'nun, 33 gün çobanlık yaptığı halde hakkını alamadığı için açmış olduğu dava sonucu hükme bağlanamayan ilamdır.

Belge No 42: Küçük Minare Mahallesi'nde Antaniyos Efendi'den, daha önce belgede yazılı bedele Arapça olarak düzenlenmiş mühaya'a hücceti neticesi bir ev satın alan Nüzhet Hatun aleyhinde açılan gabn davasının meşru olmadığı sebebiyle reddi ile ilgili ilamdır.

Belge No 43: İbrahim oğlu Yusuf'un 12 mecediyeye alıp sonra kaybolan ve Mehmed adlı şahısta tespiti yapılan, bir gözü kör atını geri alması talebi ile ilgili dava sonucu verilen ilamdır.

Belge No 44: Cuma Ali adlı davacının satın almayla sahibi olduğu ve otlarken davalı Avni Efendi'nin hayvanlarına karıştığı ve Avni Efendi'nin kendi malı olduğunu iddia etmesi üzerine dinlettiği şahitlerle geri almak istediği, sol kulağı kesik üç yaşında öküzü ile ilgili dava sonucu verilen ilamdır.

Belge No 45: Namrun köyü halkından Ahmet Çavuş'un kendisinin ve Topuz oğlu İbrahim'in öküzlerinin yayılırken kaybolması ve Ali Hocaoğlu İshak ve Musa yedlerinde tespit edilmesi üzerine, geri verilmesi istemi ile açtıkları dava sonucu verilen ilamdır.

Belge No 46: Himmethacılı köyünden Mahmut oğlu Mustafa'nın Adapazarı'ndan satın aldığı kuyruğu beyaz öküzünün haflığında bağlı iken kaybolması ve Osman adlı kişi elinde tespit edilmesi üzerine hakkı olduğundan talep etmesi ile ilgili dava sonucu verilen ilamdır.

Belge No 47: Ahmed oğlu Mahmud'un Abdulkadir adlı şahıstan satın aldığı ata, Eğriağaç köylü İbiş oğlu Dede'nin benim damımdan olma malımdır diye hak iddia ve şer'i ilamla iddiasını ispat etmesi üzerine, Abdulkadir'e ödediği 17 mecdiyenin geri kendisine ödenmesi ile ilgili talebi üzerine verilen ilamdır.

Belge No 48: Abdulkadir'e, Mehmed adlı kişi tarafından 17 mecdiyeye satılan kömüri bir atın, daha sonra Eğriağaç köyünden İbiş Kethüda oğlu Dede'ye ait olduğu şer'i ilam ile sabit olması üzerine, Abdülkadir'in 17 mecdiyesini Mehmed'den geri talebi ile ilgili dava sonucu verilen ilamdır.

Belge No 49: Mehmed oğlu Hacı Memiş'in, mor eşeğinden olma beş yaşındaki boz erkek eşeğinin bağlı bulunduğu yerden kaybolması ve Mehmed'in elinde görülmesi üzerine kendisine verilmesi talebiyle açtığı dava sonucu verilen ilamdır.

Belge No 50: Yapağıl köyünden Molla İbrahim oğlu Bekir'in, doru kısırağından doğma iki buçuk yaşındaki yağız tayın, eski Elhan Mezraası'nda kaybolması ve Mehmed'in elinde tespit edilmesi üzerine kendisine geri verilmesi istemi ile açtığı dava sonucu verilen ilamdır.

Belge No 51: Ağbaba, atını Yüksek köylü Hasan'a kira yolu ile sekiz gün hizmete verir, kira bedelini alamayınca almak için dava açar. Karşı tarafın inkarı üzerine şahit dinletemediğinden dava hükme bağlanmadan yarı kalır. (Hükme bağlanmamış ilam.)

Belge No 52: Askerde ölen Bayram oğlu Mehmed'in, Ali Efendi üzerinde olan 36 kuruşluk alacağını mirasçılar arasında paylaştırmak üzere Hasan tarafından açılan dava sonucu verilen ilamdır.

Belge No 53: Usta Hasan'ın boşanmış karısı Müslime'den olması, Müslime'nin terbiyesi altında bulunan ve günlük 60 para nafaka ödenen Elife adlı kızının, dokuz yaşına geldiği iddiasıyla annesinden alınarak babasına verilmesi ile ilgili açılan ve reddedilen dava sonucu verilen ilamdır.

Belge No 54: Dava vekillerinden K  çekz  de Vasıf Efendi yerine, 20 lira bedel karşılığı askere giden ve orada ölmesi üzerine, varislerinin söz konusu 20 lirayı almadan askere giden ve orada  len Ahmed'in mirasçısı olarak hak iddiaları ve Vasıf Efendi'nin ödeme senedini ibrazı ile Şahitler dinlettirip davayı reddettirmesine dair ilamdır.

Belge No 55: Davacı Fatma satın aldığı arsaya bir ev yaptırmıŐ ancak kızı Gali ve oğlu Abdulhalil, adına muhtardan aldıkları ilmuhaberle söz konusu arsayı yoklama sırasında üzerlerine yazdırıp senet almaları ve Gali'nin kendi malı olduğu d Őuncesiyle müdahalede bulunması üzerine, müdahalenin men edilmesi için açılan dava sonucu verilen men'i müdahale ilamıdır.

4. 3. 338 Numaralı Şeri'yye Sicilinde Yer Alan İstatistikler

4. 3. 1. Mahalle Adları

Afgan, Cami-i Atik, Cami-i Cedid, Çataklı, Çanaklı, Çıplak, Çimeli, Dink, Debbağhane, Ermeni, Eskiömerli, İncehark, Frengi, Kızılmurad, Küçükminare, Müfti, Musalla, Ömerli, Ömer, Sakızlı, Sarıyakup, Sofular, Şamlı, Tekye, Veraş-ı Cer, Zorbaz Harkı.

4. 3. 2. Yer Adları

Adapazarı, Adana, Ağzıdelik, Akçakocalı, Alifakı, Ayıntap, Batras, Camuscu, Çatalca, Çingân, Çukurmescit, Çanaklı, Demirkapı, Dörtağaç, Darıpınarı, Deli Minnet, Darı, Ebulhadi, Eğincik, Eğriağaç, Elhan Mezrası, Ereğli, Gümüşhane, Gülek, Gözne Yaylağı, Hacı Hamzalı, Horasan, Hacılar, Helke, Havanik, Himmethacılı, Hamidiye, Kulak, Kalburcu, Kaburgediği, Karanşa, Karafakı, Kazkabaş, Köylüoğlu, Kayışlı, Kamraş, Karayusuflu, Köristan, Kazakçıye, Karsavran, Kalaycı Sergisi, Kölemusalı, Karaşan, Menemenci, Mürsel, Mersin, Menteş, Maraş, Makam-ı Şerif, Mahmud Ağa, Minare, Niğde, Namrun, Nalkulak, Namrunkale, Odun Pazarı, Parmakurdu, Panzinçukuru, Suk-ı Sultani, Sebil, Sarıbrahimli, Şahin, Şamlı, Tarsus, Trabzon, Torul, Tuzkapısı, Urfa, Yarsuvat, Yenice, Yüksek, Yaramış, Yunusoğlu, Yalamak, Yakaköy, Yapağıl, Ziftlik Alanı.

4. 3. 3. Şer'iyeye Sicilinde Yer Alan Mal, Giyecek ve Ev Eşyaları

Ağaç, Altın Küpe, Altın Saat, Bargir, Bakır Leğen, Bakır Tencere, Bakır Tebsi, Bahçe, Camus, Çul, Çengel, Düve, Elbise, Elmas, Fistan, Gerdanlık, Elmas Çiçek, Elmas Bilezik, Elmas Buroş, Fistan, Hınta, İnek, İnci, Kısarak, Koyun, Küpe, Leğen, Merkep, Oda, Öküz, Palan, Pamuk Kozası, Şal, Tay, Tas, Trablus Kuşağı, Tarla, Taç, Tava, Yün Çuval, Yatak, Yorgan, Yastık.

4. 3. 4. Şer'iyye Sicilinde Geçen Lakablar

Acem, Ağa, Abud, Afgan, Arap, Adanalı, Aşçızâde, Alafçı, Abdo, Ağbaba, Bulukzâde, Burhanzâde, Bilalzâde, Beyzâde, Bakkalzâde, Bayraktar, Baltaoğlu, Culhaoğlu, Cemooğlu, Çakır, Çulcuoğlu, Çürük, Çütükoğlu, Değirmenci, Dükkancı, Dode, Diyaboğlu, Deli, Dedo, Dipoğlu, Derviş, Ebuarabizâde, Ekişoğlu, Elmacıoğlu, Ekmekçi, Elçeroğlu, Feth, Gaziloğlu, Gavuroğlu, Gök, Gariloğlu, Garip, Geçerli, Hacı, Habeş, Hamamioğlu, Hindizâde, Hafız, İvazzâde, İranyeli, İstanbulluoğlu İranlı, Kara, Kız, Keşmur, Kürt, Kiyalizâde, Konurzâde, Kel, Kesice, Kaskasoğlu, Karaoğlan, Küçük, Karakülâh, Köçekzâde, Köse, Kör, Kara, Köroğlu, Karaoğlan, Kocabaşı, Kazmacı, Kesekçioğlu, Korucu, Loloğlu, Molla, Maraşlı, Musabalizâde, Mamo, Muhacir, Malatyalı, Mısrızâde, Müdür, Okçuzâde, Odabaşioğlu, Oğlak, Pekmezcioğlu, Remli, Reis, Seyyid, Sağır, Salihzâde, Sello, Sabo, Şeyh, Şahmünir, Şahin, Şerumlu, Tac, Talipzâde, Topal, Tura, Turan, Turanağazâde Tahtacıoğlu, Taşçı Rumluoğlu, Tataroğlu, Tokadi, Topuzoğlu, Usta, Uzun, Verdizâde, Yek-çeşm, Yalancı, Zaza, Zaimzâde.

4. 3. 5. Şer'iyye Sicilinde Geçen Meslekler

Arzuhal Yazıcısı, Berber, Bahçıvan, Bakkal, Çayırıcı, Dellal, Sabuncu, Çiftçibaşı, Çoban, Hammal, Kasap, Kapıcı, Kefşger (Ayakkabıcı), Kebapçı, Madenci, Müstahdem, Nalbant, Pabuççu, Rençber, Sıvacı, Semerci, Sarraf, Şekerci, Tacir, Tahtacı, Yağcı.

4. 3. 6. Şer'iyye Sicilinde Geçen Devlet Görevlileri

Bekçibaşı, Başkatip, Beyt'ül-mal Memuru, Belediye Azası, Hıfz-ı Lukata Memuru, Kolcu, Kavvâs, Kethüda, Mal Müdürü, Mal Müdürü Vekili, Muhzır, Muhtar, Muhtar-ı Evvel, Muhtar-ı Sâni, İmam, Müderris, Müezzin, Redif Yüzbaşı, Süvari Onbaşısı, Telgraf Çavuşu, Yave Memuru, Zabıta, Çavuş.

5. BÖLÜM

TARSUS'UN

338 NUMARALI

ŞERİ'YYE SİCİLİ

(Sayfa 1-Belge No 1)

Medîne-i Tarsus mahallâtından Ermeni Mahallesinde sâkin iken bundan akdem müteveffiye olan Nâile Hâtun ibnetihi Hacı Mehmed'in verâseti zevc-i metrûku Gaziloğlu Abdülkadir Ağâ ibn-i Hacı Ahmed'in sadr-ı kebîr oğlu Hacı Ahmed ve sadriyye-i kebîre kızı Hadîce ve sadriyye-i sagîre kızları Fatma ve Emine'ye münhasire kable'l-kısme zevc-i merkûm Abdülkadir Ağâ dahi vefât idüb verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Nefise Hâtun ibnetihi Tahir Ağâ ile kendiden mukaddem vefât iden zevce-i mezbûre Nâile'den mütevellid sulbî kebîr oğlu merkûm Hacı Ahmed ve sulbiye-i kebîre kızı mezbûre Hadîce ve sulbiye-i sagîre kızları mezbûretan Emine ve Fatma ve zevce-i mutallâkası bedrû'l-yümn bint-i Şeyh İbrahim'den mütevellide sulbiye-i sagîre kızı bedrû'n-naim ve hâlâ zevcesi Nefise Hâtun'dan mütevellid sulbî sagîr oğlu Abdülkadir ve sulbiye-i sagîre kızı Zeyneb'e münhasire ve kable'l-kısme bint-i mezbûre Fatma dahi vefât idüb verâseti li-ebeveyn er karındaşı merkûm Hacı Ahmed li-ebeveyn kız karındaşları mezbûretân Hadîce ve Zeyneb'e münhasire ve tashîh-i mesele-i mirâsları bi-hükmi'l-münâsahati's-şer'iyye 5760 sehîmden olub sihâm-ı mezkûriden 180 sehm-i zevce-i mezbûre Nefise'ye ve 2510 sehm-i ibn-i merkûm (-silik yazı- 1255 sehm-i binti) mezbûre Hadîce ve 1255 sehm-i bint-i mezbûre Emine'ye ve 280 sehm-i ibn-i sagîr mezbûr Abdülkadir'e ve 140 sehm-i binti mezbûr bedrû'n-naim ve 140 sehm-i bint-i mezbûre Zeyneb'e isâbet-i tahakkukundan sonra virese-i mezbûrûndan olub nefisinden asîl ve sagîre-i mezbûre Emine'nin bâ-hüccet-i şer'iyyeye mansûb vasîsi ibn-i kebîr-i merkûm Hacı Ahmed Ağâ m. kezâlik virese-i mezbûrûndan olub kezâlik nefisinden aslîye ve sagîr mezbûr Abdülkadir ve sagîre-i mezbûre Zeyneb'in bâ-hüccet-i şer'iyye vasîleri ve zât-ı vekâletnâmede muharrerü'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle muarrefe olan zevce-i mezbûre Nefise Hâtun tarafından husûs-ı âtîde husûmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer'îsi li-ebeveyn birâderi Salih Efendi bin Tahir Ağâ muvâcehesinde mûrisîmiz müteveffiye-i evvel mezbûre Nâile Hâtun'un hayatında mûrisîmiz babamız müteveffa-yı sâni-i merkûmun hayatında ve zimmetinde mihr-i müeccel alacak hak ve matlûbu olan beşbin guruş kable'l-ahz u istîfâ ber-vech-i muharrer birbirini müteâkib vuku'-ı vefâtlarına binâen sâir-i terekeden hisse-i irsîyyemizi almış isek de zikr olunan mihrden hisse-i irsîyyemizi istîfâ eylediğimizden meblağ-ı mezkûrdan benimle vasîsi olduğum sagîre-i mezbûre

Emine'nin ber tashîh-i mezkûr hisse-i irsîyye-i şer'iiyemiz olan [boşluk] guruş bi-l-verâse ve bi-l-vesâye vâzi'ul-yed olduğu tereke-i müteveffa-yı merkûmdan olmak üzere tarafıma i'tâ' ve teslime müvekkilesine izâfetle vekîl-i mûmâ-ileyh Salih Efendiye tenbîh olunmak bi-l-verâse ve bi-l-vesâye matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl vekîl-i mûmâ-ileyh Salih Efendi dahi cevâbında tereke-i müteveffa-yı sâni-i merkûme müeccelesinin bi-l-verâse ve bi-l-vesâye vâz'iatü'l-yedini ikrâr müddeî-i merkûmun ber-vech-i muharrer müddeâsını inkâr. Fî 25 Şa'ban 311

Bağdatlı Kasap

Tahir oğlu Mehmed Salih Mühür

Mezbûr Hacı Ahmed'den ber-vech-i muharrer müddeâsına mutâbık şâhidleri kimler olduğu olunan suâle cevâben herbiri Adana'ya Yarsuvat karyelerinden Sait Ağâ ibn-i Seyyid Mehmed ve Adananın ahâlîsinden ve Sarı Yakup Mahallesinden Ebuarabîzâde Muhittin Efendi nâm kimesnelerdir başka şâhidim yoktur. Fî 27 minhu

Mühür Mehmed Salih

Ma'rû'z-zikr Yarsuvat karyesinden Sait Ağâ ibn-i Seyyid Mehmed meclis-i şer'de merkûm Salih Efendi muvâcehesinde istişhâd oldukda bu ana kadar kaç sene olduğu ma'lûmum olmayan bir günde işbu müddeî Hacı Ahmed'in babası ve mûrisi müteveffa Abdülkadir Ağâ ibn-i Gaziloğlu Hacı Ahmed'e hayatında Adana ahâlîsinden müteveffa Hacı Mehmed'in kerîmesi müteveffa Nâile Hâtun akd ü nikâh olunmak üzere mezbûre tarafından ben ve emmisi oğlu Abdurrahman hazır olduğumuz halde babası Hacı Mehmed vekîl idüb ol dahi ba'de kabûlü'l-vekâle merkûm Abdülkadir Ağâ tarafından dahi Adanalı Hacı Affî'i ve ben kezâlik hazır olduğum halde babam Seyyid Mehmed'i vekîl idüb ol dahi kezâlik vekâleti ba'de'l-kabûl mezbûre Nâile'nin babasının menziline mezbur Nâile'nin vekîli bulunan babası mezbûr Hacı Mehmed beş bin guruş mihr-i müeccel tesmiyesi müvekkil-i merkûm Abdülkadir Ağâ yine bi-l-vekâle akd ü tenkîh idüb merkûm Abdülkadir'in vekîli dahi babam merkûm bi-l-vekâle tenekküh ve kabûl eyledi ol vechile mihr-i müeccel-i mezkûr beş bin guruş olduğunu biliyorum ben böyle şâhidim şehâdet dahi iderim. Fî 27 minhu

Eş-şâhid-i Merkûm

Mühür

Adana'nın Sarı Yakup Mahallesinden Ebu Arabîzâde Muhittin Efendi ibn-i Hacı mûmâ-ileyh Salih Efendi muvâcehesinde istişhâd olundukda tarihten otuz sene akdem işbu müddeî Hacı Ahmedin babası ve mûris müteveffa Abdülkadir Ağâ ibn-i Gaziloğlu Hacı Ahmed'e hayatında Adana ahâlîsinden müteveffa Hacı Mehmed'in kerîmesi müteveffa Nâile Hâtun akd ü nikah esnasında mezbûre Nâile tarafından müteveffa AbdülHamîd Ağâ ile müteveffa Abdülkadir Ağâ huzurunda babası merkûm Hacı Mehmed'i vekîl idüb ol dahi ba'de'l-kabûli'l-vekâle merkûm Abdülkadir Ağâ tarafından dahi Sabuncu müteveffa Abdullah ve Mahmud Ağâ huzurlarında Seyyid Mehmed bin Abdullah vekîl idüb ol dahi ba'de'l-kabûli'l-vekâle icrâ'-yı akd için mezbûre Nâile'nin babası menziline mezbûre Nâile'nin vekîli babası merkûm Hacı Mehmed beş bin guruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle müvekkilesi mezbûreyi merkûm Abdülkadir Ağâ'ya bi-l-vekâle akd ve tenkîh merkûm Abdülkadir'in vekîli olan Seyyid Mehmed dahi bi-l-vekâle tenekküh ve kabûl eyledi ol vechile ben mihr-i müeccel-i mezkûran beş bin guruş olduğuna şâhidim şehâdet dahi iderim. Fî 27 minhu

Eş-şâhid-i merkûm

Ebu Arabizâde Muhiddin

Şahitlerin şehâdetleri makbûldür.

Şâhidan-ı merkûmanın bir vechile adl ve makbûlü'ş-şahâde olduklarını alenen tezekkür eyledi.

El-müzekkî

El-müzekkî

El-müzekkî

Ahmed ibn-i Abdurrahman

Abdülkadir ibn-i Mehmed

Makam-ı Şerif Camii Müezzini

An mahalle-i mezkur

Mahalle-i Cami-i Atik

Hacı mehmed Efendi bin Ömer

(Sayfa 2-Belge No 2)

Kulak karyesinden Recep bin Şa'ban m. Tarsus mal müdiri ve yave me'mûru olub zikri âtî hayvana vaz'-ı yedi mütehakkık olan Mehmed Emin Efendi ibn-i Mehmed Efendi tarafından vekîl olub husûmet ve redd-i cevâba me'zûn olan oğlu Mehmed Efendi muvâcehesinde doru kırsağından doğma yedimde nitâcen malım olub işbu meclis-i şer'de muâyene olunan dört yaşında doru tayım tarihten beş gün mukaddem mezkûr Kulak karyesinden zâyi' olub el-yevm müvekkil-i mûmâ-ileyh yedinde bulmamla bi-l-istihtkak taleb eylerim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl vekîl-i mûmâ-ileyh dahi cevâbında

tay-ı mezkûra müvekkilinin bi-l-emâne ve bi-l-me'mûriyye vaz'-ı yedini ikrâr idüb müddeînin ber-vech-i muharrer müddeâsını külliyyen inkâr eyledi. Fi 22 Ramazân 311

Vekîl-i mûmâ-ileyh

Mehmed Ali

Müddeî-i merkûm Recep'den ber-vech-i muharrer netâc müddeâsına beyyine talep olundukda ikame eylediği İsmail bin Ahmed ve Musa oğlu Abdülkadir nâm kimesnelerden her biri istişhâd olunduklarında mezkûr dört yaşında alını sakar doru tay müddeî-i merkûmun nitâcen malı olduğunu bilür ve şehâdet dahi ideriz deyü her biri lâfz-ı şehâdetle ihbâr eylediler. Fî 22 minhu

Eş-şâhid

Eş-şâhid

Vekîl-i mûmâ-ileyh

Ahmed bin Musa

İsmail bin Ahmed

Mehmed Ali

Vekîl-i mûmâ-ileyhden ber-vech-i muharrer şâhidler hakkında bir diyeceği olup olmadığı lede-s-suâl tezkiyelerini talep eyledi.

Fî 22 minhu

Vekîl-i mûmâ-ileyh

Mehmed Ali

Şâhidan-ı merkûman mensûb oldukları Tarsus'un Afgan Mahallesinden bekçi başı Mustafa Ağâ ibn-i Tâc Mehmed ve Mehmed İslam bin Molla Cum'a ve Kız Mehmed bin Mehmed Azmî'den evvelâ bâ-varaka mesture sırren ve ba'dehu Hacı Hüseyin Efendi ibn-i Halil Ağâ ve Kızılmurad Mahallesinden Hasan bin Rufâî nâm kimesnelerden alenen lede-t-tezkiye adl ve makbûlü's-şahâde idükleri ihbâr olunmağın mûcibince ba'de't-tahlîfi's-ser'î zikr olunan tayı müddeî-i merkûma i'tâ' ve teslime müvekkiline izâfetle vekîl-i mûmâ-ileyh Mehmed Efendi'ye tenbîh olundu. Fî 24 Ramazân 311

Hasan bin Rufai

Mühür

Mehmet Ali

Belge No 3

Kulak karyesinden Abud İsmail bin Ahmed m. Tarsus mal müdiri ve hıfz-ı lûkata me'mûru Mehmed Emin Efendi tarafından vekîl olub kabl-i şer'den dahi me'zûn olan Mehmed Efendi muvâcehesinde doru kırsağımın doğma yedimde nitâcen malım olub işbu meclis-i şer'de muâyene olunan ardı kolonlu bir re's kır kırsak ma-tay tarihten beş gün mukaddem mezkûr Kulak karyesinden leylen zâyi' olub el-yevm müdür-i mûmâ-ileyh yedinde bulmamla bi-l-istihkak talep iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl ol dahi cevâbında müvekkilinin bi-l-emâne ve bi-l-me'mûrîyye vaz'-ı yedini ikrâr mâ-adâyı külliyyen inkâr eyledi. Fî 22 minhu

El-müddeî-i merkûm Vekîl-i mûmâ-ileyh
İsmail Abud Mehmed Ali

Müddeî-i merkûmdan ber-vech-i muharrer müddeâsına beyyine taleb olundukda ikame eylediği mezkûr Kulak karyesinden Receb Behram ile Abdülkadir bin Musa nâm kimesnelerin istimâ' olunan îfâdelerinde mezkûr kırsağın ve mezkûr tayın müddeî-i merkûmun kendi yedinde nitâcen malı olduğunu bilür ve şehâdet ideriz deyü her biri edâ'-yı şehâdet eylediği Fî 22 minhu

Eş-şâhid Eş-şâhid Mehmet Ali
Receb bin Musa Abdülkadir bin Musa

Vekîl-i mûmâ-ileyhden işbu şâhidler hakkında bir diyeceği olub olmadığı lede-s-suâl tezkiyelerini talep iderim didi.

Vekîl-i müdür-i mûmâ-ileyh
Mehmed Ali

Şâhidan-ı merkûman mensûb oldukları mahallinden evvelâ bâ-varaka mesture sırren ve ba'dehu müzekkî Hacı Hüseyin Efendi ve Hasan'dan alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde ile vekîlleri ihbâr olunmağın mûcibiyle ba'de't-tahlîfi'ş-şer'i ve'l-hükm ma'rû'z-zikr kırsağı kuluyla maan müdde-i merkûma i'tâ' ve teslime müvekkile izâfetle vekîl-i mûmâ-ileyhe tenbîh şude. Fî 24 minhu

El-müzekki El-müzekki El-vekil-i mûmâ-ileyh Ser-kâtib-i Mahkeme-i Şer'îyye
Hasan bin Rufai Mühür Mehmet Ali Hamîd

(Sayfa 3-Belge No 4)

Kulak karyesinden Abdülkadir bin Musa m. mal müdiri vekîli Mehmed Efendi muvâcehesinde yedimde şirâen malım olan dokuz yaşında bir re's doru kısrak tarihten beş gün mukaddem mezkûr Kulak karyesinde ra'y olunmakda iken zâyî' olub el-yevm müdür-i mûmâ-ileyh yedinde bulmamla bi-l-istihkak talep eylerim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl vekîl-i mûmâ-ileyh dahi cevâbında mezkûr kısrâgâ bi-l-emâne ve bi-l-me'mûrîyye müvekkilinin vaz'-ı yedini ikrâr ve mâ-adâyı inkâr eyledi. Fî 22 minhu

El-müddeî-i merkûm Vekîl-i mûmâ-ileyh
Abdülkadir Mehmed Ali

Müddeî-i merkûmdan ber-vech-i muharrer müddeâsına beyyine talep olundukda ikame eylediği mezkûr Kulak karyesinden Receb bin Behram ile İsmail bin Ahmed nâm kimesnelerin istimâ' olunan îfâdelerinde kısrak-ı mevsûf-ı mezkûr müddeî-i merkûmun şirâen malı olduğunu bilür ve şehâdet ideriz deyü her biri edâ'-yı şehâdet eylediler. Fî 22

Eş-şâhid Eş-şâhid Vekîl-i mûmâ-ileyh
Receb İsmail Mehmed Ali

Vekîl-i mûmâ-ileyhden işbu şâhidler hakklarında bir diyeceği olub olmadığı lede-s-suâl tezkiyelerini talep eyledi. Fî 22 minhu

Vekîl-i mûmâ-ileyh
Mehmed Ali

Tezkiyeleri ba'de'l-icrâ şehâdetleri makbûle olmağın ba'de't-tahlîfi's-şer'î ve'l-hükm mûcibiyle zikr olunan kısrâgı müddeî-i merkûma i'tâ' ve teslime müvekkiline izâfetle vekîl-i mûmâ-ileyhe tenbîh şude.

Mehmet Ali Fî 24 minhu

Ser Katip Hamîd

Belge No 5

(Aşağıdaki yazı belgenin başlangıcında yatık olarak yazılmıştır.)

(V)

Ve el-hâletü hâzihi mezkûr Hacı Hamzalı karyesinde mukîm babamız Ahmed ve vâlidemiz Habeş Fatma ile karındaşımız Ömer ve Veysel ve Osman ve Fazlı ve hemşiremiz Zeyneb ve Medîne'ye münhasire olduğu muahharen lede't-tahkik anlaşıldığından bu sûretle karındaşlara şer'an irs gitmeyeceğinden ana ve babasının gelüb isbât-ı verâset eylemeleri iktizâ' eylediği tefhîm kılındı.

Hacı Hamzalı karyesinden Mehmed bin Kara Ahmed m. Muhzır Mehmed Ağâ ibn-i Mustafa muvâcehesinde beşinci ordu-yı hümâyûn nizâmiyye otuz yedinci alayın Adana'da bulunan üçüncü taburunun üçüncü bölüğü efrâdından iken bundan akdem vefât iden İbrâhim benim li-ebeveyn birâderim olub babamız ismi ve anamız ismi Habeş bint-i Hacı Cefa ve dedemiz ismi Mehmed olub merkûmun verâseti bana ("V" Bu aradaki açıklama metnin başında verilmiştir.) münhasire olduğu ve benden başka vârisi olmadığı eelden müteveffa-yı merkûmun merkûm Mehmed Ağâ zimmetinde on guruş alacağı olub kable'l-ahz vefât itmekle bi-l-verâse merkûm Mehmed Ağâ'dan talep iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkûm Mehmed Ağâ dahi cevâbında müteveffa-yı merkûma ol mikdâr deyni olduğunu ikrâr müddeî-i merkûmun verâset müddeâsını inkâr eyledi. Fî 16 Şevvâl 310

El-müddeâ aleyh

El-müddei

Mühür

Mühür

Hacı Hamzalı karyesinden Kara Ahmed bin Mehmed ve zevcesi Habeş Fatma bint-i Mustafa m. Küçükminare Mahallesinden Mehmed Ağâ ibn-i Mustafa muvâcehesinde beşinci ordu-yı hümâyûn nizâmiyye otuz yedinci alayın Adana'da bulunan üçüncü taburunun üçüncü bölüğü efrâdından iken tabur-ı mezkûrda vefâtı vuku' bi-l-ihbâr inde's-şer'i'l-enver mütehakkık olan İbrâhim benim firaşımından hâsil ve mezbûre Fatma'dan mütevellid sulbî oğlumuz olmağla verâseti bizlere münhasire ve bizlerden gayri vârisi ve terekesine müstehak âheri olmadığından müteveffa-yı merkûmun hayatında merkûm Mehmed Ağâ zimmetinde cihet-i karzdan alacağı olan on guruşu kable'l-ahz ber-vech-i muharrer vefât eylediğinden alâ mâ-faraz Allahu Teala miyânemizde iktisâm eylemek üzere tarafımıza i'tâ' ve teslime merkûm Mehmed

Ağâ'ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkûm Mehmed Ağâ dahi cevâbında ol mikdâr müteveffa-yı merkûma deyni olduğunu ikrâr mâ-adâyı inkâr Fî 22 Şevvâl 311

El-müddea aleyh

El-müddeîye

El-müddeî-i

Mühür

Habeş Fatma

Kara Ahmed

Mezkûr Hacı Hamzalı'dan Halil bin Osman ve Hacı Ömer bin Osman nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub eserü'ş-şehâde Adana vilâyet-i celilesinde askerlik ile meşgul iken bundan akdem vefât iden İbrâhim işbu müddeî Kara Ahmed'in ve mezbûre Habeş Fatma'nın oğulları olub yani Kara Ahmed babası ve Habeş Fatma anasıdır bundan başka vârisi ve terekesine müstehak âheri olduğu ma'lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz. 23 Şevvâl 311

Eş-şâhid

Eş-şahid

Hacı Ömer

Halil

Mühür

Müddeâ-ün-ileyh mersûmun vuku' bulan talebi üzerine şâhidân-ı merkûmân mensûb oldukları ma'rû'z-zikr Hacı Hamzalı karyesinin muhtarı Ahmed bin İsa ve muhtar-ı sâni Mehmed Kethüda bin Hacı Ali ve imamı Molla Süleyman bin Abdüla'zam ve a'zâsından Süleyman Ağâ ibn-i Hacı Kara Mehmed'den her biri celbiyle sırren ve alenen tezkiye ve her vechile adl ve makbûlü'ş-şehade olduklarını beyân eylediler. Fî 26 Şevvâl 311

Mühür Mühür Mühür

(Sayfa 4-Belge No 6 / 1. Kısım)

Fi'l-asl Trabzon vilâyet-i celilesi dahilinde Torul kazâ'sı ahâlîsinden olub hâlâ Medîne-i Tarsus'da Teceli Handa mukîm pabuççu Mustafa bin Hacı Ahmed m. Ermeni Mahallesinden ve tebaa-i Devlet-i Âliyye'nin Ermeni milletinden Çayırıcı Gavuroğlu Onan veledi Kiğork'un muvâcehesinde tarih-i zabttan on dört gün mukaddem yedimde malım olub yevm-i hilâlde on aded sîm mecîdiyye kıymet ider bir re's siyah erkek merkebi ücretle ra'y eylemek üzerinde bulunan çulunu tarafımdan izin ve ruhsat olmadıkça çıkarub açık bırakmamak üzere merkûm Onan'a i'tâ' ve teslim ol dahi ber-

vech-i muharrer tesellüm itmiş iken merkûm Onan iki gün sonra izin ve haberim olmaksızın üzerinden çulunu çıkarub açık bıraktığı sebeble sovak alub ondan müteessiren sekiz gün sonra helâk olmağla vuku' bulan ta'addîsine binâen merkeb-i mezkûrun kıymet-i merkûmesi olan on aded sîm mecîdiyyeyi tarafıma i'tâ' ve teslimi merkûm Onan'a tenbîhe olunmak muradıdır deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkûm Onan dahi cevâbında ücretle ra'y eylemek üzere mezkûr merkebi tarih-i mezkûrda tesellüm ve ahz eylediğini ikrâr lâkin tarih-i tesliminden on gün sonra bilâ-ta'addî ve't-taksîr üzeri açık olduğu halde helak olmuştur deyüp merkeb-i mezkûr ol mikdâr kıymet ider olduğunu ve merkûmla ber-vech-i müddeâ üzerinde olan çulunu izin olmadığı halde alub açık bırakma deyü emr ü mukavelesini inkâr Fî 4 Şevvâl 311

El-müddeâ aleyh

El-müddeî-i

Onan

Mustafa

Çayırıcı Keros veledi Karabet hazır olduğu halde ve Abdülkadir bin Mehmed dahi hazır olduğu

Müddeî ve müddeâ aleyhin ol vechile ta'addîsini isbât itmesi lâzım isbât idemediği halde müddeâ aleyhine yemin iktizâ' ider.

Müddeî-i merkûm Mustafa'dan ber-vech-i muharrer müddeâsına mutâbık beyyine taleb olundukda şâhidlerinin Trabzon vilâyetinden olub hâla Teceli Hanı'nda mukîm Yakup bin Ali ve yine Trabzonlu olub Yeni Handa mukîm Ömer bin Hüseyin nâm kimesnelerden mâ-adâ şâhidim yokdur didi Fî 5 minhu

El Müddeî-i Merkûm

Papuççu Mustafa

Müsemmeyan-ı merkûmandan merkûm Ömer liecli'ş-şehâde meclis-i şer'i hâzırân olub eser-i şehâdet işbu müddeî Mustafa bundan akdem merkebi çayırlatmak üzere işbu hazır Keros'a teslim ol dahi ba'de't-tesellüm götürmüş ve birkaç gün sonra merkeb-i mezkûrun üzerinde bulunan çulunu hazır-ı merkûm Abdülkadir getirüb müddei-i merkûm vireceği esnada müddei-i merkûm Abdülkadir'e hitâben merkebin çulunu şimdi niçün getürdin havalar sovakdur merkebi sovak alır didi ol dahi cevâben havalar

mülâyimdir sovuk almaz didi ben bu veche üzre şâhidim şehâdet dahi iderim. Fî 6 minhu

Eş-şâhid-i merkûm

Ömer

Müsemmeyan-ı merkûmandan merkûm Yakup meclis-i şer'de istişhâd olundukda işbu müddeî Mustafa müddeâyâ merkebi çayırlatmak üzere işbu hazır merkûm Keros'a virir iken hazır-ı merkûm merkûm Mustafa'ya palanını çıkar didi merkûm Mustafa dahi palanını çıkarır isem üşür didiğinde palanı çıkar çulu vur dimesi üzerine ol dahi palanı çıkarub çulu arkasına kodu ve muahharen merkûm Mustafa merkûm Keros'a hitâben merkebe mukayyed ol üşütme ve çulunu arkasından çıkarma didi merkûm Keros dahi bu vechile razı olub tesellüm eyledi ben böylece şâhidim ve şehâdet dahi iderim.

Buradan karşıya nakli şude

Merkûmanın şehâdetleri makbûledir.

Fî 6 minhu

Eş-şâhid-i merkûm

Yakub

Belge No 7

Medîne-i Tarsus kurâsından Yenice karyesinde sâkine zâtı vekâletnâmede muharrerü'l-esâmi müslimin ta'rîfleriyle muarrefe olan Hesna Hâtun ibnetihi Cemo tarafından husûs-ı âtide taleb-i da'vâ ve ahz u kabza vekîl-i müseccel-i şer'îsi da'vâ vekîllerinden Burhanzâde Hacı Hüseyin Efendi ibn-i Halil Ağâ meclis-i şer'de ma'rû'z-zikr Yenice karyesinden Çürük Yusufoglu Keşmur Cuma Ali Ağâ muvâcehesinde merkûm Cum'a Ali tarihten üç buçuk mâh akdem mezkûr Yenice karyesinde müvekkilem mezbûre Hesna Hâtunu bi-gayr-i hakkın darb ve müvekkilemin hamli olub mezbûr Cum'a Ali'nin darbından nâşî altı yedi gün mürûrunda müstebîretü'l-hilka' bir cenîn-i meyyit ilka' idüb hatta ol tarihle müvekkilem zikr olunan maddiden dolayı Tarsus mahkeme-i bidâyet ceza kısmına merkûmun aleyhine ikame-i da'vâ iderek merkûm Cum'a Ali'nin müvekkilem mezbûreyi darb ettiği sâbit ve hatta iki buçuk mâh müddetle mahbûsiyyetine karar virilmiştir. Binâen aleyh mûcib-i şer'isini bi-l-vekâle taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkûm Cum'a Ali dahi cevâbında kazıyyeyi yani müvekkile-i mezbûreyi darb ve darbından nâşî müstebîretü'l-hilka bir cenîn-i meyyit ilka' ettiğini külliyyen inkâr idüb ancak ol tarihle zikr olunan maddiden dolayı fuzûlî

beni mahkeme-i cezâya şekvâ idüb mahkeme-i mezkûrede olunan tahkikat ve tedkikat neticesinde mezbûre haksız çıkmıştır deyü cevâb ider. Fî 5 Şevvâl 311

El-müddeâ-ün-ileyh El-vekîl-i müddeî
Cum'a Ali Mühür

Vekîl Hüseyin Efendi'ye iddiâ'sı vechile isbât iktizâ' ider.

(Sayfa 5-Belge No 6 / 2. Kısım)

Gümüşhâne ahâlîsinden olub Teceli hanında mukîm Mehmed bin Ali ve diğêr Mehmed bin Mehmed nâm kimesnelerin istimâ' olunan ifâdelerinde zikr olunan Pabuççu Mustafa'nın helâk olan merkebi hîn-i helâkinde on mecîdiyyeye kıymet ider olduğunu bilür ve şehâdet ideriz deyü her biri lâfz-ı şehâdetle ihbâr eyledi. Fî 12 Şa'ban 310

Eş-şâhid Eş-şâhid
Mehmed bin Ali Mehmed bin Mehmed

Müddeâ aleyh merkûm Onan'dan işbu şâhidler hakkında bir diyeceği olub olmadığı lede-s-suâl bir diyeceği ve ahvâlleri meçûlu bulunduğu beyân ile merkeb-i mezkûrun çul ve yularını getürmek üzere müddeî-i merkûm emr eyledi bende getürdüm bu halde müteseyyib-i itlâf değilim ve bu emrini isbâta hazırım farz-ı muhâl olarak def'im sâbit olmasa bile müsebbib-i mutemed olmadıkça şer'an zımân lazım gelmeyeceği cihetle istiftâsını talep iderim. Fî 12 minhu

El-müddeâ-ün-ileyh
Onan

Merkûm Onan'dan ber-vech-i muharrer def-i müddeâsına şâhidleri olub olmadığı olunan suâle cevâben Dink Mahallesinden Rençber İsmail ve Dink Mahallesinden Halil bin Mustafa ve Sakızlı'dan Mehmed ve Süleyman bin Abdullah namûn kimesnelerdir başka şâhidim yokdur. Fî 12 Zilka'de 311

El-müddeâ-ün-ileyh Onan

(Aşağıdaki cümle sola yatık bir şekilde yazılmıştır.)

Merkûm Mustafa'nın bu vechile müddeâsına isbât lâzım isbât idemez ise Mehmed ta'addî itmiş olur.

Mezkûr Dink Mahallesinden Halil bin Mustafa li-ecli's-şahâde meclis-i şer'de hazır olub eser-i istişhâd bu geçen şehr-i Ramazânü'l-mübâreki derûnunda ismini bilmediğim işbu müddeî madenci ile işbu Çayırıcı Onan'ın ortağı işbu hazır bi-l-meclis-i âli Tarsus'da müceddiden inşa olunan hükümet konağında konuşuyorlar merkûm madenci merkûm Ali'ye hitâben merkebim nasıldır didiğinde ol dahi iyidir deyü muahharen merkûm madenci merkebimin çulunu getür deyü merkûm Ali'ye emr eyledi ben bu vechile şâhidim şahâdet dahi iderim. Fî 17 Zilka'de 311

Eş-şâhid-i merkûm Halil

Sakızlı Mahallesinden Molla Mehmed bin İbrâhim Ağâ İstanbullu merkûm Mustafa muvâcehesinde istişhâd olundukda bu geçen Ramazân'ın beşinci işbu ismini bilmediğim madenci ile işbu çayırıcı Onan'ın ortağı işbu çayırıcı Ali müceddiden inşa olunan hükümet konağının kapusunun uğrunda konuşuyorlar merkûm madenci merkûm çayırıcı Ali'ye hitâben çayıra virmiş olduğu merkeb için merkebimin çulunu getür deyü merkûm Ali'ye emr eyledi ben bu vechile emrine şâhidim şehâdet dahi iderim.

Mühür

İşbu şâhidler haklarında bir diyeceği olub olmadığı müddeî Mustafa'dan olunan suâle cevâben şâhid-i merkûm Halil beni asla bilmez ve gördüğü için ve şâhid-i merkûm Molla Mehmed dahi başkaca çayırıcı olduğundan ve müddeâ-ün-ileyhler dahi çayırıcı olmak münasebetiyle gelüb şehâdet ettiler bu sûretle şehâdetlerini kabûl itmeme deyü cevâb ider. Fî ibtidâ'-yı Zilhicce sene 311

El müddeî-i Mustafa

Belge No 8

Namrun nahiyesi kurâsından Parmakkurdu karyesinden olub ol tarihle sagîr ve el-yevm âkil ve bâliğ ve bülûğunu mukırr ve mu'terif olan Mehmed Ali bin Gök Ali tarafından husûs-ı âtîde vekîl-i müseccel-i şer'isi da'vâ vekîllerinden Burhanzâde Hacı Hüseyin Efendi ibn-i Halil Ağâ m. karye-i mezkûre ahâlîsinden Hacı Âdil oğlu Hacı Molla Ali muvâcehesinde müvekkilim merkûm Mehmed Ali'nin babası ve mûrisi olub tarihten on dokuz sene mukaddem vefât iden Gök Ali bin Abdullah'ın hayatında yedinde malı olub ba'de vefâtihi müvekkilim merkûma mevrûse olan kırk aded sîm mecîdiyye kıymetli bir re's kır bârgîrleri ol tarihle (-üzeri çizik-merkûm) yani babasının vefâtından sonra merkûm Hacı Molla Ali fuzûlen gasb ve zabt ve yed-i zabtında altı mâh kalub muahharen helâk olmuş olduğundan kıymet-i merkûmesi olan mezkûr kırk aded sîm mecîdiyyeyi vuku' bulan ta'addîsine binâen zımmen müvekkilim merkûm Mehmed Ali içün tarafıma i'tâ' ve teslime merkûm Hacı Molla Ali'ye tenbîh olunmak bi-l-vekâle matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkûm Hacı Molla Ali dahi hayvandan müvekkil-i merkûmun babası ve mûrisi müteveffa-yı merkûmun hayatında zimmetinde cihet-i karzdan beşyüz guruş alacak hak ve matlûbum olub meblağ-ı mezkûru vefât itmezden bir mâh mukaddem taleb eylediğimde müddeâün bih bârgîri meblağ-ı deyn-i mezkûru mukabilinde bana bey' ü teslim ben dahi ol vechile ba'de'l-iştirâ ve't-tesellüm yedimde altı mâh kaldı ba'dehu zafiyetinden nâşî helak olmuşdur deyü ber-vech-i müddeâ gasb ve zabt ettiğini inkar ider vekîl-i mûmâ-ileyh tekrar cevâbında müddeâ aleyh merkûmun müteveffa-yı merkûmun hayatında zimmetinde ber-vech-i muharrer 500 guruş alacağı olduğunu ve mukabilinde zikr olunan bârgîri iştirâ ve teslim ettiği müdâfaasını inkâr Fî 5 Şevvâl sene 311

El-müddeâ-ün-ileyh

El-vekîl-i müddeâ-i

Hacı Molla Ali

Mühür

(Sayfa 6-Belge No 9)

Afgan Mahallesinden kapucu Hamo bin Mamo m. Mahalle-i mezkûre sâkinelerinden zât-ı mahalle-i mezkûreden Hasan bin Mehmed ve Haydar bin Han Mahmud ta'rîfleriyle muarrefe olan İmiş Hâtun ibnetihi Hüseyin muvâcehesinde mezbûre İmiş yüz yigirmi beş guruş mihr-i muaccel ve yüz yigirmi beş guruş tesmiyeleriyle üç

seneden berü zevce-i menkûhe-i medhûl-ü biham olub bana itâ'at ve hukuk-ı zevciyete riâyet itmediğinden bana i'tâ'at ve inkıyad ile hukuk-ı zevciyete riâyet itmek üzere mezbûre İmiş'e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûre İmiş dahi cevâbında ol mikdâr mehreyn-i mezkûreyn tesmiyesiyle müddeî-i merkûm Hamo'nun zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsı olduğunu ikrâr lâkin benim zevcim müddeî-i mezbûr Hamo ile işbu sene-i mübareke Ramazân-ı şerîfinin otuzuncu Perşembe gicesi mahalle-i mezkûrede maan sâkin olduğumuz hânede ben bi't-terâzi mehreyn-i mezkûreynimden fâriga olub mehreyn-i mezkûreyn ile nafaka-i iddet-i muayyene-i ma'lûmem üzerine meunet-i süknam dahi kendi üzerime olmak üzere zevcim mezbûr Hamo ile hal' olduğumda ol dahi hal'-i mezkûru kabûl itmekle ol vechile tarih-i mezkûrdan berü merkûm Hamo'nun zevce-i mutallâkasıyım deyü ba'de'd-defi' ve'l-inkâr Fî 10 Şevvâl 311

El-muarref

El-muarref

El-müddeâ-ün-ileyha mezbûre

Haydar bin Han Mahmud

Hasan bin Mehmed

İmiş

El-müddeî-i merkûm

Hamo

Mühür

Müddeî-i mezbûre İmiş Hâtundan ber-vech-i muharrer müddeâsına olan hal'-i mezkûra beyyine taleb ve kimler olduğu lede-s-suâl Afgan Mahallesinden Sıvacı Hasan ve Maraşlı Hüseyin ve Kürd Mehmed ve Reşid Efendi kızı Sahre Hâtun ve Emin zevcesi Fatma ve mezkûr Sıvacı Hasan zevcesi Fatma olduğu ve mâ-adâ şâhidi olmadığı söyledi Fî 10 minhu

Müsemmeyandan merkûm Sıvacı Hasan bin Hacı Yusuf ve Kürd Mehmed bin Ahmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub istişhâd olundıklarında işbu Ramazân Bayramı'ndan iki gün mukaddem gice zamanı müddeî ve müddeâ aleyhânın miyânelerinde mezbûre İmiş her eşyalarını alub merkûmdan hâsıl kız çocuğunu mezbûre Hadîce'ye virüb mezbûre dahi mehr ve nafakasından ve muenet-i sükânından fâriga olub ol vechile bi't-terazi mezbûre İmiş muhâlaa-i şer'iyye ile hal' olduğunda

merkûm Hamo dahi hal'-i mezkûru kabûl idüb mezbûre ol vechile merkûmun zevce-i mutallâkasıdır deyü her bir lâfz-ı şehâdetle ihbâr eylediler. Fî 10 minhu

Eş-şâhid

Eş-şâhid

Kürd Mehmed bin Ahmed Sıvacı Hasan bin Hacı Yusuf

İşbu şâhidler haklarında bir diyeceği olub olmadığı müddeâ-ün-ileyhden olunan suâle cevâben tezkıyelerini talep iderim deyü cevap ider. Fî 11 minhu

Mühür

Merkûm Mehmed şâhidân-ı merkûmânın tezkıyelerini talebinden sonra huzur-ı şer'e gelip zevcem mezbûrenin işbu iddiası vâhi ve bî-esas olup ancak şâhidân-ı merkûmân zevcem mezbûreyi teşvik ve ta'rîf iderek böyle bir da'vâya kıyam ettirdiler binaen aleyh şâhidân-ı merkûmenin mezbûrenin müşevviki ve her vechile müsebbibi bulduklarından meşhûdâtlarını kabul etmem deyü cevap ider. Fi 12

El-müddei-i

Mehmed

Müsemmâlardan merkûm Maraşlı Hüseyin istişhâd olundukta bi'l-muvâcehe işbu Ramazan Bayramı'ndan iki gün mukaddem gece yatsı namazı zamanında merkûm Memo İmiş nikâh ve nafakasından fârîga olup merkûm Hamo dahi nikâh ve nafakası üzerine mezbûreyi hal' idüb mezbûre dahi hal'-i mezkûru kabul eylediğine şâhidim ve şehâdet dahi iderim didi.

Fi 13 minhu

Eş-şâhid

Maraşlı Hüseyin

Bi'l-beyân zıkr-ı âti şâhidlerin istimâ'ı zımnında dâi'ler Afgan Mahallesinde kâin Afgan Hacı Ali Efendi'nin menziline varub zeylde muharrerü'l-esâmi kimesneler huzurlarında akd-i meclis-i şer'-i âli ettikte müsemmâlardan Hacı zevcesi Sahre Hatun ile vâlidesi Âişe'den her biri meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda bi'l-muvâcehe istişhâd olduklarında işbu Ramazan Bayramı'ndan iki gün mukaddem mezbûre İmiş Hatun nikâh ve nafakasından fârîga olup merkûm Hamo dahi nikâh ve nafakası bedeline mezbûre hal' edip ol dahi

hal'-i mezkûru kabul etmekle ol vechile mezbûre İmiş merkûm Hamo'nun zevce-i mutallakası olmuştur deyü lafz-ı şehâdetle ihbâr eylediler.

Fi 14 minhu

El-muarref	El-muarref	El-müddea aleyh
Abdülhamid bin Osman	Afgan Mahallesi Muhtarı Ali Ağa	Mühür
Mühür	Mühür	

Eş-şâhid	Eş-şâhid
Âişe Hatun bin Abdullah	Hacı Sahre Hatun ibneti Reşid Hoca

Şâhidûn-ı merkûmûn haklarında vuku' bulan ta'nımdan vazgeçerek sırren ve alenen tezkiyelerini talep iderim. Fi 17 Şevvâl sene 311

Şâhidân-ı merkûmân mensûb oldukları Afgan Mahallesi ahalisinden seneden tezkiye ile adl ve makbûlü's-şehâde olduğu haber virülüb alenen tezkiye esnâsında müddei-i merkûm nikâh ve nafakası kendi üzerine olmak ve mezbûrenin firâşından hâsıla ve mezbûreden mütevellidi Yeşe nâm çocuğunun nafakası kezâlik merbure olmak üzere muhâlaa-i sahîha-i şer'iyye hal' ve mezbûre dahi ol vechile kabul iderek kat'-ı münâzaa eyledikleri kayd şude. Fi 19 Şevvâl sene 311

(Sayfa 7-Belge No 10)

Medîne-i Tarsus mahallâtından Ömerli Mahallesinde mukîm Çütükoğlu Mehmed bin Salih m. Ağzıdelik karyesinden olub zât-ı Hacı İbrâhim Ağâ ibn-i Hacı Mahmud İsa Ağâ ve Muhtar İbişoğlu İbrâhim ta'rîfleriyle muarrefe olan Şerife bint-i Arif muvâcehesinde mezkûr Ağzıdelik karyesinden olub el-yevm Çatalca karyesinde ikâmet eylemekte olan Hüseyin bin Mehmed ile mezbûrenin vâlidesi olub zât-ı muarrefân-ı merkûmân ta'rîfleriyle muarrefe olan Güllü bint-i Ömer nâm Hâtun hazır ve hazire oldukları halde takrîr-i kelâm idüb mezbûre Şerîfe sulbî oğlum olub el-yevm asâkir-i şâhânedede müstahdem Süleyman'ın üç sene mukaddem zevce-i menkûhe-i gayr-i medhûlün bihâsı olduğu halde bundan akdem mezbûreyi Çingân karyeli gaib ani'l-meclis Durmuş Ali nâm kimesne kaçırarak bokrini izâle eylediğinden merkûmu cezâlandırmak üzere ol tarihle tarafımdan aleyhine ikame-i da'vâ olunmuş idi binâen

aleyh oğlum mezbûr Süleyman askerden vürûduna kadar mezbûre hiçbir tarafa virilmemek üzere vâlidesi hazıra-i mezbûrenin kefâleti Fî 3 Teşrin-i sâni sene 308 tarih ve iki yüz seksen bir numaralı müstantik kararıyla vâlidesi mezbûre Güllü Hâtun'a teslim olundu. Bu kere istimâ'ıma göre mezbûre nefsinin işbu hâzır bi-l-meclis Hüseyin'e dahi tezvîc ve tenkîh ve duhûl dahi eylemiş olduğundan şer'an beynlerinin tefrikiyle oğlum merkûm askerden gelinceye değin bir mahall-i me'mende kalmasını talep iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl mezbûre Şerife dahi cevâbında merkûm Süleyman'ın ber-vech-i muharrer eylediği müddeâsını külliyyen inkârından başka ol tarihte merkûm Süleyman bir vech benim için oğlumun nikâhlısıdır diyerek yalandan bir da'vâ tutdı ve olunan tahkikatta nikâhının esâsı olmadığı anlaşıldığından yalnız merkûm Mehmed'in oğlu Süleyman askerden vürûduna kadar âher bir tarafa virilmemekliğim için vâlidemin indine bırakılmış isemde hiç bir taraftan medâr-ı taayyüşüm olmadığına ve aralıkta sefil ve perişan kaldığıma binâen tarihten on mâh mukaddem nefsimi hazır-ı merkûm emmim oğlu Hüseyin'e akd ve tenkîh idüb ol dahi tenekküh ve kabûl iderek ol vechile merkûm zevc-i dahilim olmuşdur deyü cevâb idüb hâzırân-ı merkûmân dahi lede'l-isticvâb mezbûrenin sadır-ı evvelden bi-l-cümle kelâmını tasdik eylemişlerdir. Fî 12 Şevvâlü'l-mükerrem

El-muarref	El-muarref	El-hazire-i mezbure
Hüseyin bin Mehmed	Mühür	Güllü bint-i Ömer
El-hazır-ı merkum	El-müddei-i --- mezbure	
Hüseyin	Şerife	

El-müddei-i Ömerli Mahallesinden
Mehmed bin Salih

(Sayfa 8-Belge No 11)

Afgan Mahallesi ahâlîsinden zât-ı Küçükminare Mahallesinden Mehmed Ağâ ibn-i Mustafa ve Hacı Mustafa bin İbrahim ta'rîfleriyle muarrefe olan Hadîce bint-i Mahmud tarafından zikr-i âti husûsda vekîl-i müseccel-i şer'îsi da'vâ vekîllerinden Burhanzâde Hacı Hüseyin Efendi ibn-i Kara Halil m. yine mahalle-i mezkûre ahâlîsinden Cemal Ahmed tarafından kezâlik vekîl-i müseccel-i şer'îsi Afgan Abdülmecid bin Hacı Mirbaz

muvâcehesinde bi-l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezkûrede sâkin iken bundan akdem vefât iden Elife bint-i Mahmud bin Abdullah'ın verâseti zevci müvekkil-i merkûm Hammâl Ahmed ile li-ebeveyn hemşiresi müvekkilem mezbûre Hadîce Hâtun'a münhasıre ve taksîm-i mesele-i mîrâsları bi-hükmi'l-ferâiz iki sehîmden olub sihâm-ı mezkûreden bir sehm-i müvekkil-i merkûm Ahmed'e ve bir sehm-i dahi müvekkilem mezbûre Hadîce'ye isâbet edeceği eclden müteveffat-ı mezbûrenin ile'l-vefât yedinde malı olub ba'de vefâtihâ müvekkilem mezbûre Hadîce ile müvekkil-i merkûm bi-l-münâsafa mevrûs ve müntakil olan doksan iki guruş değerinde bir adet nuhâs harvani ve kırk altı guruş değerinde bir adet nuhâs leğen ve kırk altı guruş değerinde iki adet nuhâs tencere ve on bir buçuk guruş değerinde bir adet hoşâb tası ve on iki guruş değerinde bir adet nuhâs tebsi ve otuz dört buçuk guruş değerinde iki adet don ve yiğirmi dört guruş değerinde dört adet tarlıktan ma'mul tobra ve kırk altı guruş değerinde iki adet yün çuval ve kırk altı guruş değerinde bir adet salata ve otuz dört guruş değerinde bir adet fıstan ve otuz guruş değerinde bir adet Trablus kuşağı ve dokuz guruş değerinde bir adet çengel ve iki yüz yedi guruş değerinde üç kat yatak ve on iki guruş değerinde iki adet tava ve kırk guruş değerinde iki top dokuma elbezi ki min haysi'l-mecmû' altı yüz doksan bir guruş değer malına ve kezâlik müteveffiye-i mezbûrenin âher zimmetinde bulunan kırk sekiz adet sîm mecîdiyye alacağına müvekkil-i merkûm Hammâl Ahmed vâzi'ü'l-yed olub müvekkilem mezbûre Hadîce'nin hisse-i irsîyyesini edâ'dan imtinâ' eylediğine binâen müvekkilem mezbûrenin zikr olunan eşya ile mezkûr alacaktan olan nısf hisse-i irsîyyesi müvekkilem mezbûre için tarafıma teslim ve i'tâ'ya müvekkiline izâfetle vekîl-i merkûm Abdülmecid'e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl vekîl Abdülmecid dahi cevâbında zikr olunan eşya ve alacağâ müvekkilinin vâz'ü'l-yed olduğunu ikrâr lâkin müteveffiye-i mezbûre Elife Hâtun vefât itmezden iki mâh mukaddem yani işbu üç yüz dokuz senesi Kânûn-ı sânisinin yedinci günü müteveffiye-i mezbûrenin sâkine olduğu menzilde hal-i hayat ve kemal-i sıhhatinde müvekkilim merkûm mahzar-ı şühûdda yanına celb ile zikr olunan eşyanın cümlesini altı adet sîm mecîdiyye bedeline müvekkilim merkûma bey' ü fîrûht idüb ve bedeli olan meblâğ-ı mezkûr altı adet mecîdiyyeyi dahi müvekkilim yedinden ba'de'l-ahz ve'l-kabz ben bi-emr-illâh vefât eylediğimde techîz ve tekfînime ve ıskat-ı savm u salâtıma sarf eyle deyü müvekkilimi dahi muhtar nasb iderek meblağ-ı mezkûrdan beş mecîdiyyesini

tekrar müvekkilime icrâ-yı vesâyâ için ve bir mecîdiyyesini dahi ücret için i'tâ' itmiştir meblağ-ı mezkûr nukud yani alacak ise müvekkilimin olup müteveffiyeye-i mezbûrenin yedinde emânet iken tekrâr müvekkilime i'tâ' idüb müvekkilim dahi kendi malını âhere ikrâz itmiştir didikde Hacı Hüseyin Efendi dahi inkâr eyledi.

Fî 13 Şevvâl 310

Vekil-i müdde aleyh

Vekil-i müdde

Mühür

Mühür

Mezbûre Elife sıhhatinde eşyâ-yı mezkûreyi semen-i ma'lûm mukabilinde bey' idüb ol semen-i ma'lûmu icrâ'-yı vesâyâ için merkûm Hammâl Ahmed'e virdiğine ve mezkûr alacak mezbûr Ahmed'in kendi malı olup müteveffiyeye alâ tarîki'l-emânet virüb müteveffiyeden tekrar kendisine virdiğine vekîl Abdülmecid'den beyyine talep olunur ikamet-i beyyine iderse vasîyet-i mezkûre sülüsden mu'teber olur. Ücret-i mezkûreyi mezbûre sıhhatinde virmiş mu'teber maraz-ı mevtinde virmiş ise mu'teber olmaz.

(Sayfa 9-Belge No 12)

Medîne-i Tarsus mahallâtından Sofular Mahallesinden Kefşger Usta Hasan bin Hacı Himmet m. sabıkan zevcesi olup zât-ı Mehmed Ağa ibn-i Mustafa ve Mehmed Emin Efendi ibn-i Abdülcebbâr ta'rîfleriyle muarrefe olan Müslime Hâtun ibnetihi Mehmed Ali muvâcehesinde bundan akdem mezbûre Müslime Hâtun ile hal-i zevciyet beynimizde kaime iken benim firâşımdan hâsile ve mezbûreden mütevellide hâlâ bihakki'l-hizâne hacr ve terbiyesinde olan dokuz yaşında kızım Elife nâm sagîreyi gicelerde menziline yalnız bırakub kendisi âher mahallerde beytûtet ve gündüzlerde dahi yanına alub bile esvâkta gezdirub ve nâ-mahrem kimesneler ile ihtilât itmekle sagîre-i merkûme dahi anası mezbûre Müslime'nin hulku ile mütehallike olmak ihtimali mukarrer ve gayr-i me'mûne olmağla sagîre-i mezbûre yedinden ahz ve bana teslim olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl ol dahi cevâbında sagîre-i mezbûre bihakki'l-hizâne hacr ve terbiyesinde olduğunu ikrâr müdde-i merkûmun ber-vech-i muharrer müddeâsını külliyyen inkâr. Fî 16 Şevvâl 311

El-müddeâ aleyh mezbûre

El-müddeâ

Müslime

Mühür

(Aşağıdaki yazı sola yatık bir şekilde yazılmıştır)

Merkûm Hasan iddiâ'sına ber-vech-i şer'î isbât ider ise mezbûre Elifeyi mezbûre Müslimeden almağâ kadir olur.

Müddeî-i merkûmdan ber-vech-i muharrer müddeâsına mutâbık şâhidleri kimler olduğu olunan suâle cevâben Sofular Mahallesinden Kefşger Usta Hasan ve Kızılmurad Mahallesinden Ahmed ve mezkûr Kızılmurad Mahallesinden Hacı Ali nâmûn kimesnelerdir başka şâhidim yokdur Fî 7 Zilka'de 311

Hasan

Kızılmurad Mahallesinden Hacı Ali bin Mehmed huzur-ı şer'e gelerek adem-i ma'lûmat beyân eyledi.

Fi 17 Zilka'de 311

Hacı Ali

(Sayfa 10-Belge No 13)

Ermeni Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Gariloğlu Abdülkadir ibn-i Hacı Ahmed bin Abdullahın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Nefise bint-i Tâhir Ağâ ile kendiden mukaddem müteveffiye olan zevcesi Nâile Hâtun ibnetihi Abdullah'dan mütevellid sulbî kebîr oğlu Ahmed ve sulbiye kebîre kızı Hadîce ve sulbiye sagîre kızları Fatma ve Emine ve zevce-i muhâliası bedre'l-yümn bint-i İbrâhim'den mütevellide sulbiye sagîre kızı bedrû'n-naim ve hâlâ zevce-i mezbûreden mütevellid sulbî sagîr oğlu Abdülkadir ve sulbiye sagîre kızı Zeyneb'e münhasire kable'l-kısme bint-i sagîre-i mezbûre Fatma müteveffiye oldukda vârisi li-ebeveyn er karındaşı merkûm Ahmed ve kız karındaşları mezbûretân Hadîce ve Emine'ye münhasire ve taksîm mesele-i mîrâsları bi-hükmi'l-münâsahati's-şer'iyye iki yüz seksen sekiz sehîmden olub sihâm-ı mezkûreden otuz altı sehm-i zevce-i mezbûre Nefise Hâtuna ve yitmiş sehm-i ibn-i kebîr merkûm Ahmed'e otuz beş sehm-i bint-i Hadîce'ye ve otuz beş sehm-i bint-i mezbûre Emine ve yigirmi sekiz sehm-i bint-i mezbûre bedrû'n-naim ve elli altı sehm-i ibn-i merkûm Abdülkadir'e ve yigirmi sekiz sehm-i bint-i mezbûre Zeyneb'e isâbet-i ba'de't-tahkiki's-şer'î müteveffa-yı evvel merkûmun dâyinlerinden ve Debbâğhâne Mahallesinden Şeyh Muhiddin bin Şeyh Şarûk tarafından

husûs-ı âtide taleb ve da'vâya vekîl-i müseccel-i şer'îsi da'vâ vekîllerinden İbrahim Efendi ibn-i Hüseyin Ağâ m. sagîr-i merkûm Abdülkadir ve sagîre-i mezbûre Zeyneb'in bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mansûbeleri ve zikr-i âti terekeye vaz'-ı yedi mütehakkık olan zevce-i mezbûre Nefise Hâtunun dahi kezalik vekîl-i müseccel-i şer'îsi Sofular Mahallesinden Salih Efendi ibn-i Tahir Ağâ muvâcehesinde da'vâ ve takrir-i kelâm idüb müvekkilim merkûm şeyh Muhiddin'in müteveffa-yı merkûm Abdülkadir Ağâ'nın hal-i hayatında zimmetinde cihet-i karzdan 2301 guruş ve 350 guruş kıymetinde yigirmi külek hınta alacak hakkı olub kable'l-îfâ merkûmun vuku'-ı vefâtına binâen terekesine bi-l-verâse ve bi-l-vesâye vâz'iatü'l-yed olan vasî-i mezbûrenin tereke-i müteveffa-yı merkûmdan olmak üzere müvekkilim merkûm için tarafıma i'tâ' ve îfâya müvekkilesi vasî-i mezbûre Nefise Hâtun'a izâfetle vekîl-i mûmâ-ileyh Salih Efendi'ye tenbîh olunmak bi-l-vekâle matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl vekîl Salih Efendi dahi cevâbında müvekkilesi mezbûre Nefise Hâtunun tereke-i müteveffay-ı merkûma bi-l-verâse ve bi-l-vesâye vâz'iatü'l-yed olduğu bi-l-vekâle ikrâr idüb ancak müddeî vekîlinin ber-vech-i muharrer müddeâsını külliyyen inkâr eyledi. Fî 16 Şevvâl 311

Vekîl-i vasî-i mezbûre	Vekîl-i müddeî-i merkûm
Mehmed Salih	Mühür

Müddeî vekîli İbrâhim Efendinin ber-vech-i muharrer bi-l-vekâle eylemiş olduğu müddeâsına beyyine taleb ve kimler olduğu lede-s-suâl Cami-i Âtik Mahallesinden Hacı Talibzâde Hacı Bekir Ağâ ve Şeyh Mustafa bin Hilal ve Debbbâğhâne Mahallesinden Hindizâde Hacı Osman ve Abdülkadir Kiyali nâm kimesne olduğunu ve mâ-adâ şâhidi olmadığı îfâde eyledi. Fî 29 minhu

Vekîl-i müddeî
İbrâhim ----

Müsemmalardan merkûm Hacı Bekir Ağâ ibn-i Hacı Talib merkûm Salih Efendi muvâcehesinde istişhâd olundukda müteveffa Gariloğlu Abdülkadir bin Hacı Ahmed hal-i hayatında merkûm Muhiddin Şeyh Şaruk'a iki bin üç yüz bir guruş deynim vardır deyü ikrâr eyledi lâkin ne cihetten olduğunu bilmem ben böyle şâhidim şahâdet dahi iderim didi. Fî 5 Zilhicce 310

Eş-şahid Muhiddin Şeyh Şaruk

Müsemmalardan merkûm Şeyh Mustafa bin Hilal müddeâ aleyh muvâcehesinde istişhâd olundukda müteveffa-yı Gariloğlu Abdülkadir Ağâ hal-i hayatında bundan altı sene mukaddem müddeî-i merkûm Muhiddin Şeyh Şaruk'tan yüz aded sîm mecîdiyye ve bir gurus aynen ve nakden ahz eyleyüb bir kıt'a sened dahi i'tâ' eyledi ve yiğirmi külek hinta dahi ödünç olarak aldı ben böyle şâhidim şehâdet dahi iderim didi ve hatta meblağ-ı mezkûr yüz aded sîm mecîdiyye bir gurusu müvekkil-i merkûm Muhiddin Ergeçoğluna hinta satarak almış olduğu meblağdan yüz mecîdiyyesini merkûm Abdülkadir'e virüb ol dahi umûruna sarfla istihlâk eyledi deyü ilaveten söyledi Fî 5 minhu

Muahharen sened-i mezkur-u müddei-i merkume i'ta eyledi

Debbâğhâne Mahallesinden

Attâr Bilalzâde Mustafa Rıza

Müsemmalardan merkûm Abdülkadir Salih Efendi muvâcehesinde istişhâd olundukda müteveffa Gariloğlu Abdülkadir merkûm Muhiddin'den iki kile hinta alır idi gördüm ben böyle şâhidim şehâdet dahi iderim. Fî 5 minhu

Eş-şâhid

Kiyalizâde Şeyh Abdülkadir

İşbu şâhidler hakkında bir diyeceği olub olmadığı mûmâ-ileyh Salih Efendi'den olunan suâle cevaben tezkiyelerini talep iderim. Fî 5 minhu

Mehmed Salih

Şâhidan-ı merkûman her vechile adl ve makbûlü'ş-şehade idiklerini beyân eyleriz.

El-müzekkî

El-müzekkî

Mehmed bin Hasan Râşid Ağâ ibn-i Hakkı Mehmed

(Sola yatık şekilde)

Bi-l-muvâcehe tahlîf olunarak hükûm-i şer'i lâhık olduğu kayd şude.

(Sayfa 11-Belge No 14)

Gülek nahiyesi kurâsından Panzinçukuru karyesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Abdülkeşşâf bin Mehmed bin Abdullah'ın ber-vech-i âti vârisi olduğunu iddiâ' iden Hacı Feriz oğlu Mehmed bin Mehmed ve Mustafa bin Veliyüddin'in vekîl-i müseccel-i şer'îsi karye-i mezkûreden İsmail ibn-i Halil m. mezkûr Panzinçukuru karyesinden Ekişoğlu Mahmud tarafından dahi vekîl-i müseccel-i şer'îsi da'vâ vekîllerinden İvazzâde Abdülhamîd Efendi ibn-i Mehmed Efendi muvâcehesinde merkûm Abdülkeşşâf bundan on beş sene mukaddem vefât idüb müteveffa-yı merkûmun ashâb-ı fîrûz ve asabiden kimesnesi olmayub verâseti ancak li-ebeveyn ammetesinin oğlu müvekkilim merkûm Mehmed ve li-ebeveyn ammetesinin oğlunun oğlu Mustafa viresesi sâiresine münhasıre olub ol vechile müteveffa-yı merkûmun işbu mahkeme-i şer'iyiden muhrec Fî 20 Şevvâl sene 309 tarihiyle müvirrah bir kıt'a i'lâm-ı şer'î mûcibince müvekkilim merkûmân vârisi olduklarına mebni müteveffa-yı merkûmun ile'l-vefât taht-ı temellükünde olan ma'rû'z-zikr Panzinçukuru karyesinde kâin tarafları tarîk-i âm ve kezâ ve dere ve Mustafa Hoca bağçesi ile mahdûd dört dönüm mikdârı eşcâr-ı müsmireli bir kıt'a hefkere ile hefkere-i mezkûre derûnunda vâki iki bâb tahtanî oda müvekkilim merkûmâna mevrûs olduğu halde müvekkil-i merkûm vâzi'ü'l-yed bulunarak hefkere ve oda-i mezkûre [*aslında da yarım bırakılmış*]

(Sayfa 12)

Arzuhal-i Tahrîriyyesi 5.30, İhtar için 6, Tezkiye Harcı 54, Vekîl-i Müstahber Ücreti Hacı Hüseyin Efendi 34.-, İ'lam Harcı 24, Pul Bahâ'sı 1, Nüsha-i Sâniye için 23, Tebliğ için 6, Muhzır'a Yusuf 1.-, Ücret-i Vekâlet Derviş Efendi 128, Cem'an yekûn 288

Belge No 15

Medîne-i Tarsus mahallâtından Müfti Mahallesi sâkinlerinden Konurzâde Abdülkadir Ağâ ibn-i Hacı Mehmed Ağâ tarafından husûs-ı âtîde taleb ve da'vâ ve ahz u kabza vekîl-i müseccel-i şer'isi da'vâ vekîllerinden Derviş Efendi bin İbrahim Efendi m. mahalle-i mezkûre sâkinlerinden Okçuzâde İbrahim Ferid Efendi ibn-i Mehmed Arif Efendi muvâcehesinde bundan akdem müvekkilim merkûm Abdülkadir Ağâ tarafından vekîli bulunduğum hasebiyle mûmâ-ileyh İbrâhim Ferid Efendi aleyhine işbu mahkeme-i şer'iyyede ikame eylediğim duvar da'vâsında müvekkilim haklı çıkarak ol bâbda bir kıt'a i'lâm-ı şer'isi dahi istihsal olunmuş ve o sırada müvekkilim tarafından bâlâda muharrer mesârif-i muhakeme ve ücret-i vekâlet ve sâireye iki yüz seksen sekiz gurus sarf ve ol vechile müvekkilim zarar ve ziyana uğrayub tamamıyla bu zararın müsebbibi ise mûmâ-ileyh Ferid Efendi olduğundan ve kanunen zarar ve ziyan müsebbibine aid bulunduğundan meblağ-ı mecmû'-ı mezkûrenin tahsili husûsunun bi't-tasdik i'lâma rabt buyurulmasını bi-l-vekâle taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl mûmâ-ileyh İbrahim Ferid Efendi dahi cevâbında böyle mesârif da'vâları şer'an mesmû' olmaz husûsiyle bu yolda lâhik olan hükm aleyhinde temyiz-i da'vâ itdim i'lâm bâb-ı fetvâ-penâhîden nakz edilerek yeniden muhâkeme icrâsı için iâde olunmuşdur deyü cevâb ider ve vekâlet hüccetinin ibrâsını taleb ider Fî 23 Şevvâl 311

El-müddeâ aleyh

Elvekîl-i müddeî

Okçuzâde Ferid

Mühür

(Sayfa 13-Belge No 16)

Medîne-i Tarsus mahallâtından Afgan Mahallesinden çarşı bekçibaşısı Şahmünir bin Kel Mehmed m. zikr-i âti câmûsa vaz'-ı yedi mütehakkık olan Zorbaz Harkı Mahallesinden Salih bin değirmenci Mustafa muvâcehesinde bundan iki sene akdem gaib ani'l-meclis Tarsus ahâlîsinden ve tüccârândan Elmacıoğlu Nikola kefâletiyle ismini bilmeyüb şahsen tanıdığım bu adamdan anasıyla beraber yigirmi sekiz adet sîm mecîdiyye semen-i merfû' ve makbûz mukabilinde iştirâ iderek ol vechile yedimde malım olub kırk beş mecîdiyye kıymetinde işbu muâyene olunan üç yaşında kuyruğunun ucu biraz beyaz bir re's erkek câmûs mahalle-i mezkûrede kâin hânem derûnunda merbût olduğu halde leylen zâyi' olub el-yevm merkûm Salih yedinde bulmamla bi-l-istihkak taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkûm Salih dahi cevâbında câmûs-ı mezkûr siyah câmûsumdan doğmuş nitâcen yedimde malımdır deyü vaz'-ı yedini ikrâr müddeî-i merkûmun ber-vech-i muharrer müddeâsını inkâr eyledi. Fî 11 Nisan sene 310

El-müddeâ aleyh
Salih bin Mustafa

El-müddeî
Mühür

(Sola yatık)

Nitâcen malı olduğuna merkûm Mustafa'ya isbât lâzım

Merkûm Salih'den ber-vech-i muharrer netâc müddeâsına beyyine taleb ve kimler olduğu lede-s-suâl Zorbaz Harkı Mahallesinden Habib oğlu Rıdvan ve Topal İsa oğlu Kanber ve Sabiha oğlu Hamza ve Kaskasoğlu Mehmed ve Topal İsa oğlu Süleyman ve Pekmezci oğlu Durmuş ve Said oğlu Yusuf ve Topal İsa oğlu Mehmed nâm kimesne olduğunu ve mâ-adâ şâhidi olmadığı söyledi Fî 17 minhu

El-müddeâ aleyh
Salih bin Mustafa

Zorbaz Harkı Mahallesinden Rıdvan bin Habib ve Hamza bin Ahmed nâm kimesnelerin istimâ' olunan îfâdelerinde işbu meclis-i şer'de muâyene olunan üç yaşında bir re's siyah erkek câmûs merkûm Salih bin Mustafa'nın malı olan siyah câmûsundan doğmuş

yedinde nitâcen malı olduğunu bilür ve şehâdet ideriz deyü her biri edâ'-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediler. Fî 17 minhu

Eş-şâhid Eş-şâhid
Rıdvan bin Habib Hamza bin Ahmed

Müddeî-i merkûm Şahmünir'den işbu şâhidler hakkında bir diyeceği olup olmadığı lede-s-suâl şâhidan-ı merkûman akrabası olduğu gibi müddeâ aleyh merkûm Salih bin Mustafa nezdinde mezkûr câmûsu tarihten iki buçuk gün mukaddem bulduğum esnâda mezkûr câmûsu talep eylediğimde merkûm Salih sulha talib oldu ve hatta bu câmûsu kendime mal iderim didi ve merkûm Salih tarafından Şâkir Efendi sana birkaç mecîdiyye virelim de bu câmûstan vaz gel deyü bana söylemiştir ve fakat başkaları işitip işitmediği ma'lûmum değildir didi. Fî 17 minhu

El-müddeî-i merkûm

Mühür

(Sola Yatık)

Merkûm Salih sulha talip olduğuna müddei-i Şahmünire isbat lazım.

Merkûm Salih'den böyle sulha talib olup olmadığı lede's-suâl külliyyen inkâr eyledi. Fi 17 minhu

El-müddea aleyh

Salih bin Mustafa

Şahmünir'den ber vech-i muharrer sulh def'ine beyyine talep olundukda aslâ şâhidi olmadığını ve talib-i tahlif dahi bulunmadığını ifade eyledi.

Fi 17 minhu

El-müddeî-i merkûm

Mühür

Şâhidân-ı merkûmân Rıdvan ile Hamza mensûb oldukları mârrü'z-zikr Zorbaz Harkı Mahallesinin imâmı Molla İbrahim bin Yusuf Hoca ve muhtar-ı evveli Yusuf Ağa ibn Ali'den evvelâ bâ-varaka-i mestûre ve ba'dehû Şâmlı Mahallesinden Hasan Çavuş bin

Berber Ali Usta ve Cami-i Atik Mahallesinden Turan Ağazâde Süleyman Safvet Efendi ibn-i Turan ve Eski Ömerli Mahallesinden Hasan bin Berber Mehmed Ali nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye her biri adl ve makbûlü's-şehâde idükleri ihbâr olunmağın taleb-i sahihine câmûs ke'l-evvel yedinde olmasına hükm-i şer'î lâhık olduğu kayd şude. Fi 25 Şevvâl sene 311

El-müzekki

El-müzekki

El-müzekki

Hasan

Berber Hasan

Turan Ağazâde Süleyman Safvet

(Sayfa 14-Belge No 17)

Tarsus'un Gülek nahiyesi kurâsından Kaburgediği karyesinden Tahtacı Hasan bin İsa tarafından husûs-ı âtîde talep ve da'vâ ve ahz u kabza vekîl-i müseccel-i şer'îsi Sâbit Efendi ibn-i Süleyman Efendi m. Yüksek karyesinden zikri âtî kısırağâ vazîü'l-yed olan Hacı Hasan Ağâ ibn-i Hacı Mehmed Ağâ tarafından dahi husûs-ı mezkûrda husûmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer'îsi da'vâ vekîllerinden Derviş Efendi ibn-i İbrâhim muvâcehesinde müvekkilim merkûm Hasan'ın kır kısırağından doğmuş yedinden nitâcen malı olub işbu muâyene olunan bir re's kır kısarak ma'rû'z-zikr Kaburgediği karyesi civarında ra'y olunur iken tarihten beş sene akdem zâyi' olub el-yevm müvekkil merkûm Hacı Hasan Ağâ yedinde bulmasıyla mezkûr kısırağ ve fûrûâtı olub el-yevm karyede gaib bulunan iki re's taylarla maan bi-l-istihkak talep iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl vekîl-i mûmâ-ileyh Derviş Efendi dahi cevâbında müvekkilim zikr olunan kısırağ tarihden altı sene mukaddem müvekkil-i merkûm Tahtacı Hasan'ın huzuruyla Menemenci ahâlîsinden gaib ani'l-meclis Kürd İbiş oğlu Süleyman'dan semen-i ma'lûm mukabilinde iştirâ idüb ol vechile yedinde malı ise de merkûm Tahtacı Hasan kısırağ-ı mezkûr müvekkilimin yedinde olduğu halde bir iki defalar ve hatta dünkü ahad günü görerek şîrâsına talib olduğundan şimdiki istihkak da'vâsı tenâkuz olmağla reddini talep iderim deyü kısırağ-ı mezkûra bi-hakkın müvekkilinin vaz'-ı yedini ikrâr eyledi vekîl-i mûmâ-ileyh Sâbit Efendi dahi cevâbında müddeâ aleyh vekîli Derviş Efendinin işbu ifâdesi hilâf-ı vâki ve bî-esastır. Zira bugün yani şehr-i Mayısın otuzuncu Pazartesi günü müvekkil-i merkûm Hacı Hasan Ağâ Tarsus'da nalbant usta Mehmed'in dükkânında işbu kısırağâ eski gümüş madeninden bir koyun ve bir öküz ile müba'dele itmiş olduğunu ve mamafih kısırağ müvekkil müddeâ merkûm Hasan'a virmek ve taylarını kendüsüne terk iderek da'vâdan feragat itmesi yolunda sulha talib

olduğunu isbâta hazır idüğümden vekîl Derviş Efendinin müdâfaasının reddini talep iderim didikde Derviş Efendi tekrar cevâbında vekîl Sâbit Efendinin bu ifâdesi yani sulhe talip oldu müdâfaası bugün da'vâ edilmiş olmağla sulha talib olmadığını ve mahsûsun hilâfına olub ref'imi vâkît gayr-i kâfi olduğundan cevâbdan müstağnidir diyor.

Fi 7 Zilhicce 310

El-vekîl-i müddeâ-ün-ileyh

El-vekîl

Mühür

(Sola yatk)

Vekîl Derviş Efendi'ye şirâsına talib oldu müddeâsına isbât iktizâ' ider.

(Sayfa 15-Belge No 18)

Horasan ahâlîsinden ve seyyâhînden olub el-yevm Tarsus'da Kalaycı Sergisi civarındaki kahvehânede müsâferetle mukîm Derviş Mehmed Ali bin Fazlullah m. hâlâ Medîne-i Tarsus mal müdiri ve yave me'mûru Mehmed Emin Efendi tarafından husûs-ı âtîde vekîl olub husûmet ve redd-i cevâba kibel-i şer'den mezûn mahdûmu Mehmed Efendi muvâcehesinde Tarsus'un Şamlı Mahallesinden Loloğlu Hasan bin Süleyman hazır olduğu halde tarihten sekiz buçuk mâh mukaddem Gülek Boğazında bulunan telgraf çavuşlarından gaib ani'l-meclis Hüseyin Çavuştan tarafıma üste iki mecîdiyye virerek yedimde malım olan bir re's siyah erkek merkeble bi-tariki'l-mukayaza iştirâ iderek ol vechile şirâen malım olub işbu muâyene olunan bir re's demir kır bârgîr mezkûr Şamlı Mahallesinde kâin Seyfeddin Efendinin hefkeresinde merbûtân ra'y olunmakta olduğu halde tarihten üç hafta mukaddem leylen zâyi' olub el-yevm merkûm Hasan yedinde bulunarak ahz olunub Yavehâneye teslim ve ol vechile müvekkil-i mûmâ-ileyh vaz'-ı yed ider olduğundan ve bârgîr-i mevsûf-ı mezkûr ber-vech-i muharrer malım bulunduğundan kefi yed birle tarafıma i'tâ' ve teslim müvekkiline izâfetle vekîl-i mûmâ-ileyh Mehmed Efendiye tenbîh olunmak muradımdır deyü ba'de'd-da'va ve's-suâl vekîl-i mûmâ-ileyh dahi cevâbında zikr olunan bârgîr zâbita marifetiyle sârik yedinden tutularak Yavehâneye teslim olunmakla ol vechile müvekkilinin vaz'-ı yedini ikrâr müddeâ-i merkûmun ber-vech-i muharrer müddeâsını hazır-ı merkûm Hasan ile maan inkâr. Fî 22 Zilhicce 311

El-müddeâ aleyh

Hasan

El-müddeî-i

Derviş Mehmed Ali

El-vekîl

Mehmet Ali

Müddeî merkûmdan ber-vech-i muharrer müddeisine mutâbık şâhidleri kimler olduğu olunan suâle cevâben Şamlı Mahallesinden Molla Rıza oğlu Seyfeddin Efendi ve dükkâncı Mehmed bin Ali ve Debbâğhâne Mahallesinden Mehmed bin Mustafa ve İranîyeli Seyyid Hüseyin Efendi ve Demirkapu'da sâkin Mehmed bin Abbas ve Feth Emir bin Feyzullah ve Debbâğhâne Mahallesinden Semerci Receb usta nâmûn kimesnelerdir başka şâhidim yoktur.

Fi 22 Zilhicce 311

El-müddeî-i

Mehmed Ali

Müsemmeyan-ı merkûmundan Seyfeddin Efendi ibn-i Rıza ve Debbâğhâne Mahallesinden Mehmed bin Mustafa ve Seyyid Ağâ ibn-i Seyyid Hamza ve Mehmed bin Abbas ve Mahmud bin Ali vekîl ve hazır muvâcehelerinde istişhâd olundukda zikir olunan bârgîr müddeî işbu Derviş Mehmed Ali'nin iki aydan berü ve merkûm Mehmed bir mâhdan berü ve merkûm Seyyid Hüseyin üç mâhdan berü ve Mehmed bin Abbas kezâlik üç mâhdan berü ve merkûm Mahmud üç buçuk mâhdan berü yedinde malı olduğunu bildiklerini ve ol vechile edâ'-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerini lafz-ı şehadetle her biri ayrı ayrı eday-ı şehadet-i şer'iyye eyledi.

Eş-şahid-i merkûm

Mehmed bin Mustafa

Eş-şahid-i merkûm

Mehmed bin Ali

Eş-şahid-i merkûm

Mahmud bin Ali

Eş-şahid-i merkûm

Molla ---

Eş-şahid-i merkûm

Mühür

Cami-i Âtîk Mahallesinden Semerci Usta Recep bin Dode Süleyman ve Demirkapu civarında mukîm Fethullah bin Feyzullah vekîl ve müddeâ aleyh Hasan muvâcehelerinde müddeâ-ün bih bârgîr işbu müddeî Derviş Mehmed Ali'nin yedinde bi-tariki'l-mukayaza şirâen malı olduğuna şâhidiz şehâdet dahi ideriz. 23 Zilhicce 311

Eş-şahid merkûm

Fethullah

Eş-şahid-i merkûm

Recep

Şâhid-i merkûmân Feth ve Usta Receb'in eyledikleri şehâdet üzerine bir diyeceği olub olmadığı vekîl efendiden lede-s-suâl tezkiyeleri talebinde bulunmuştur.

Mehmet Ali

Şâhidan-ı merkûmân her vechile adl ve makbûlü'ş-şehâde olduklarını tezkiye iderler. Fî 24 Zilhicce sene 311

El-müzekkî

El-müzekkî

Semerci İbrâhim Usta bin Abdullah Mahalle-i mezkûrdan Kebapçı Mehmed bin Şa'ban

El-müzekkî

Küçükminare Mahallesinden Şa'ban Ağâ ibn-i Kebapçı Durmuş

Bi-l-muvâcehe merkûm Derviş Mehmed Ali tahlîf şude. Fî 24 Zilhicce sene 311

(Sayfa 16-Belge No 19)

Medîne-i Tarsus kurâsından Yaramış karyesi ahâlîsinden Mehmed Salih Ağâ ibn-i İbrâhim m. Medîne-i mezbûre mal müdiri ve yave me'muru Mehmed Emin Efendi tarafından husûs-ı âtide vekîl olub husûmet ve redd-i cevâba kıbel-i şer'den me'zûn mahdûmu Mehmed Efendi muvâcehesinde Eğincik ahâlîsinden Mahmud bin Hasan ve Hasan bin Ömer nâm kimesneler hazır olduğu halde herbiri yedimde nitâcen malım olub işbu muâyene olunan ensesi danalı birisi boz diğeri kezâlik ensesi danalı sarı ve diğeri kezâlik ensesi danalı siyah ki cem'an üç re's inek ile bir re's düve mezkûr Yaramış karyesinde hânemin uğurunda merbût olduğu halde tarihten iki mâh mukaddem zâyi' olub merkûmân Mahmud ve yedlerinde bulunarak olunan şübhe üzerine zâbıta tarafından derdest olunarak cânib-i yave'ye teslim olunmuş hâlbuki zikr olunan inekler benim ber-vech-i muharrer malım bulunmuş olduğundan bi-l-istihkak taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl vekîl-i mûmâ-ileyh dahi cevâbında zikr olunan inekler bila-sahib olmak üzere cânib-i mîr için müvekkilinin bi-l-emâne ve bi-l-me'mûrîyye vaz'-ı yedini ikrâr hâzırân-ı merkûmanla maan müddei-i merkûmun ber-vech-i muharrer malı olduğunu inkâr. Fî 10 Muharrem 312

El-muhzır	El-muhzır	El-müddei-i	El-vekil
Hasan	Mahmud	Mühür	Mehmed Ali

Mezkûr Yaramış karyesinden Süleyman Ağâ ibn-i Şahin Hacı Mehmed Ağâ ile Şeyh Mehmed bin Ahmed Ağâ vekîl-i mûmâ-ileyh ile hâzırân-ı merkûman huzurlarında istişhâd olundıklarında işbu muâyene olunan enseleri buzağılı birisi boz ve diğeri sarı ve diğeri siyah üç re's ineklerle bir re's iki yaşında siyah düve işbu müddeî Mehmed Salih Ağânın yedinde nitâcen malı olduğunu bilür ve ol vechile şâhidiz ve şehâdet dahi ideriz deyü her biri ayrı ayrı bi-l-muvâcehe edâ'-i şâhâdet-i şer'iyeye eylediler. Fî 10 Muharrem 312

Eş-şahid-i merkûm	Eş-şahid-i merkûm
Mühür	Mühür

Şâhidan-ı merkûmanın eylemiş oldukları işbu şehâdetlerinde sâdık olub olmadıkları vekîl-i mûmâ-ileyhden lede-s-suâl tezkiyelerini talep eyledi. 10 Muharrem 312
Mehmet Ali

Şâhidan-ı merkûman Süleyman Ağâ ve Şeyh Mehmed her vechile adil ve makbûlü'-şehade olduklarını tezkiye eyleriz.

El-müzekki	El-müzekki	El-müzekki
Mehmet Ali veledi Hasan	Karye-i Mezkureden Karakulah Mehmed Efendi	Mühür
	Mühür	

Şahidan-ı merkûman her vechile adl ve makbulü'-şehade olduklarını sırran tezkiye ider.

Muhtar-ı Sani	İmam	Sofu Mahallesinden
Süleyman bin Mehmet	Molla Ahmet bin Hüseyin	Sofi Gülşenî bin Davut
		Mühür

Muhtar mühürleri olmadığı

(Sayfa 17-Belge No 20)

Medîne-i Tarsus mahallâtından Müfti Mahallesi ahâlîsinden Mahmud Ağâ ibn-i Abdullah m. Adana'da mukîm İranlı rençber Feracullah bin Mahmud muvâcehesinde bundan bir sene akdem gaib ani'l-meclis eniştem Receb Ağâ'dan yiğirmi aded sîm mecîdiyye semen-i medfû ve makbûzu mukabilinde iştirâ' iderek ol vechile yedimde şirâen malım olub işbu muâyene olunan bir doru bârgîr Tarsus'un Kalburcu karyesinden Ali Beyzâde Şükrü Efendinin hânesi ahırında merbût olduğu halde tarihten on sekiz gün mukaddem zâyi' olub el-yevm merkûm Feracullah yedinde bulmamla bi-l-istihkak taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'suâl merkûm Feracullah dahi cevâbında zikr olunan bârgîri tarihten on üç gün mukaddem ma'rû'z-zikr Kalburcu karyesinden gaib ani'l-meclis Turan nâm kimesniden iki aded lira-yı Osmanî ve yedi mecîdiyye kıymetinde bir acem şalı semen-i medfû ve makbûz mukabilinde iştirâ' ve kabz itmemele ol vechile mal-ı müşterâm olmağla vaz'-ı yed iderim deyü vaz'-ı yedini ikrâr müddeî-i merkûmun ber-vech-i muharrer müddeâsını külliyyen inkâr. Fî 18 Muharrem 312

El-müddea aleyh merkûm El-müddeî-i merkûm

Feracullah Mahmud

Müddeî merkûm Mahmud'dan ber-vech-i muharrer müddeîsini mutâbık şahidleri kimler olduğu olunan suâle cevâben Sakızlı Mahallesinden Nalbant Karaoğlan Usta Mehmed Çataklı Mahallesinden Nalband Mehmed Sâbit ve Kızılmurad Mahallesinden Kürd Ali Ağâ ibn Musa Kızılmurad Mahallesinden Molla Tahir bin Arap Mehmed Kalburcu karyesinden Ali Bey oğlu Şükrü Frengi Mahallesinden Kürd Hacı Osman oğlu Mustafa ve Uzun Usta Mehmed namûn kimesneler başka şahidim yokdur. Fî 18 Muharrem 312

El-müddeî-i merkûm

Mahmud

Kızılmurad Mahallesinden Kürt Ali Ağâ ibn Musa ve Kalburcu karyelerinden Şükrü Ağâ ibn Ali Bey merkûm Ferâcullah muvâcehesinde istişhâd olunduklarında işbu muayene olunan bir re's doru bârgir işbu müddei Mahmud'un bir seneden beri gaib ani'l-meclis eniştesi Receb Ağâ'dan yiğirmi aded mecidiye semen-i medfû ve makbûz mukabilinde satın alma malı olduğunu biliriz ve bu vech üzre şahidiz şehâdet dahi ideriz. Fi 18 minhu

Eş-şâhid-i merkûm

Eş-şâhid-i merkûm

Mühür

Mühür

Müddea aleyhden işbu şâhidler haklarında bir diyeceği olup olmadığı olunan suâle cevâben bir diyeceğim olmayıp tezkiyelerini talep iderim.

El-müddea aleyh

Ferâcullah

Şâhidân-ı merkûmân Kürt Ali Ağa ve Şükrü Ağa her vechile adl ve makbulü'ş-şehâde olduklarını alenen tezkiye ederiz.

El-müzekki

El-müzekki

El-müzekki

Mühür

Daizâde Mustafa

Gafarallah

Mühür

İ'lâmı tanzim şude 22 Muharrem

(Sayfa 18-Belge No 21)

Adana vilâyet-i celilesi kurâsından Karaşa karyesi ahâlisinden İbrâhim bin Mehmed m. Şamlı Mahallesinden Mühennâ oğlu Şa'ban bin Ali muvâcehesinde tarihten bir sene akdem Adana ahâlisinden gaib ani'l-meclis Culhaoğlu Mahmud nâm kimesneden otuz beş aded sîm mecîdiyyeye semen-i medfû' ve makbûz mukabilinde iştirâ iderek ol vechile yedimde şirâen malım olub işbu muâyene olunan oyluğunun sağ tarafı Çerkes tamgalı yeli salık ----- bir re's yağız doru bârgir ma'rû'z-zikr Karaşa karyesinde Abdülkadir Efendi bağçesinde merbûtan ra'y olunmakda olduğu halde tarihten bir buçuk mâh mukaddem zâyi' olub el-yevm merkûm Şa'ban yedinde bulmamla bi-l-istihkak talep eylerim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkûm Şa'ban dahi cevâbında zikr olunan bârgîri tarihten bir buçuk mâh mukaddem Tarsus'un Tekye Mahallesinden yağcı Ahmed bin Hasan kefâletiyle Harputlu olub Nalkulak karyesinde mukîm Hasan oğlu Abdullah nâm kimesniden on altı aded sîm mecîdiyye semen-i medfû ve makbûz mukabilinde iştirâ itmemele ol vechile mâl-ı müşterâm olmak üzere vaz'-ı yed ider olduğunu ikrâr müddeî-i merkûmun ber-vech-i muharrer müddeâsını inkâr. Fî 22 Muharrem 312

El-müddeâ aleyh

Şa'ban

El-müddeâ

Mühür

Müddeî-i merkûmdan ber-vech-i muharrer müddeâsına mutâbık beyineleri kimler olduğu olunan suâle cevâben Ömer Mahallesinden Mahmud bin Mehmed ve Mürsel karyesinden Süleyman bin Yusuf ve Karaşa karyesinden Salih bin Derdi ve Tahtacıoğlu Mehmed Şerif ve Adana ahâlîsinden Şeyh Hasan oğlu Salih ve Ramazân oğlu Mehmed ve Diyaboğlu Ali ve Hasan ve Tataroğlu Canbaz ve Bilal bin Sağır Abdullah namun kimesnelerdir başka şahidim yokdur. Fî 22 Muharrem sene 312

Mühür

Mezkûr Karaşa karyesinden Salih bin Derdi Hüseyin ve Tahtacıoğlu Mehmed Şerif müddeâ aleyh muvâcehesinde istişhâd olundıklarında işbu muâyene olunan uyluğunun sağ tarafı Çerkes damgalı yeli yatık bir re's yağız doru bârgîr işbu müddeî İbrâhim'in bir sene akdem gaib ani'l-meclis Culhaoğlu Mahmud'dan otuz beş mecîdiyye semen-i medfû ve makbûz mukabilinde şirâen malı olduğuna şahidiz şahâdet dahi ideriz deyü her biri ayrı ayrı lâfz-ı şahâdetle edâ'-i şahâdet-i şer'îyye etti. Fî 23 Muharrem 312

Eş-şâhid

Eş-şâhid

Mehmed Şerif

Mühür

İşbu şahidler haklarında bir diyeceği olup olmadığı müddeâ aleyh Şa'ban'dan lede-s-suâl mechûlü bulunduğunu beyân eyledi. Fî 23 Muharrem sene 312

El-müddeâ aleyh

Şa'ban

Şâhidân-ı merkûmân sırren mensûb oldukları mahallden tezkiyeleri ba'de'l-icrâ' zeylde muharrer kimesnelerden dahi alenen tezkiyeleri icrâ' olunmuştur.

El-müzekkî

El-müzekkî

Râşid Efendi ibn-i Hacı Mehmed Debbâğhâne Mahallesinden Halil Ağâ ibn-i Abdullah

Ba'dehu bi'tevcih muhallef olduğu

(Sayfa 19-Belge No 22)

Emri üzere yiğirmi beş guruşa satdım ve mezbûrenin yedine teslim eyledim.

İkrâr	İkrâr	İkrar
Leğen 92 guruş	Bilâ-kapak tencere 12	Yorgan yasdık 23

İnkâr	İnkâr
Sîm mecîdiyye 92	Vaka mecîdiyye 46

Afgan Mahallesinde sâkine zât-ı Reşid Ağâ ibn-i Hacı Mehmed ve Ali bin Hurşid ta'rîfleriyle muarrefe olan Âişe bint-i Hamza m. Zevc-i dahili Mehmed bin Mehmed muvâcehesinde tarihten bir buçuk mâh mukaddem merkûm Mehmed'i hîn-i tezvîcimde muahharen istediğimde karşılığını bana almak ve almaz ise istediğim masrafı aynen redditmek üzere merkûme elbise semeni olarak malımdan ve yedimden dört mecîdiyye sarf ve ödünç olarak iki mecîdiyye elden virdiğim gibi işbu kızım sagîre Emine'nin babasından mevrûs malı olup li-ecli'l-hıfz indimde olan bâlâ muharrer mecmû' 127 guruş kıymetli üç kalem eşyayı dahi haberim olmaksızın almış olduğundan binâen aleyh bana hâlâ elbise aldığından ber-vech-i mukavele mezkûr dört mecîdiyye ile ödünç olarak elden virdiğim iki mecîdiyyeyi bana ve almış olduğu eşya-i mezkûremi mevcûd ise aynen müstehlek ise kıymet-i merkûmesi olan 127 guruşu kızım sagîre-i mezbûre için tarafıma i'tâ' ve teslîme merkûm Mehmed'e tenbîh olunmak muradımdır deyü ba'de'd-da'va ve's-suâl merkûm Mehmed dahi cevâbında bâlâ-yı defterde muharrer leğen tencere ve yorgan ve yastığı aldığı ikrâr lâkin zikr olunan eşya-yı mezbûre Âişe Hâtun malı olmak üzere bundan akdem mezbûre sat ve akçesini bana getür deyü virdiği emre binâen cümlesini yiğirmi beş guruşa satdım ve yiğirmi beş guruşu mezbûrenin yedine tamamen teslîm itdim deyü zikr olunan mecîdiyyeleri ber-vech-i müddeâ aldığı külliyen inkâr ve mezbûre dahi zikr olunan eşyâlar kendüsünün olarak sat ve akçesini bana getür deyü emr eylediğini inkâr. Fî 22 Muharrem 312

El-müddeâ aleyh merkûm	El-müddeîye mezbûre
Mehmed	Âişe

(Sayfa 20-Belge No 23)

Akçakocalı karyesinden Mustafa bin Ali m. karye-i mezkûre sâkinelerinden ve zât-ı karye-i mezkûre ahâlîsinden Yusuf Ağâ ibn-i Hacı Mehmed ve İbrâhim bin Hacı Mehmed ta'rîfleriyle muarrefe olan Fatma bint-i İdris Yusuf muvâcehesinde mezbûrenin zevc-i dâhili Osman bin Hacı Mehmed hazır olduğu halde tarihten bir buçuk sene akdem Mart ayının evâsıtında yatsıdan evvel mezbûre Fatma nefsinin bana akd ü tenkîh itmek üzere karye-i mezkûrede kâin emmim Ömer'in menziline gelerek orada asker Ali bin Mustafa ve İmam Molla Mehmed bin Osman hazır olduğu başka kimesne olmadığı halde mersûme bana nikâh olunmak üzere takrir aldılar fakat mezbûre tarafından kim vekîl olup olmadığını bilmem ancak benim tarafımdan emmim merkûm Ömer vekîl olarak emmim merkûmun menzilinde ve vakt-i mezkûrda mihr-i muaccel ve müccel-i ma'lûme tesmiyesi ve imam-ı merkûm Molla Mehmed vâsıtası ve 20 Rebiyü'lâhir 311 tarihli bir kıt'a izinnâme mûcibince akd icrâ idildi binâen aleyh mezbûre bu vechile tarih-i mezkûrdan berü zevce-i menkûhe-i gayr-i medhûleham olduğu halde tarihten on beş gün mukaddem mezbûre Fatma nefsinin hazır-ı merkûm Osman'a dahi tezvîc iderek muâmele-i zevciyet dahi vuku' bulunduğundan suâl olunub nikâh-ı sâninin fesâdına binâen feshiyle hükm olunub mezbûre ba'de'l-inkızai'l-iddet nefsinin bana teslime tenbîh olunmak muradıdır deyü ba'de'd-da'va ve's-suâl mezbûre Fatma dahi cevâbında müddeî-i merkûmun ber-vech-i muharrer nikâh müddeâsını hazır-ı merkûm Osman'la maan külliyyen inkâr idüb ancak tarihten on beş gün mukaddem kendi hüsn-i rızasıyla nefsinin işbu hazır-ı merkûm Osman'a akd ve nikâh idüb ol dahi tenekküh ve kabûl ve duhûl iderek ol vechile merkûm Osman zevc-i dâhilim olmuştur deyü cevâb ider hazır-ı merkûm dahi mezbûreyi kelimât-ı meşrûhasında tasdik ider. Fî 7 Sâfer 312

El-muarrif	El-muarrif	El-hâzır-ı merkûm
İbrahim	Yusuf	Osman
El-müddea aleyha mersûm		El-müddeî-i merkûm
Fatma		Mustafa

(Sayfa 21-Belge No 24)

Yaramış karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Küçük Mehmed oğlu Hasan bin Mehmed'in verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Râhime Hâtun bint-i Süleyman ile sulbî sagîr oğlu Garip Osman'a münhasire olduğu bi-l-ihbâr inde's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffa-yı merkûmun dayinlerinden ve Tarsus'un Çimeli Mahallesinden İranlı Mehmed Ali Ağâ ibn-i Hüseyin meclis-i şer'de verese-i mezbûrûndan olub nefsinden asîle ve sagîr-i mezbûrun vasî-i mansûbu anası zevce-i mezbûre Râhime Hâtun tarafından vekîl-i müseccel-i şer'îsi da'vâ vekîllerinden Ali Nâilî Efendi ibn-i Ali Ağâ muvâcehesinde müteveffa-yı mezbûr Hasan hayatında tarihten dört mâh mukaddem malımdan ve yedimden ahz ve iştirâ eylediği beher küleği birer mecîdiyyiden cem'an kırk külek buğday bedeli kırk adem sîm mecîdiyye ile merkûm çift şerîki olmak mülâbesesiyle yine tarafıma iâde itmek üzere masraf namıyla kezâlik malımdan ve yedimden ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği işbu yedinde olub muâyene olunan Fî 10 Mayıs 310 tarihiyle müverrah ve mûmzâ bir kıt'a sened mûcibince bin beş yüz guruş ki cem'an iki bin dört yüz yigirmi guruş hakkım olub hatta zikr olunan kırk mecîdiyye ve bin beş yüz guruş ber-vech-i muharrer zimmetine ve bana deyni olduğunu mahzar-ı şuhûdda defaâtle ikrâr dahi eylediğinden kable'l-ahz ve'l-istîfâ vuku'-ı vefâtına binâen meblageyn-i mezkûreyn bi-l-verâse ve bi-l-vesâye vâz'iatü'l-yed olduğu tereke-i müteveffa-yı mezkûrdan olmak üzere tarafıma i'tâ' ve teslîme müvekkilesine izâfetle vekîl-i mûmâ-ileyh Ali Nâilî Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur ba'de'd-da'vâ ve's-suâl vekîl-i mûmâ-ileyh Ali Nâilî Efendi dahi cevâbında tereke-i müteveffa-yı mezbûre müvekkilesi mezbûre Râhime Hâtunun bi-l-asîle ve bi-l-vesâye vaz'-ı yedini ikrâr müddeî-i mezbûrun ber-vech-i muharrer müddeâsını inkâr. Fî 12 Sâfer 312

El-vekîl

El-müddeî-i merkûm

Da'vâ vekîli Ali Nâilî

İranlı Mehmed Ali veledi Hüseyin

Müddeî-i merkûmdan ber-vech-i muharrer müddeâsına mutâbık şahitleri kimler idüğü olunan suâle cevâben Çimeli Mahallesinden Nâbî bin Tagi bey Debbağhaneden ve İrani Halil Ağâ ibn-i Hacı Mehmed ve Dörtağaç'dan Hüseyin Ali Ağâ ve Yaramış'tan Süleyman Ağâ ve kâtib İbrahim Efendi ibn-i Berber Hasan Ağâ Kamraş karyesinden

Halil Ağâ Çimeli Mahallesinden İsmail bin İbrâhim Afgan Mahallesinden Halil Mustafa başka şahidim yokdur senedde muharrer şahidlerim vardır başka yokdur.

Mehmed Ali veledi Hüseyin İrani

Vekil da'vâ vekili

Ali Nâilî

Mezkûr şahidândan İrani Halil Ağâ ibn Hacı Mehmed dükkânımda yalnız alacağından kırk külek buğday bedelinde kırk mecdiye borcu olduğunu diğer Çimeli Mahallesinden Nabi bin Tagi Bey dahi merkûm müteveffâ Mehmed'in kable'l-vefat lisanından kırk külek buğday alıp mukabilinde kırk mecdiye borcu olduğunu ve Kamraş karyesinden Halil Ağâ dahi esnâ-yı râhda tesadüf edip iki hayvana un ve bir merkebe dahi kezâlik tahmîl iderek gider iken suâlimde şerikim İrani Mehmed Ali'den kırk külek buğday alıp mukabilinde kırk mecdiye borcu olduğunu şehâdet eylediler vekil-i mûmâileyh Ali Efendi'ye şahidler hakkında diyeceğin var mı deyü suâl olundukda yalan ve bî-adl olduğunu söyledi. Fi 19 Safer sene 312

Müddei-i	Eş-şâhid	Eş-şâhid	Eş-şâhid	Vekil-i müseccel
Mehmed Ali veledi	Mühür	Mühür	Mühür	Ali Naili
Hüseyin İranî				

Kâtib İbrahim Efendi istişhâd olundukda müteveffa-yı merkûm Küçük Mehmed oğlu Hasan'ın kable'l-vefât dükkânıma gelip bin beş yüz guruş borcu olduğunu ikrâr eyledi deyü şehâdet eyledi ve Yaramış'tan Süleyman Ağâ dahi kezâlik bin beş yüz guruş borcu olduğunu söyledi ben dahi böylece şehadet eylerim didi. Fi 19 Safer sene 310

Müddei-i	Eş-şâhid	Eş-şâhid
Mehmed Ali veledi Hüseyin İranî	Mühür	Mühür

Yine vekil-i mûmâ-ileyh şahidânın bi adl olup tezkiyelerini taleb eyledi. Fi 19 Safer sene 310

Vekil-i müseccel

Ali Naili

Şahidân-ı merkûmân mensûb oldukları mahalleri imam ve muhtârânından evvelâ bâ-varaka-i mestûre ve ba'dehû Müfti Mahallesinden İbrahim bin Hasan Ağâ ve

Küçükminare Mahallesinden Kasab Yusuf Ağa ibn-i İbrahimden alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehade idükleri bi'l-ihbâr mütehakkık olmağla mucibiyle.

(Sayfa 22-Belge No 25)

Karafakı karyesinde sâkine zât-ı Ahmed Efendi ibn-i Mehmed Salih Efendi ve Abdullah Bakara bin Ali ta'rîfleriyle muarrefe olan Zeyneb bint Ahmed m. karye-i mezkûre ahâlîsinden Şahin bin Yusuf muvâcehesinde mezbûr Şahin yüz elli guruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle zevc-i dahilim olub beynimizde adem-i hüsn-i muâşerette nâşî ben hal'e tâlibe ve müfârekata râğibe olmamla merkûmun zimmetinde mütekarrir ve ma'kûd-ün-aleyh olan mihr-i müeccel-i mezkûremden fârîga olub nafaka-i iddet-i ma'lûmem ve meûnet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzere zevcim mezbûr Şahin ile muhâlâa-i sahîha-i şer'iyeye ile hal' olduğumda ol dahi hal'-i mezkûru ber-vech-i mübeyyen ba'de'l-kabûl hukuk-ı zevciyete müteallik amme-i deâvî ve kâffe-i mutâlebâtan her birimiz âherin zimmetini ibrâ-i âm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskat ve yine her birimiz âherin ibrâsını ber minvâl-i muharrer kabûl eyledik didikde işbu mahalle kayd olundu. Fî 13 Sâfer 312

El-müddeâ aleyh mersûm

El-müddeî-i mersûme

Şahin

Zeyneb

Mühür

Şühûdü'l-hâl:

---- Mahallesinden

Mehmed Salihzâde Ahmed

Belge No 26

Tarsus mahallâtından Müfti Mahallesinde sâkine ve zât-ı Müfti Mahallesinden Bakkalzâde İbrâhim Efendi bin Hasan ve Sakızlı Mahallesinden İzzettin bin Halil bin Osman ta'rîfleriyle muarrefe olan Şerîfe bint-i Mehmed nâm Hâtun meclis-i şer'-i şerîf-i envirde zevc-i muhâlîi Yaramış karyesi ahâlisinden Karakülâh oğlu Dede bin Mehmed mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Dede beş yüz guruş mihr-i muaccel ve müeccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde

hüsn-i muâşeretimiz olmamağla zimmetinde mütekarrir ve ma'kûd-ün-aleyh mehreyn-i mezkûreynimle beni infak ve iksâ itmediğinden bir kıt'a hüccet-i şer'iyye mantûkunca altı aylık üç yüz altmış guruş ki cem'an sekiz yüz altmış guruş alacak hakkımdan rızamla fariga olmak üzere meblâğ-ı mezkûrdan ancak altmış dokuz guruş üzerine ve nafaka-i iddetim ve meûnet-i süknâm kendi üzerime olmak üzere zevcim mezbûr Dede ile muhâlaa-i sahiha-i şer'iyye ile hal' olduğumda ol dahi ber-vech-i muharrer hal'-i mezkûru kabûl idüb hukuk-ı zevciyete ve ibtidâ'-yı zevciyetimizden işbu tarihe gelinceye değin sair hukuk-ı şer'iyeye müteallik amme-i deâvî ve kâffe-i mutâlebâtın her birimiz âherin zimmetini ibrâ-i âm-ı sahîh-i şer'îyle ibrâ ve iskat ve yine tarafından her birimiz ber-minval-i muharrer âherin ibrâsını kabûl eyledik didik zevc-i mezbûr Dede dahi mezbûre Şerife'nin sâdire olan bi-l-cümle kelimât-ı meşrûhasın vicâhen ve şîfâhen tahkik ve tasdik itmeğın ma-vaka' bi't-taleb ketb olundu. Fî 19 Sâfer 312

Zevc-i mukırr Dede

Zevce-i mukırr Şerife

Şühudü'l-hâl:

Hafız Ahmed Rüşdi Efendi

Yüzbaşı Hilmi Efendi

Başkâtib Reşid Efendi

Muhzır Reşid

(Sayfa 23-Belge No 27)

Medîne-i Tarsus mahallâtından Şamlı Mahallesi ahâlîsinden Mühennâ oğlu Şa'ban nâm kimesne meclis-i şer'îmizde yine mahalle-i mezbûre mahallâtından Tekye Mahallesi ahâlîsinden Yağcı Ahmed bin Hasan muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrir-i kelâm idüb Fî 24 Mayıs 310 tarihinde Tarsus Suk-ı Sultaniyesinden Harputlu olub Nalkulak karyesinde mukîm Abdullah bin Hasan kimesniden iştirâ' ettiğim on altı aded sîm mecîdiyye makbûzu mukabilinde bir re's kestane doru iğdiç beli hayık dokuz yaşındaki bârgiri mezbûr Yağcı Ahmed bâ-sened bârgir-i mezkûre kimesne müstehak çıkar yedinden alır ise hâlen ve bedelen kefil olmuş idi bârgîri mezkûru Karanşe karyesinden İbrahim bin Mehmed akdemleri zâyi' idüb yedimde bulduğunda Tarsus mahkeme-i şer'iyyesinde ba'de'l-isbât merkûm İbrâhim'e teslim itmemele şimdi kefil-i merkûm Yağcı Ahmed'den kefâletiyle cihetiyle re's-i mezkûrun semeni olan on altı mecîdiyyeyi talep iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkûm Yağcı Ahmed dahi cevâbında ben yalnız nefesine kefilim edâ'sına kefil değilim bi-l-müsâade bâyi-i mezbûr Abdullahı teslim iderim deyüb def'-i da'vâ eyledi. Fî 21 Sâferü'l-hayr 312

El-müddeâ aleyh

El-müddeî-i merkûm

Yağcı Ahmed bin Hasan

Mühennâ oğlu Şa'ban

Müddei-i merkûmdan iddiâsına mutabık beyyine taleb olundukda olunan suâle cevâben derûn-ı seneddeki Tekye Mahallesinden Hamamioğlu Mehmed ve Arab Musa ve haric-i senedde Şamlı Mahallesinden Çulcuoğlu Süleyman Ağa ve Rüstem başka şahidim yoktur. Fi 21 Saferü'l-haram sene 312

El-müddei-i merkûm

Mühenna oğlu Şaban

Şâhidân-ı merkûmândan Hamamioğlu Mehmed ile Arab Musa şehâdetten haberleri olmadığını söylediler ve Şamlı Mahallesinden Süleyman bin Salih ile Rüstem bin Mustafa dahi Yağcı Ahmed ancak kefilim deyip nefesine veyahud îfâsına olduğunu tasrîh itmedi diye söylediler. Fi 24 Safer sene 312

(Sayfa 24-Belge No 28)

Medîne-i Tarsus kurâsından Namrunkale karyesi sâkinelerinden ve zât-ı Sebil karyesinden Ahmed bin Mustafa ve Hafız Ahmed Şirî Efendi ta'rîfleriyle muarrefe olan Elife bint-i Mehmed nâm Hâtun meclis-i şer'-i şerîf-i envirde zikr-i âti meblağa li-emânetihi vaz'-ı yedi mütehakkık olan Medîne-i mezbûre mal müdiri Mehmed Emin Efendi muvâcehesinde da'vâ ve takrir-i kelâm idüb üç yüz iki senesinde beşinci ordu-yı hümayûn nizâmiyye sekizinci alayın ikinci takımında müstahdem iken üç yüz üç senesinde vefât iden sadr-i kebîr oğlum Mehmed bin Ahmed'in verâsetini benimle babası Ahmed'e münhasıre olub bizden gayr-i terekesine müstehak âheri olmamağla muhâllefâtından yüz doksan guruş akçenin zevcim Kasab Ahmed'in keyifsizliğine mebni kendi tarafımdan asâleten zevcim mezbûrun tarafından vekâleten tarafıma teslimini iddiâ' iderim didikde bey'tü'l-mâl me'mûru Mehmed Emin Efendi dahi cevâbında meblağ-ı mezbûr 190 guruşa vaz'-ı yedini ikrâr müddeî-i mezbûrenin verâset ve vekâlet müddeâsını külliyyen inkâr. Fî 26 Sâferü'l-hayr sene 312

El-müddeî-i mezbûre

Elife bint-i Mehmed

Müddeî mezbûreden müddeâsına mutâbık beyyine taleb olundukda Cami-i Cedit Mahallesinden Hafız Ahmed Şirî Efendi ile Sebil karyesinden Mehmed bin Mehmed ve Ahmed bin Mustafa başka şâhidim yokdur. Fî 26 Sâferü'l-hayr sene 312

El-müddeî-i mezbûre

Elife bint-i Mehmed

Şâhidân-ı merkûmândan Mehmed bin Mehmed ve Ahmed bin Mustafa istîşhâd olundukda mezbûrenin zevci Ahmed tarafından vekîl olduğunu vefât iden Mehmed oğulları olmadığını şehâdet eylediler. Fî 26 minhu

Mûmâ-ileyh Mehmed Emin Efendi'den şâhid hakkında bir diyeceği olduğunu lede-s-suâl mechûlü olup tezkiyesini taleb eyledi. Fî 26 minhu

Şâhidan-ı merkûmânı mensûb oldukları mahallden Halil bin Mustafa ve Durmuş bin Mehmed tarafından sırren ba'de'l-icrâ' zeylde muharrer kimesnelerden dahi alenen tezkiye idilmiştir. Fî 26 minhu

Sebillerden

Namrun'dan

Abdurrahman bin Mehmed

Mehmed bin Hacı Hüseyin

(Sayfa 25-Belge No 29)

Medîne-i Tarsus mahallâtından Müfti Mahallesinde sâkine ve zât-ı Yunusoğlu karyesi ahâlîsinden Durmuş bin Mehmed ve Kazkabaş karyesinden Mustafa bin Hasan ta'rîfleri muarrefe olan Fatma bint-i Mehmed nâm Hâtun meclis-i şer'de zevci Yunusoğlu karyesinden Bekir ibn-i Hasan muvâcehesinde mezbûr Bekir beş yüz guruş mihr-i muaccel ve beş yüz guruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle zevc-i dahilim olup mezbûr Bekir mihr-i muacceli virmeyib beni mezkûr Yunusoğlu karyesine götürmek murâd idiyor ise de mihr-i muaccelimi virmedeğinden başka beni her bâr darb-ı şedîd ile darb eylediğinden mihr-i muaccelimi bana ba'de'l-edâ' beni darb itmeyeceğine benimle hüsn-i muâşeret eyleyeceğine kefile rabt olunmasını taleb iderim deyü da'vâ ittikte merkûm Bekir dahi cevâbında müddeî-i mezbûre ol vechile beş yüz guruş mihr-i muaccel ve beş yüz guruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle zevc-i medhûlün bihâsı olduğunu ikrâr lâkin mezbûreyi darb eylemedikten mâ-adâ mihr-i muaccel-i mezkûrunu

virmeceğini mu-sırren îfâde ve kendüsiyle beraber karye-i mezkûre götürmecliğini iddiâ' eyledi ve lede-s-suâl mezbûre dahi mihr-i muaccelini virmedikçe nefsinin mezbûr Bekir'e teslim idemeyeceğini ve mihr-i muaccelini virmediği halde kadr-i marûf nafaka virmesini talep eyledi ve mezbûr Bekir dahi kemâfi's-sâbık mihr-i muaccelini virmeyip karyesine birlikte gelmesini talep eyledi. Fî 27 Sâferü'l-hayr lesen 312

El-muarrif

El-muarrif

Kazkabaş'dan Mustafa bin Hasan

Yunusoğlu karyesinden Durmuş bin Mehmed

El-müddeî-i mezbûre

El-müddeâ aleyh merkûm

Fatma bint-i Mehmed

Bekir bin Hasan

Ber mûcib-i fetvâ-yı şerîf zevc-i merkûm Bekir'e tefhîm kılındıkda mihr-i muaccel-i mezkûresini virmeyeceğini söyledi. Fî 4 Rebîyü'l-evvel sene 312 ve 23 Ağustos sene 310

(Sola yatık)

Zevce mihr-i muaccelini almak için gerek sefer ve gerek cimâ'dan nefsinin men' idüb ve nafaka talebine salahiyeti vardır.

(Sayfa 26-Belge No 30)

Medîne-i Tarsus kazâ'sından Yaramış karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Küçük Mehmed oğlu Hasan bin Mehmed'in zevce-i menkûhe-i metrûkesi Râhime ibnetü Süleyman ile sulbî sagîr oğlu Osman'a münhasire olduğu bi-l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra müteveffa-yı merkûmun dâyinlerinden ve Devlet-i Âliyye tebaasının Rum milletinden ve Küçükminare Mahallesi sâkinlerinden Odabaşoğlu Haralambos ve meclis-i şer'de nefsinin ecli ve sagîr-i mezbûrun vasî-i mansûbu anası zevce-i mezbûre Râhime Hâtun tarafından husûs-ı âtfide husûmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer'îsi da'vâ vekîllerinden Ali Naili Efendi ibn-i Ali Ağâ muvâcehesinde müteveffa-yı mezbûrun hayatında zimmetinde cihet-i karz-ı şer'den işbu yedimizde olub (metindeki yazı buraya kadardır.)

Belge No 31

Medîne Tarsus kurâsından Alîfâkı karyesinden ve tebaa-i İraniyiden Bayram bin Abdürrahim m. medîne-i mezbûre mal müdiri ve yâve me'mûru Mehmed Emin Efendi tarafından vekîli Abdi Çavuş oğlu Mehmed Efendi muvâcehesinde İran kavvâsı Ali Ağâ bin Mustafa hazır olduğu halde doru kırsağımdan doğmuş nitâcen yedimde malım olub işbu muâyene olunan sacı al alnı sakar bir re's doru tay Tarsusun Gün Hanında merbût olduğu halde olunan şübhe üzerine zâbıta tarafından derdest olunarak cânib-i yâveye teslim olunub ol vechile müvekkil-i mûmâ-ileyh bi-l-emâne ve bi-l-me'mûrîyye vaz'-ı yed olduğundan ve hâlbuki re's-i mezkûr ber-vech-i ma'rûz malım bulunduğundan keff-i yed birle tarafıma teslime müvekkiline izâfetle vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi'ye tenbîh olunmak muradımdır deyü ba'de'd-da'va ve's-suâl vekîl-i mezbûr dahi cevâbında zıkr olunan taya müvekkilinin ber-vech-i muharrer vaz'-ı yedini ikrâr müddeî-i merkûmun müddeâsını bi-l-vekâle inkâr. Fî 27 Rebîyü'l-evvel sene 312

Hazır	El- müddei-i	El-vekil
Kavvâs Ali Ağâ	Mühür	Mehmed

Müddeî-i mezbûrdan ber-vech-i muharrer müddeâsına mutâbık şâhidleri kimler olduğu olunan suâle cevâben Afgan Mahallesinden İsmail bin Halil Ağzıdelik karyesinden Veliyyüddin Tuzkapısı'ndan Abdürrahim ve Müfti Mahallesinden Ömer bin Mehmed ve Adanalı İsmail ve Tekye Mahallesinden Ahmed bin Mahmud ve Hacılar karyesinden Mehmed Müfti Mahallesinden Abdüssamed namûn kimesnedir başka şâhidim yoktur. Fî 27 minhu

Mühür

Afgan Mahallesinden İsmail bin Halil Ömer bin Mehmed'in istimâ' olunan îfâdelerinde işbu muâyene olunan doru tay işbu müddeî Bayram'ın kendî kırsağından doğma yedinde nitâcen malı olduğuna lâfz-ı şehâdetle ihbâr eyledi. Fî 27 minhu

Eş-şahidi merkûm	Eş-şahid-i merkûm
Ömer	----

Şâhidân-ı merkûmânın tezkiyelerini taleb iderim. Fî 27 minhu

Mehmed Fahri

Şâhidân-ı merkûmân adl ve makbûlü'ş-şehâde olduklarını alenen tezkiye ideriz.

Tekye Mahallesinden Cami-i Atik Mahallesinden Dellâl

Resul bin Şeyho

(Sayfa 27-Belge No 32)

Medîne-i Mersin'e tâbi' Menteş karyesinden Mehmed bin Mehmed Karaoğlan meclis-i şer'imizde medîne-i Tarsus mal müdiri ve yave me'mûru Mehmed Emin tarafından vekîl mahdûmu diğer Mehmed Efendi muvâcehesinde Adana'nın Vira-şı Cer Mahallesinden Ali bin Hasan ve Mustafa bin Hasan hazır oldukları halde üzerine da'vâ ve takrir-i kelâm idüb bundan kırk gün akdem meşiyen ra'y olunmakda iken zâyî' eylediğim işbu muâyene olunan üç yaşında mor bir re's Kıbrıs merkebi zâyî' idüb zâbita tarafından derdest olunarak cânib-i yâveye teslim olunub ol vechile müvekkil-i mûmâ-ileyh bi-l-emâne ve bi-l-me'mûrîyye vaz'-ı yed ider olduğundan ve hâlbuki re's-i mevsûf-ı mezkûr şirâen malım olduğundan keff-i yed birle tarafıma i'tâ' ve teslim müvekkiline izâfetle vekîl-i mûmâ-ileyh diğer Mehmed Efendi'ye tenbîh olunmak muradımdır deyü ba'de'd-da'va ve's-suâl vekîl-i mûmâ-ileyh dahi cevâbında zikr olunan merkebi müvekkilinin ber-vech-i muharrer vaz'-ı yedini ikrâr müddeî-i merkûmun müddeâsını maa-hazarat bi-l-vekâle inkâr. 27 Rebîyü'l-evvel sene 312

El-hazır-ı merkûm	El-hazır-ı merkûm	El-müddeî-i merkûm
Ali bin Hasan	Mustafa bin Hasan	Mehmed bin Mehmed Karaoğlan

El-vekil

Mehmed Ali

Müddeî-i merkûmdan müddeâsına mutâbık şâhidleri kimler olduğu suâl olundukda cevâben Veli bin Mustafa ve Ahmed bin Ali ve Reis İsmail ve Usta Mehmed oğlu Salim başka şâhidim yokdur. Fi 27 Rebîyü'l-evvel 312

El-müddeî-i merkûm

Mehmed bin Mehmed Karaoğlan

Şâhidân-ı merkûmân Mersin'e tâbi' Mentеш karyesinden Veli bin Mustafa ve Ahmed bin Ali istişhâd olundukda üç yaşında mor merkebe bir sene akdem Mersin'de mukîm ...'den on iki buçuk mecîdiyyeye iştirâ iderek yedinde malı olduğunu bi's-şehâde ihbâr eyledi. 27 Rebîyü'l-evvel 312

Eş-şahid-i merkûm	Eş-şahid-i merkûm
Veli bin Mustafa	Ahmed bin Ali

Şahitler hakkında tezkiyelerini sırren ve alenen isterim.

Mehmed Ali

Şâhidân-ı merkûmân bâ-varaka-i mestûre Usta Hasan bin Ahmed ve Afgan Mahallesinden Hacı Mustafa bin Hacı Salim bi't-tezkiye zırde isimleri muharrer olan kesân tarafından dahi alenen tezkiye idilmiştir adl ve makbûlü's-şehâde oldukları tasdik kılındı. Fi 29 Rebîyü'l-evvel 312

Tarsus'un Ebulhâdi karyesinden	Tarsus'un makam-ı şerif civarında
Ali'nin oğlu Mustafa	Attar Bilalzâde
	Mühür

Tahlif olundu.

(Sayfa 28-Belge No 33)

Medîne-i Tarsus kurâsından Yüksek karyesi ahâlîsinden Hasan bin Hasan tarafından husûs-ı âtîde taleb-i da'vâya vekîl-i müseccel-i şer'isi medîne-i mezbûrenin Tekye Mahallesi ahâlisinden Zaza Ahmed Ağâ ibn-i Hasan m. Yüksek karyesi sâkinlerinden yek-çesm Deli Hasan ibn Resul muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrir-i kelim idüb müvekkilim mezbûr Hasan'ın mezbûr Deli Hasan zimmetinde işbu yedimde olub muâyene ve karar olunan Fî 21 Eylül 308 tarihiyle müverrah ve mümzâ bir kıta sened mûcibince cihet-i karzdan dolayı bir aded İngiliz ve iki aded Fransız liralarıyla on iki sîm mecîdiyye cem'an 628 guruşla bilâ-sened 750 guruş ki min ciheti'l-mecmû' 1378 guruş alacak hak ve matlûbunun 855 guruşuna mahsûben tarihten altı gün mukaddem beher çekisi yigirmi sekiz buçuk guruştan 855 guruşluk otuz çeki koza i'tâ' ve teslim ol dahi ba'de't-teslîm mütebâkî 523 guruş alacak hak ve matlûbunu müvekkilim mezbûr

içün tarafıma i'tâ' ve teslime merkûm Deli Hasan'a tenbîh olunmak bi-l-vekâle muradımdır deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkûm Deli Hasan dahi cevâbında meblağ-ı mezkûr 628 guruş cihet-i merkûmiden ber mûcib-i sened müvekkil-i merkûm Hasan'a zimmetinde deyni olduğu gibi bilâ-sened dahi 227 guruş cem'an 855 guruş borcu olduğunu tav'an ikrâr ve i'tirâf idüb lâkin meblağ-ı mezbûra mahsûben tarihten altı gün mukaddem beher çekisi yigirmi sekiz buçuk guruştan otuz çeki koza merkûma i'tâ' ve teslim ol dahi ahz ve kabz iderek istifâyı hak eylemiştir deyü vekîl-i merkûmun 523 müddeâsını inkâr ider. Fî 7 Rebîyü'l-ahir 312

El-müddeâ-ün ileyh

Vekil-i müddeî-i merkûm

Yekçesm Deli Hasan

Mühür

(Aşağıdaki yazı belgenin sonuna ters bir şekilde yazılmıştır.)

Muhtelif senelere mahsus zevabıt-ı zabt cerideleri.

(Sayfa 29-Belge No 34)

Adana'nın Çukurmescit Mahallesinde Musabalizâde Mehmed Efendi ibn-i Ömer Efendi m. zikri âti hayvanâta bi-tarîki'l-iltikat me'mûriyyeti cihetiyle vaz'-ı yedi mütehakkık olan hâlâ medîne-i Tarsus mal müdiri Mehmed Emin Efendi ibn-i Mehmed Efendi tarafından husûs-ı âtide vekîl olub husûmet ve redd-i cevâba kıbel-i şer'den mezûn Mehmed Efendi ibn-i Mehmed Efendi muvâcehesinde her biri kendi câmûslarından doğmuş yedimde nitâcen malım olub işbu muâyene olunan kulakları delik kuyruklarının uçları beyaz erkek iki câmûslar Adana'nın Köylüoğlu karyesinde Kayışlı civarında araba ile koza götürmekte iken zâyi' olub el-yevm cânib-i yavede bulmamla bi-l-istihkak tarafıma i'tâ' ve teslime müvekkiline izâfetle vekîl-i mûmâ-ileyh Mehmed Efendi'ye tenbîh olunmak muradımdır deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl vekîl-i mûmâ-ileyh dahi cevâbında zikr olunan câmûslar lükata olmak üzere cânib-i mîr için müvekkilinin bi-l-emâne ve bi-l-me'mûriyye vaz'-ı yedini ikrâr müddeî-i mûmâ-ileyhin ber-vech-i muharrer netâc müddeâsını külliyyen inkâr. Fî 3 Rebîyü'l-âhir sene 312

Belge No 35

Adana'nın Çukurmescit Mahallesinden Musabalizâde Mehmed Efendi ibn-i Ömer Efendi m. zikri âtî hayvanata Şahin karyesi ahâlîsinden Halil bin Mustafa muvâcehesinde mezkûr Şahin karyesinde Asaf oğlu Mustafa bin Halil hazır olduğu halde da'vâ ve takrir-i kelâm idüb her biri câmûslarımdan doğmuş yedimde nitâcen malım olup işbu muâyene olup kulakları delik kuyruklarının uçları beyaz birisi zaîf diğeri mülâhham iki re's câmûslar Köylüoğlu karyesinden Adana'ya koza götürmekte iken bundan altı gün mukaddem zâyî' olup mezkûr mülâhham câmûs merkûm Halil yedinde ve mezkûr zaîf câmûs hazır-ı merkûm Mustafa yedinde bulmamla bi-l-istihkak taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkûm Halil dahi cevâbında beş gün mukaddem zikr olunan câmûslardan mezkûr mülâhham câmûsu benim için otuz mecîdiyyeye ve mezkûr zaîf câmûsu hazır-ı merkûm Mustafa on iki mecîdiyye semen-i medfû' ve makbûz mukabelesinde gaib ani'l-meclis Tarsus'un Kızılmurad Mahallesi ahâlîsinden berber Yasin kefâletiyle gaib ani'l-meclis Adanalı Hasan nâm kimesniden iştirâ iderek ol vechile yedimizde malımızdır deyü hazır-ı merkûmun tasdikiyle maan vaz'-ı yedlerini ikrâr müddeî-i mûmâ-ileyhden ber-vech-i muharrer nitâcen müddeâsını kezâlik hazır-ı merkûmla maan inkâr. Fî 3 Rebîyü'l-âhir sene 312

El-müddeâ-ün-ileyh

El-müddeâ-ün-ileyh

El-müddeî-i

Mustafa bin Halil

Halil bin Mustafa

Musabalizâde Mehmed

Müddeî-i mûmâ-ileyhden ber-vech-i muharrer müddeâsına mutâbık beyyineleri kimler olduğu olunan suâle cevâben Adana'nın Câmûscu karyesinden Osman bin Ömer ve Karayusuflu karyesinden Hasan bin Ahmed ve Câmûscu karyesinden İbrahim bin Abdullah ve karye-i mezkûrdan Ahmed ibn-i Yusuf ve Köylüoğlu karyesinden Mehmed bin Abdurrahim karye-i mezkûrdan Mehmed bin Hasan ve karye-i mezkûrdan Ali bin Mahmud başka şâhidim yokdur. Fî 3 minhu

El-müddeî-i

Musabalizâde Mehmed

Müsemmean-ı merkûmândan merkûmân Osman bin Ömer ve Hasan bin Ahmed merkûmân Halil ve Mustafa muvâcehelerinde istişhâd olduklarında işbu muâyene olunan kulakları delik kuyrukları beyaz iki re's erkek câmûs işbu müddeî Mehmed Efendi câmûsundan doğmuş yedinde nitâcen malı olduğuna şâhidiz şehâdet dahi ideriz.

Fî 3 minhu

Eş-şâhid-i merkûm

Eş-şâhid-i merkûm

Osman

Hasan

Şâhidân-ı merkûmân haklarında diyecekleri olup olmadıkları müddeî ve hâzırı merkûmândan olunan suâle cevâben bir diyeceğimiz olmayub tezkiyelerini talep ideriz.

Fî 3 minhu

El-müddeâ aleyh

El-muhzır

Halil

Mustafa

Şâhidan-ı merkûman her vechile adl ve makbûlü's-şehâde idüklerini alenen tezkiye ideriz. Fi 4 minhu

El-müzekkî

El-müzekki

Tekye Mahallesinden İsmail bin Ahmed

Mehmed Derviş İbn-i Abdullah

Mühür

(Sayfa 30-Belge No 36)

Tarsus'un Sakızlı Mahallesinden Abdo Çavuşoğlu Mehmed Abdo Çavuş m. Küçükminare Mahallesinden arzıhal yazıcısı İbrâhim Efendi ibn-i Hasan Ağâ muvâcehesinde babam merkûm Abdo Çavuş evkafından olub mutasarrıf olduğum Tarsus'un Tekye Mahallesinde kâin Abdo Çavuş bağçe denmekle meşhûr bir kıt'a bağçenin mûmâ-ileyh İbrâhim Efendi müste'ciri olmak mülâbesesiyle tarafından mezkûr bağçeye bahçıvan bıraktığı gaib ani'l-meclis Cemooğlu Ali nâm kimesne mûmâ-ileyhin emr ü nehy üzere tarihte dört mâh mukaddem mezkûr bağçeden mecmû' otuz aded sîm mecîdiyye kıymetinde biraz dalı üç ağaçları kat' eylemiş olduğundan ve binâen aleyh zikr olunan ağaçların keşfiyle tazmîn iddirilmesi husûsu akdemce vuku' bulan istidam üzerine Tarsus Belediye a'zâlarından Mehmed Efendi tarafından olunan keşifte mezkûr ağaçların hakikaten kat' olunduğu zahr-ı arzuhalde bulunan tahşiyiden

dahi müstebân buyurulacağından vuku' bulan ta'addisine binâen kıymet-i mezkûr otuz aded sîm mecîdiyye mûmâ-ileyhden tazmîn iddirilmesi matlûbumdur deyü ba'de'da'vâ ve's-suâl mûmâ-ileyh İbrahim Efendi dahi cevâbında el-hâletü hâzihi mezkûr bağçenin müste'cir bağcı olduğunu ikrâr lâkin mezkûr ağaçları ol tarihle emriyle bahçıvan Ali'ye kat' iddirdiğini ve ağaçların ol mikdâr kıymet ider olduğunu külliyyen inkâr Fî 7 Rebîyü'l-âhir 312

El-müddeâ aleyh

El-müddeî-i

Abdurrahman İbrâhim

Mehmed bin Abdo Çavuş

Müddei-i merkûmdan müddeâsına mutabık beyyine taleb olundukda Çıplak Mahallesinden Abdi Çavuş Bağçesinde Ahmed ve Ömer'den başka şahidim yoktur. Fi 11 Rebîyü'l-ahir sene 312

Merkûm huzur-ı şer'e gelerek husus-ı mezkûr hakkında asla şâhidi olmadığı ve ol vechile isbâtтан izhâr-ı acz ile bi't-taleb mûmâ-ileyh İbrahim Efendi etmeğın bî-vech-i şer'î muârazadan men olunduğu kayd şude. Fi 12 Rebîyü'l-âhir sene 312
Hamid

(Sayfa 31-Belge No 37)

II (ber-vech-i müddeâ otuz seneyi mütecâviz merkûm Arap Hüseyin mutasarraf bulduğunu külliyyen inkârından başka zikr olunan ve menzil hefkere)

Medîne-i Tarsus kurâlarından Yalamak karyesinde sâkin iken bundan üç sene akdem vefât iden Arap Hüseyin bin Halil'in verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Meryem bint-i Mehmed Ali nâm Hâtun ile sulbî kızı sagîre Elife ve anası diğér Elife bint-i Hüseyin ve aht-ı li-ebeveyn kızkarındaşı Hudane'ye münhasıra tashîh-i mesele-i mirasları yiğirmi dört sehîmden olub sihâm-ı mezkûreden üç sehmi zevce-i mezbûre Meryem'e ve on iki sehîmi bint-i sagîre-i mezbûre Elife'ye ve dört sehîmi ümm-i mezbûre diğér Elife'ye ve beş sehîmi aht-ı mezbûre Hudane'ye isâbet-i tahakkukundan sonra verese-i mezbûrûndan olub nefisinden ihsân ve sagîre-i mezbûre Elife'nin tesviye-i umûruna mansûb vasîsi mârû'z-zikr Yalamak karyesi sâkinlerinden ve zât-ı Kõristan

karyesinden Veli bin Halil ve Darıpınarı karyesinden Mehmed Çavuş bin Osman ta'rîfleriyle muarrefe olan zevce-i mezbûre Meryem bint-i Mehmed Ali m. mezkûr Yalamak karyesi sâkinelerinden olub zât-ı muarrişân-ı merkûmân ta'rîfleriyle muarrefe olan Elife bint-i Hüseyin muvâcehesinde müteveffa-yı merkûmun hayatında ile'l-vefât otuz seneyi mütecâviz taht-ı temellük ve tasarrufunda olan ma'rû'z-zikr Yalamak karyesinde kâin tarafları dere ve Yalancı Molla Mehmed bin İbiş menzili ve Mehmed Ali ve Hacı Köse bin Abdürrahim tarlaları mahtûd bir göz tahtanî menzil ve ...'inde eşcâr-ı müsmireli bir kıta hefkereyi müştemil hâneyi ba'de vefâtihi mesele-i mezkûr vechile benimle vasîsi olduğum sagîre-i mezbûre Elife ve verese-i saire-i mezkûresini mevrûs olduğu halde mezbûre diğer Elife benimle sagîre-i mezbûrenin hissesini fuzûlen zabt ve bigayr-i hakkın müdahale ve vaz'-ı yed ider olduğundan vâkî olan müdahalesinin men'iyile ber-vech-i muharrer benimle sagîre-i mezbûrenin hissesini tarafıma i'tâ' ve teslime mezbûre-i Elife Hâtuna tenbîh olunmak bi-l-asale ve bi-l-vesâyâ muradımdır deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl mezbûre Elife Hâtun dahi cevâbında zikr olunan menzil(-II- Ayrıntı yukarıda verilmiştir) müteveffa-yı mezbûr Arap Hüseyin'in babası olub tarihten yiğirmi sene akdem vefât iden zevcim Halil bin İbiş'in malı olub o tarihle zevcim merkûm Halil'in terekesini tahrir itmek üzere Namrun nahiyesi naib-i esbakı Tokadi Ahmed Ağâ geldiğinde merkûmun asla emvâl-i menkulesi olmadığından ve benim zevcim merkûmun zimmetinde mütekarrir ve ma'kud-ün-aleyh beşyüz guruş mihr-i müeccel alacağım bulunduğundan mukabilinde nâib-i mezbûr Ahmed Ağâ zikr olunan menzili bana i'tâ' ve teslim ve ben dahi ba'de'l-ahz ve't-teslîm ol vechile malım olub hatta müteveffa-yı mezbûr Arap Hüseyin'in hayatında ba'de'l-bülûğ on beş seneyi mütecâviz huzurunda mutasarrife olub sükût eyledi deyü ba'de'd-def ve'l-inkâr. Fî 8 Rebîyü'l-âhir 312

El-müddeâ-ün-ileyh

El-müddeî-i

Elife

Meryem

(Sayfa 32-Belge No 38)

Medîne-i Tarsus mahallâtından Tekye Mahallesi sâkinelerinden ve zât-ı mahalle-i mezkûrdan Süleyman ibn-i Hızır ve Mahmud bin Hacı Mustafa ta'rîfleriyle muarrefe olan Râhime bint-i Osman meclis-i şer'imizde zevc-i dahili yine mahalle-i mezkûr ahâlîsinden çiftçiabaşı rençber taifesinden Mamo bin Ramazân muvâcehesinde üzerine

da'vâ ve takrir-i kelâm idüb merkûm Mamo altı yüz guruş mihr-i muaccel ve müeccel tesmiyesiyle zevc-i dahilim olub işbu tarih-i zabttan yigirmi gün evvel beni dövdi sövdü seni istemem didi nikâh nafakandan geç didi bende geçtim nikâhıma bedel seni hal' itdim didi ol vechile ben merkûm Mamo'nun zevce-i mutallâkası iken zevcim merkûm bana müdahale ve beni cezaya arzihal virerek zevcesi olduğumu ve âher ile fi'l-i şenf icrâ' eylediğimi daire-i istintâkta iddiâ' itmiş ise de ben ber-vech-i muharrer merkûmun zevce-i mutallâkası olmamağla bana zevciyet talebiyle bigayr-i hakkın müdahale ider olmağla müdahale-i vâkiasının men'ini talep iderim hi'tâ'bını Hacı Fezar'ın hânesinde gündüz mahzar-ı şuhûdda hal' ettiğine isbâtım hazırdır. Müddeâ aleyh merkûm Mamo dahi cevâbında ol mîkdâr guruş mihr ile zevcesi olduğunu ikrâr müddeî-i mezbûrenin muhâlaa cihetini külliyyen inkâr ve boşamadığını ityân eyledi. Fî 16 Rebîyü'l-âhir 312

El-muarrif

El-muarrif

El-müddeâ aleyh

Süleyman bin Hızır

Mahmud bin Hacı Mustafa

Zevc-i merkûm

Mamo bin Ramazân

El-müddeî-i mezbûre

Râhime bint-i Osman

Müddeî-i mezbûre Râhime'ye müddeâsına mutâbık beyyine talep olundukda olunan suâle cevâben Ali bin Kôr Recep ve Davut bin Hacı Mustafa ve Şekerci Hasan ve muhacir Hasan ve Ali Diba ve Hacı Fezar başka şâhidim yokdur. Fî 16 Rebîyü'l-âhir 312

El-müddeî-i mezbûre

Râhime bint-i Osman

Tekye Mahallesinden Davut bin Mehmed üvey pederi Hacı Mustafa meclis-i şer'de müddeâ aleyh merkûm Mamo muvâcehesinde istişhâd olundukda tarihten on beş yigirmi gün mukaddem işbu müddeîye Râhime ile zevc-i sâbıkı Mamo kendü hânelerinde oturuyorlar merkûm Mamo mezbûreyi akdemce boşadığını işittiğimden hânesinde durması gayr-i meşrû' bulunduğuna binâen lede't-tahkik hânelerine vardığımda mezbûre boşadığını ve hatta orada bulunan bir Hıristiyan salîbi esnasında müddeâ aleyh merkûm Mamo merkûmu çağırmaya hâcet yokdur. Mezbûre Râhime için

zevcem Râhime'yi boşadım boşadım deyü benim huzurumda bu vechile takrîr eyledi
ben ol vechile takririne şâhidim şehâdet dahi iderim. Fî 17 Rebîyü'l-âhir sene 312

Eş-şâhid-i merkûm Mamo

Davud

Tekye Mahallesinden Şekerci Hasan bin Mehmed şâhid-i merkûm Davud'un şehâdetine
muvâfık edâ'-i şehâdet-i şer'iyye eylediği. Fi 17 minhu

Eş-şâhid-i merkûm Zevce-i merkûm

Hasan Mamo

Tekye Mahallesinden Ali Diba bin Hacı Mehmed şehâdetinde işbu müddeâ aleyh Mamo
zevcesi Râhime'yi boşamış didiler li-ecli't-tahkik yanlarına vardığımda merkûm Mamo
evvelce boşamadığını ve muahharen mezbûre küpesini dahi aldığından bahisle merkûm
Mamo boşadım boşadım boşadım deyü boşadığını huzurumda ikrâr eyleyüb ben bu
vechile şâhidim şehâdet dahi iderim. Fî 17minhu

Eş-şâhid-i merkûm Merkûm Mamo

Mühür

İşbu şâhidün-ı mezbûrûn haklarında bir diyeceği olup olmadığını müddeâ aleyh
merkûm Mamo'dan olunan suâle cevâben şâhid-i merkûmünun muvâfık-ı şehâdet olup
olmadıklarını istiftâ' olunmasını talep iderim.

Fi 17 minhu

El-müddeâ aleyh

Merkûm Mamo

Muahharen tarafeyn meclis-i şer'e gelüb müddei-i merkûm Memo zevcesi mezbûre
Rahime'yi hal eylediğini ve ol vechile mezbûre Rahime nikâh ve nafaka ve sâiresinden
kendisini ibrâ eylediğini ve kendisi dahi anın zimmetinde hukuk-ı zevciyet da'vâsından
her biri ahârın zimmetini ibrâ ve ol vechile tatlîk eylediğini mukırr ve mu'terif olmuştur
binâen aleyh müddei-i mezbûr Memo da'vâ-yı mezkûresiyle müddeiye-i mezbûre
Rahime'ye bî-vech-i şer'î müdahaleden men olunmuştur. Fi 23 Rebiyü'l-âhir sene 312

El-müddeâ aleyh

El-müddeiye-i mezbûre

Mamo

Rahime

(Sayfa33-Belge No 39)

Maraş kazâ'sı mahallâtından Kazakçıye Mahallesi ahâlîsinden ve tebaa-i Devlet-i Âliyye'den Mehmed bin Hacı Bayraktar Mehmed meclis-i şer'de Tarsus'un Sofular Mahallesi ahâlîsinden Süleyman ibn-i Ali muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrir-i kelâm idüb tarihten on bir gün mukaddem kendi ahırımında merbût iken gice mülkünden zâyi' olub işbu muâyene olunan bir re's altı yaşında doru bârgîr kısrağımdan mütevellid nitâcen malım olub el-yevm merkûm Süleyman yedinde bulmamla bi-l-istihkak talep iderim deyü ba'de'd-da'va ve's-suâl merkûm Süleyman dahi cevâbında zikr olunan bârgîri tarihten yedi gün mukaddem Maraşlı Usta Ahmed kefâletiyile Maraşlı Sello ve Hasan nâm kimesnelerden beş buçuk aded sîm mecîdiyye ile bir üçlük semen-i merfû' ve makbûzu mukabilinde iştirâ itmemele ol vechile mal-ı müşterâm olmak üzere vaz' iderim deyü yedini ikrâr müddeî-i merkûmun ber-vech-i muharrer müddeâsını inkâr. Fî 17 Rebîyü'l-âhir sene 312

El-müddeâ aleyh

El-müddeî-i

Mühür

Mehmed bin Mehmed

Mühür

Müddeî-i merkûmdan ber-vech-i muharrer müddeâsına mutâbık beyyineleri kimler olduğu olunan suâle cevâben Maraşlı Yusuf bin Mustafa ve Halil bin Mehmed nâm kimesnelerdir başka şâhidim yokdur. Fî 17 minhu

El-müddeî-i

Mehmed bin Mehmed

Şâhidân-ı merkûmân Yusuf bin Mustafa ve Halil bin Mehmed li-ecli'l-istişhâd meclis-i şer'e celb olundukda herbiri müttefikü'l-lâfz nitâcen malı olduğunu şâhidiz ve şahâdet dahi ideriz didiler. Fî 17 minhu

Eş-şâhid

Eş-şâhid

Halil bin Mehmed

Yusuf bin Mustafa

Mühür

İşbu şâhidlerin sırrın ve alenen tezkiyelerini isterim. Fî 17 minhu.

El-müddeâ aleyh

Mühür

(Sayfa 34-Belge No 40)

Mahmud Ağâ karyesi sâkinelerinden zât-ı Yusuf bin Şemdîn ve Mustafa bin Ali ta'rîfleriyle muarrefe olan İmiş bint-i Ahmed nâm Hâtun m. Zikr-i âti hayvana bi-l-me'mûrîyye vaz'-ı yedi mütehakkık olan Tarsus zâbıta me'mûru Hilmi Efendi bin (boşluk) tarafından vekîl olub husûmet ve redd-i cevâba me'zûn İbrahim Efendi bin Mehmed Efendi muvâcehesinde Karsavran karyesinden Yusuf bin Cum'a Ali hazır olduğu halde yedimde şirâen ma'lûm olub işbu muâyene olunan sağ gözü kör bir re's kır bârgîri Tarsus'a gelüb gitmek ve muahher tarafıma teslim eylemek üzere bi-tariki'l-emâne hazır-ı merkûma tarihten dört gün mukaddem virmişdim. Binâen merkûm Yusuf bârgir-i mezkûra râkiben gelmekte iken hırsızlıktır deyü olunan şüphe üzerine zâbıta tarafından derdest olunmuş ve binâen aleyh bârgîri mevsûf-ı mezkûr ber-vech-i muharrer malım bulunmuş olmağla müvekkiline izâfete tarafıma i'tâ' ve teslim ve mûmâ-ileyh (bu ara boş bırakılmış) tenbîh olunmak muradımdır deyü hazır-ı merkûmun tasdik ile maan ba'de't-da'vâ ve's-suâl vekîl-i mûmâ-ileyh dahi cevâbında bârgîri mezkûr hırsızlıktır deyü olunan şüphe üzerine derdestle müvekkilinin vaz'-ı yedini ikrâr müddeî-i mezbûrenin ber-vech-i muharrer müddeâsını külliye inkâr. Fî 23 Rebîyü'l-âhir sene 312

El- Müzekki
İbrahim

El-müddeî-i mersûme
İmiş

Müddeîyiden şâhidleri kimler olduğu olunan suâle cevâben her biri mezkûr Mahmud Ağâ karyesinden Mustafa bin Ali ve Yusuf bin Şemdîn ve İbrahim Çavuş ve Molla Bekir bin Karabekir ve Abbas oğlu Molla Hasan ve İbrâhim bin Hasan nâmûn kimesnelerdir başka şâhidim yoktur. Fî 23

El-müddeî-i mersûme
İmiş

Mahmud Ağâ karyesinden Mustafa bin Ali ve Yusuf bin Şemdîn müddeâyâ bârgîr müddeî-i mezbûrenin şirâen yedinde malı olduğunu bi-l-muvâcehe ber nehc-i şer'î isbât itmiş olduğu kayd şude.

Eş-şâhid
Yusuf

Eş-şâhid-i merkûm
Mustafa

Şâhidân-ı merkûmân bir vechile adl ü kabûlü'ş-şehâde olduklarını tezkiye eyleriz.

Yunusoğullarından

Helke'den Davut bin Molla Osman

Abdullah bin Molla Ali

Sofular Mahallesinden

Helke karyesinden

Mehmed bin Abdülkadir

Mahmud bin Osman

Abdullah bin Molla Ali

Şâhidân-ı merkûmân sırren ve alenen tezkiyeleri icrâ idildikten sonra müddeî-i mezbûre İmiş ba'de't-tahlîf mal-ı iştirâsı olduğu tahakkuk itmekle müvekkiline izâfetle vekîl-i mûmâ-ileyh İbrâhim Efendi'ye bârgîr-i mevsûf-ı mezkûru müddeî-i mezbûre İbiş'e teslim ve i'tâ' olunmak üzere tenbîh olunmuştur. Fî 23 minhu

(Sayfa 35-Belge No 41)

Medîne-i Urfa kurâsından Havanik karyesi ahâlîsinden Abdullah bin Dedo meclis-i şer'de Ayıntap ahâlîsinden Hasan bin Halil muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrir-i kelâm idüb bundan akdem beni Usta Yusuf hazır olduğu halde Molla Veli'nin koyunlarını ra'y iddirmek üzere çobanlığıma mâhiye on aded sîm mecîdiyye virmek mukavelesiyle getürüb ben dahi vazifem olan çobanlığı bir mâh üç gün icrâ' itdim. Hak ve matlûbum olan onbir mecîdiyyeyi ber mûcib-i mukavele merkûm Hasan'dan hâlâ talep iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkûm Hasan dahi cevâbında kendüsü koyun ra'y iddirmek üzere birlikte getürdüğünü ve on mecîdiyye aylığını kat' itmeyip yalnız emsalleri misillü aylığını viririz deyü birlikte getürdüğünü şimdi ise altı mecîdiyye hesabıyla çobanlar maaşını aldığı ve ol vechile altı mecîdiyye istihkakını ikrâr ziyade beş mecîdiyye müddeâsını inkârdan mâ-adâ müddeî-i merkûm sürüden bir koyun zâyi' eylediğinden ve koyun-ı mezkûr dahi altı mecîdiyye değerinde bulunduğundan mahsubu icrâ' idilmiştir.

Müddeî-i merkûm tekrar koyun-ı mezkûru zâyi' eylemeyip fakat kendisiyle birlikte ra'y iddirdiğimiz koyun sürüsünden birisi zâyi' olmuş ise de emriyle ol zaman ben Tarsus'da kozada meşgul gıyabımda zâyi' olmuş olmağla bana tahmîl idiyorlar deyü zâyi' husûsunu külliyyen inkâr. Fî 25 Rebîyü'l-âhir sene 312

El-müddeâ aleyh merkûm

El-müddeî-i merkûm

Hasan bin Halil

Abdullah bin Dedo

(Sayfa 36-Belge No 42)

Tarafeyn bi'r-rıza mürâcaat iden Medîne-i Tarsus mahallâtından Küçükminare Mahallesinden ve tebaa-i Devlet-i Âliyyenin Rum milletinden Antaniyos Sabunci Efendi ibn-i Cercis tarafından husûs-ı âti'l-beyân taleb ve da'vâ ve husûmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şerîsi da'vâ vekîllerinden Corci Nasif Efendi bin Abdullah Medîne-i mezbûre mahkemesinde ma'kûd-ı meclis-i şer'imizde yine mahalle-i mezkûre mütemekkinelerinden ve tebaa-i Devlet-i müşârün-ileyhânın millet-i merkûmesi nisvânından olub zikri âfi menzile el-hâletü hâzihi vâz'iatü'l-yed idüğü evvelâ Küçükminare Mahallesinden Muhtar-ı Sânisî Molla Mehmed bin Şehûd ve Mihail Rızkullah Segbas ve mahalle-i mezkûre ahâlisinden ve tüccârândan Nasarî Hamdi nâmûn kimesnelere sırrın ve ba'dehu Kızılmurat Mahallesinden Selim Efendi ibn-i Nikola ve Cerci bin Hanna'dan alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü's-şehâde idükleri ihbâr olunan ma'rû'z-zikr Küçükminare Mahallesinden ve tüccârândan Habîb Sarraf Efendi bin Hanna Efendi ve Necib Efendi bin Vehbetullah nâm kimesnelere şehâdetleriyle sâbit olan şahsı muarrefe Nüzhet Hâtun ibnetihi Musa tarafından kezâlik husûs-ı âtîde husûmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şerîsi Yakup Efendi ibn-i Antanyos muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrir-i kelâm idüb müvekkilim mûmâ-ileyh Antanyos Efendinin kıymet-i gayr-i muayyen yedinde malı ve mülkü olan ma'rû'z-zikr Küçükminare Mahallesinde kâin etraf-ı erbaası tarîk-i âm ile mahdûd tahtanîsi dekâkin ve fevkânisi büyût-ı adîdeyi şâmil bir bâb hâneyi tarihten yedi sene akdem vekîl-i merkûm Yakup Efendinin müvekkilesi mezbûre Nüzhet Hâtunun herbiri yedinde malı olan mecmû' elli beş bin guruş kıymetli altın üzerine musanna' iki aded elmas yüzük ve yine altın üzerine musanna' bir çift elmas küpe ve bir çift altın küpe ve bir aded elmas gerdanlık ve bir incüden ma'mûl gerdanlık ve altın üzerine musanna' bir kıta taç ve salîb ve bir elmas çiçek ve bir altın saat ma-kordon bir çift elmas bilezik ve bir

elmas buroşu mukabilinde arabıyyü'l-ibâre olub işbu yedinde muâyene olunan Fî 20 Teşrin-i sâni sene 1887 efrensi tarihiyle müverrah bir kıta mübâyaa senedi mücibince bundan akdem müvekkile-i mezbûre Nüzhet Hâtuna bilâ-takrîr bey' ü temlik ve teslîm idüb ol dahi ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm mezbûre ol tarihten berü gerçi hâne-i mahdud-ı mezkûra vâz'iatü'l-yed olarak mutasarrıfe ise de bey'-ı vâkide müvekkilim mûmâ-ileyh Antanyus Efendi gabn-i fâhiş ile magbûne olmağla bey'-i mezkûr fesh olunarak hâliyât-ı mezkûreyi müvekkilim mûmâ-ileyhden bi-l-ahz hâne-i mahdud-ı mezkûru müvekkileme redd ü teslime müvekkilesne izâfetle vekîl-i merkûm Yakup Efendi'ye tenbîh olunmak muradımdır deyü bi-l-vekâle da'vâ itdiği vekîl-i mezbûr Yakup Efendi dahi cevâbında hâne-i mahdûd-ı mezkûra müvekkilesinin vaz'-ı yedini ikrâr ancak mecelle-i celîlenin üç yüz elli altuncı maddesi mücibince bilâ-takrîr gabn da'vâsı mesmû' olmayacağı cihetle hâne-i mahdûd-ı mezkûra müvekkilemin ol vechile mülk-i müşterâ-yı sahîhi olub tarih-i mezbûrdan berü bi-hakkın vâz'iatü'l-yed ve mutasarrıfe bulunduğuna vekîl-i muma-ileyhin magbûniyyet hakkındaki iddiâ'sının reddi bi-l-vekâle matlûbundur deyü cevâb ider. Fî 26 Rebîyü'l-âhir 312

El-vekîl-i müddeâ-ün-ileyha

El-vekîl-i müddeî

Yakub bin Antonyos

Corci ----

Lede'l-mürâcaa kütüb-i mutebere-i fetâvâdan neticetü'l-fetâvâda bilâ-takrîr gabn da'vâsı mesmû' olmadığı musarrah ve mecelle-i celîlenin madde-i mezbûresi mucibince dahi müvecceh olmadığından müddei-i vekil-i mezbûr Corci Nasif Efendinin takrîr-i meşrûhu üzere bi'l-vekâle eylediği da'vâsı meşrûa olmamağla bî-vech-i şer'î muârazadan men olunduğu tescil ve bi'l-iltimâs huzur-ı âlîlerine i'lam olundu. Fi 28 Rebiyü'la-âhir sene 312

Belge No 43

Musalla Mahallesi ahalisinden Yusuf bin İbrahim m. Ali Fakı karyesinden Malatyalı Mehmed bin Halil muvâcehesinde tarihten üç sene akdem gaib ani'l-meclis deveci ma'kulesinden ismini bilmediğim bir kimesneden on iki sim mecdiyeye iştirâ ederek ol vechile yedimde malım olup işbu muayene olunan sol gözü kör alını sakar solgan bir mâşal al doru bargir tarihten kırk gün mukaddem Heke köprüsü civarında zayi edip el-yevm merkûm Mehmed yedinde bulmamla bi'l-istihkak taleb iderim deyü bade'd-da'vâ

ve'l-istid'â' merkûm Mehmed dahi cevabında bârgir-i tarihten bir mah mukaddem gaib ani'l-meclis İraniyeli Bayram nâm kimesneden on iki aded sim mecidiye semen-i medfû ve makbûz mukabilinde iştirâ eyledim ol vechile yedimde malımdır deyü vaz'-ı yedini ikrâr müddei-i merkûmun ber vech-i muharrer müddeâsını inkâr. Fi 29 Rebiyü'l-âhir sene 312

El-müddea aleyh

El-müddei-i mersûm

Mehmed

Müddei-i merkûm müddeâsına muvâfık şâhidleri kimler olduğu olunan suâle cevâben Şahin karyesinden Mustafa bin Halil ve Şaban ibn-i Yunus ve Süleyman bin İbrahim ve Musalla'dan Acem Ali ve Ali bin İsa ve Çakır Ahmed ve Abdülkadir nâmûn kimesnelerden başka şâhidim yoktur. Fi 29 minhu

El-müddei-i mersûm

Yusuf

Her biri Şahin karyesinden Mustafa bin Halil ve Şaban bin Yunus müddea aleyh muvâcehesinde işbu muayene olunan müddea-ün-bih bârgirin levn ve nişanını ta'rîf ve beyân iderek müddei-i merkûmun şirâen yedinde malı olduğuna şehâdet eylediler. Fi 29 minhu

Eş-şâhid-i merkûm

Eş-şâhid-i merkûm

Şaban

Mustafa

Şahidân-ı merkûmân haklarında bir diyeceği olup olmadığı müddea aleyhden olunan suâle cevâben bir diyeceğim olmayıp tezkiyelerini talep iderim. Fi 29 minhu

Mehmed

Şahidân mensûb. mahallerinden oldukları bâ-varaka ve ba'dehû Şahin karyesinden Süleyman bin İbrahim ve Süleyman bin Ali nâm kimesnelerden dahi alenen tezkiyeleri lede'l-icrâ ve bade't-tahlif hüküm olunmuştur. Fi 29 minhu

(Sayfa 37-Belge No 44)

Medîne-i Tarsus mahallâtından Çimeli Mahallesi ahâlîsinden Cum'a Ali bin Ali nâm kimesne m. Mısrîzâde Avni Efendi muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrir-i kelâm idüb şirâen malım olub bundan üç mâh mukaddem Gözne Yaylağında Ziftlik Alanı dimekle marûf nâm mahalde ra'y olunmakda iken zâyi' eylediğim bir re's sol kulağı kesik konur üç yaşındaki öküzümü bu kere Deli Minnet civarında mûmâ-ileyhümün hergelecisi Kürd Hasan yedinde bulmamla bi-l-istihkak re's-i mezkûru tarafıma i'tâ' ve teslime mûmâ-ileyh Avni Efendiye tenbîh olunmak muradımdır deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl mûmâ-ileyh Avni Efendi dahi cevabında re's-i mevsûf-ı mezkûru bundan bir mâh mukaddem sûk-ı sultâniye'de Arap uşağı Musalla Mahallesi ahâlîsinden Yusuf namında bir şahısdan yedi aded sîm mecîdiyye mukabilinde bey' ü şirâ idüb ol vechile vaz'-ı yedini ikrâr müddeî-i merkûmun ber-vech-i muharrer müddeâsını külliye inkâr.

Fî 1 Cemaziye'l-evvel sene 312

Müddeâ aleyh Müddeî-i merkûm

Mısrîzâde Avni Mühür

Müddeî-i merkûma müddeâsına mutâbık beyyineleri kimler olduğu olunan suâle cevâben Çimeli Mahallesinden Ahmed ve Ali Yakaköyden Kara Mehmed bin İlyas ve birâderi Yusuf Kölemusalı'dan Mustafa bin Hacı Bekir başka şahidim yokdur. Fî 1 minhu

El-müddeî-i

Mühür

Şâhidân-ı merkûmandan Ahmed bin Osman ve Ali bin Halil istîshâd olundukda ikisi müttefikü'l-lâfz müddeînin şirâen malı olduğunu söylediler. Fî 1 minhu

Eş-şâhid Eş-şâhid

Ali bin Halil Ahmed bin Osman

Şâhidan-ı merkûman mensûb oldukları Çimeli Mahallesi imamı Ali bin Bekir ve muhtar-ı evveli Mehmed bin Mehmed ve muhtar-ı sânis Osman bin Yusuf'dan sıren

Müddeî-i merkûmdan ber-vech-i muharrer müddeâlarına mutâbık beyyineleri kimler olduğu olunan suâle cevâben her biri Namrun karyesinden Ali Kethüda bin Mehmed ve Köroğlu İbrâhim bin Mustafa ve Geçerli Hasan Çavuş ve Abdülgani oğlu Ali ve Meryemin Karaoğlan Mustafa ve Oğlak Abdülgâni ---- ---- ve Korucu Ali ve Elçeroğlu İbrahim namun kimesnelerdir başka şahidim yokdur. Fî 2 minhu

El-müddeî-i merkûm

Ahmed Çavuş

Müvessemiyûn-ı merkûmûndan merkûmân Ali bin Abdülgâni ve Köroğlu İbrâhim bin Mustafa merkûmân İshak ve Musa muvâcehesinde istîshâd olduklarında işbu muâyene olunan kuyruğu güdük altı yaşında bir re's kara konur öküz işbu müddeî Ahmed Çavuşun ve diğer muâyene olunan beş yaşında siyah öküz işbu hâzır merkûm Topuzoğlu İbrâhimin kendi ineklerinden doğmuş nitâcen yedlerinde malları olduklarını bilüriz biz bu vechile şahidiz şahâdet dahi ideriz. Fî 1 Cemaziyü'l-âhir sene 312

Eş-şâhid-i merkûm

Eş-şâhid-i merkûm

Ali

İbrâhim

Şâhidân-ı merkûmân mensûb oldukları karye muhtar-ı sânisî Ali Kahya bin Mehmed bin Ahmed ve zabtiyye Mehmed bin Hacı Süleyman bin Hatem Hakkı'dan sırren ve zirde muharrer kimesniden dahi alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şahâde oldukları anlaşılmıştır. Fî 3 minhu

Hutbe Süvari Onbaşısı

Darıpınarı karyesinden

Redif Yüzbaşısı

Mühür

Halil Efendi

Mühür

Mühür

Müddeî-i ve hazır-ı merkûman bi-l-muvâcehe tahlîf şude. Fî 3 minhu

(Sayfa 39-Belge No 46)

Medîne-i Tarsus kurâsından Himmethacılı karyesi ahâlisinden Mustafa bin Mahmud m. Sarıbrâhimli karyesinden Osman bin Memiş muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrir-i kelâm idüb tarihten altı sene akdem Adapazarında gaib ani'l-meclis ismini bilmediğim bir şahısdan otuz aded sîm mecîdiyye semen-i medfû' ve makbûz mukabilinde iştirâ'

iderek ol vechile yedimde malım olub işbu muâyene olunan kuyruğu beyaz boynuzları önüne meyyal bir re's sarı öküz karye-i mezkûrede kâin haflığımızda merbût olduğu halde tarihten on beş gün mukaddem zâyi' olub el-yevm merkûm Osman yedinde bulmamla bi-l-istihkak taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkûm Osman dahi cevâbında zikr olunan öküzü tarihten on beş gün mukaddem gaib ani'l-meclis Arap Veli Mehmed nâm kimesniden on beş aded sîm mecîdiyye semen-i medfû' ve makbûzu mukabilinde iştirâ itmemele benim dahi ol vechile yedimde malımdır ve bu vaz-ı yedini ikrâr müddeî-i merkûmun ber-vech-i muharrer müddeâsını inkâr. Fî 3 Cemâziye'l-âhir sene 312

El-müddeâ aleyh merkûm

El-müddeî-i merkûm

Osman bin Memiş

Mustafa bin Mahmud

Müddeî-i merkûmdan ber-vech-i muharrer müddeâsına mutâbık şâhidleri kimler olduğu beyân olunan suâle cevâben her biri ma'rû'z-zikr Himmethacılı karyesinden Baltanın oğlu Bayram ve Sabo bin Halife Hacı Mustafa oğlu Osman ve Şerumlu oğlu Cebbar ve Aliçe bin Hacı Beşir ve Remli Mustafa olub başka şâhidim yokdur. Fî 3 Cemâziye'l-âhir sene 312

El-müddeî-i merkûm

Mustafa bin Mahmud

Şâhidan-ı merkûmândan Baltaoğlu Bayram ve Sabo bin Halife istişhâd olundukda müddeî-i merkûm Mustafa'nın şirâen malı olub işbu muâyene olunan kuyruğu beyaz alında biraz sakar sarı öküz müddeî Mustafa'nın olduğuna şâhidiz ve şahâdet dahi ideriz. Fî 3 minhu

Eş-şâhid

Eş-şâhid

Sabo bin Halife

Baltaoğlu Bayram

İşbu şâhidânın sırren ve alenen tezkiyelerini taleb iderim. Fî 3 minhu

El-müddeâ aleyh merkûm

Osman bin Memiş

Şâhidân-ı merkûmân mensûb oldukları Himmethacılı karyesi imamı Tura Ahmed bin Ali ve muhtar-ı evveli Abdülcebbar bin Mustafa'dan sırren evvelâ ba-varaka-i mestûre

ba'dehu süvari hutbesi Osman Ağâ bin ve Ömer Ahmed ibn alenen lede't-tezkiye herbiri adl ve makbûlü'ş-şahâde idükleri ihbâr olunmağın mûcibince müddeî-i merkûm bi-l-muvâcehe ba'de't-tahlîfi'ş-şer'î ve'l-hükm-i müddeâün bih öküzü müddeî-i merkûma teslime merkûm Osmana tenbîh olunduğu. Fî 5 Cemâziye'l-âhir sene 310

(Sayfa 40-Belge No 47)

Medîne-i Tarsus kurâsından Memraş karyesi ahâlîsinden şahsı Tarsus'un Kızılmurat Mahallesinden Ali Ağâ bin Musa ve Hüseyin Ağâ bin Abdullah ta'rîfleriyle muarref Mahmud bin Ahmed bin Mahmud m. Cami-i Âtik Mahallesinden Abdülkadir bin Mehmed muvâcehesinde merkûm Abdülkadir yedinde malı olmak üzere tarihten yiğirmi beş gün mukaddem on yedi aded sîm mecîdiyye semen-i medfû ve makbûz mukabilinde bana bey' ve teslim ben dahi iştirâ ve teslim eylediğim bir re's doru esbe tarihten dört gün mukaddem Adana merkez-i vilâyet-i celilesine tabi Eğriağaç karyeli gaib ani'l-beled Dede bin İbiş Kethüdâ müstehak çıkararak yedimde nitâcen malı olduğunu Adana mahkeme-i şer'iyyesinde benden da'vâ ve benim inkârıma mukarin tasaddî eylediği müddeâsını şâhideyn-i muaddeleyn ile bi-l-muvâcehe ber nehc-i şer'î ba'de'l-isbât ve'l-hulf ve'l-hükm mahkeme-i mezkûriden muhrec işbu yedimde olub muâyene olunan. Fî 3 Cemâziye'l-evvel sene 312 tarihiyle müverrah ve naib faziletlü Mehmed Arif Efendi bin Osman Efendi hatemîyle mahtûm bir kıt'a i'lâm-ı şer'î mûcibince yedimden ahz itmekle ben dahi semen olmak üzere medfû'um olan mezkûr on yedi mecîdiyyeyi tarafıma redd ve teslime merkûm Abdülkadir'e tenbîh olunmak muradımdır deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkûm Abdülkadir dahi cevâbında müddeî-i merkûma ol tarihle ol şekilde ve ol mikdâr semen makbûzu mukabilinde bir bârgir sattığını ikrâr lâkin mezkûr bârgîre ma'rû'z-zikr Eğriağaç karyeli merkûm Dede ber-vech-i muharrer müstehak çıkararak hükm-i hakimü'ş-şer'le yedinden ahz olunduğunu ve haz olunan bârgîr ol bârgîr olduğunu külliyyen inkâr. Fî 7 Cemâziye'l-evvel sene 312

El-müddeâ-ün-ileyh

El-müddeî

Mühür

Mühür

Müddeî-i merkûm Mahmud'a ber-vech-i muharrer müddeâsına mutâbık beyyineleri kimler olduğu olunan suâle cevâben Çanaklı Mahallesinden İbrahim bin Osman ve Afgan Mahallesinden Hüseyin bin Ebubekir Batras karyeli Himmethacılı karyesinden

Cemal bin Ahmed ve Memraş karyesinden İsmail ibn İsa başka şahidim yoktur. Fî 7 minhu

El-müddeî

Mühür

Memraş karyesinden İsmail bin İsa bin Abdullah ve Himmethacılı karyesinden Cemal bin Ahmed bin Mahmud müddeî Abdülkadir muvâcehesinde istişhâd olundıklarında müddeî-i merkûmun iddiâ'sına muvâfik ve mutâbık olarak edâ-i şahâdet-i şer'iyeye itdiler. Fî 8 minhu

Eş-şâhid-i merkûm

Eş-şâhid-i merkûm

İsmail

Mühür

Müddeâ-ün-ileyhin talebi üzerine tezkiyeleri icrâ' olunacaktır. Fî 8 minhu

Binâen aleyh varaka-i mestûre bi't-tahrir-i karyesi imam ve muhtârânıyla a'zâsına gönderilmesi. Fî 8 minhu

Şâhidân-ı merkûmân Kızılmurat Mahallesinden Ali Ağâ bin Musa ve Mehmed Ali bin Hüseyin bin Cemal'den alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü's-şahâde idükleri ihbâr olunmağın mûcibince semen olmak üzere makbûzu bulunan meblağ-ı mezkûreyi müddeî merkûma i'tâ' ve teslime merkûm Abdülkadir'e tenbîh. Fî 12 minhu

Ali Ağâ

Mehmed Ali Veledi

Hamid

Belge No 48

Merkûm Abdülkadir m. Sakızlı Mahallesinden Mehmed bin Hacı Yusuf muvâcehesinde merkûm Mehmed malı olmak üzere bundan üç mâh mukaddem on yedi mec'diyye semen-i medfû' ve makbûz mukabilinde bana bey' ve teslim ben dahi iştirâ ve teslim eylediğim bir re's kömürî bârgîri bir mâh mukaddem gaib ani'l-meclis Mahmud bin Ahmed'e on yedi mec'diyyeye bey' ve teslim ol dahi ba'de'l-iştirâ ve't-teslim yedinde iken yiğirmi gün akdem Eğriağaç karyeli gaib ani'l-beled Dede bin İbiş Kethüda müstehak çıkarak yedinde nitâcen malı olduğunu Adana mahkeme-i şer'iyesinde kendüsünün da'vâ ve inkârına mukarin da'vâsını şahideyn ile isbât idüb yemin dahi

iderek 3 Cemâziye'l-evvel sene 312 tarihiyle müvirrah ve naib faziletli Mehmed Arif Efendi ibn-i Osman Efendi hatemîyle mahtûm i'lâm-ı şer'îsi mûcibince işbu mahkeme-i şer'iyede benden da'vâ ve benim inkârım mukarin tasaddî eylediği müddeâsını şâhideyn-i muaddeleyn şehâdetleriyle isbât idüb semen olmak üzere tarafıma i'tâ' eylediği on yedi mecîdiyyeyi Fî 12 Cemâziye'l-evvel sene 312 tarihiyle müverrah bir kıta i'lâm-ı şer'îsi mûcibince benden ahz itmekle ben dahi semen-i olmak makbûzu olan on yedi mecîdiyyeyi bi-l-mürâcaa taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkûm Mehmed dahi cevâbında ol mikdâr semen-i makbûz mukabilinde ol eşkâlde bir bârgîr sattığını ikrâr lâkin ber-vech-i meşrûh yedlerinden ahz olduğunu inkâr. Fî 23 Cemâziye'l-evvel sene 312

El-müddeâ aleyh

El-müddeî

Mehmed

Mühür

Şâhid Memraş karyesinden İsmail bin İsa Kızılmurat Mahallesinden Mükrem bin Seyyid müddeînin iddiâ'sına muvâfık edâ'-i şehâdet-i şer'îyye eyledilkeri kayd şude. Fî 23 minhu

Vuku' buna taleb üzere

Şâhidan-ı merkûman bir vechile adl ve makbûlü's-şahâde olduklarını alenen tezkiye ideriz. Fî 24 minhu

El-müzekkî

El-müzekkî

Mehmed bin Mehmed Veli Tekye Mahallesinden Mahmud bin Şeyh Mehmed

El-müzekkî

Makam-ı Şerif Camii müezzini Hızır Mehmed

(Sayfa 41-Belge No 49)

Medîne-i Tarsus kurâsından Şamlı karyesinden şahsı Karaşan karyesinden Halil bin Abdullah ve Hüseyin bin Ali Ağâ ta'rîfleriyle muarref olan Hacı Memiş bin Mehmed m. Sebil karyesi ahâlîsinden Mehmed bin Kalaycı Ali muvâcehesinde mezkûr Sebil karyesinden Ömer bin Ahmed Çavuş hazır olduğu halde mor merkebiden doğmuş nitâcen yedimde malım olub işbu muâyene olunan beş yaşında bir re's boz erkek Tarsus'da odun pazarında merbût olduğu halde tarihten beş mâh mukaddem mülkünden zâyi' olub el-yevm merkûm Mehmed yedinde bulmamla bi-l-istihkak taleb

iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-suâl merkûm Mehmed dahi cevâbında merkeb-i mezkûru tarihten on iki mâh mukaddem işbu hazır bi-l-meclis Ömer'den on sekiz aded sîm mecîdiyye semen-i medfû' ve makhbûz mukabilinde iştirâ eyledim ol vechile yedinde malımdır deyü hazır-ı merkûmun tasdikiyle maan vaz'-ı yedini ikrâr her biri müddeî-i merkûmun ber-vech-i muharrer netâc müddeâsını inkâr. Fî 8 Cemâziye'l-evvel sene 312

El-hâzır	El-müddeâ aleyh	El-müddeî-i
Ömer	Mehmed	Hacı Memiş

Müddeî-i merkûmdan şâhidleri kimler olduğu olunan suâle cevâben her biri Şamlı karyesinden Hüseyin Ali ve Hasan bin Molla Hacı ve Kör Halil oğlu Mustafa ve Kocabaşı Mukayyed oğlu Ali bin İbrâhim nâmûn kimesnelerdir. Başka şâhidim yoktur. Fî 8 minhu

El-müddeî-i
Hacı Memiş

Şamlı karyesinden Hüseyin bin Molla Hacı Ali bin Hacı Sarı ve Hüseyin bin Kazmacı Ali bin Abdullah müddeâ aleyh ve hazır-ı merkûm muvâcehelerinde istişhâd oldukda işbu muâyene olunan beş yaşında bir re's boz erkek merkeb işbu müddeî Hacı Memiş'in kendi mor merkebinden doğmuş nitâcen yedinde malı olduğunu bilir ve ol vechile şâhidiz şahâdet dahi ideriz. Fî 7 minhu

Eş-şâhid-i merkûm	Eş-şâhid
Hasan	Hasan

Müddeâ aleyhin bir diyeceği olmayub şâhidlerin tezkiyelerini talep eyledi. Fi 8 minhu

Şâhidân-ı merkûman karyesi imam ve muhtârânından evvelâ bâ-varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu Minare karyesinden Abdullah oğlu Ubeydullah ve Molla Musa bin Ali bin Nazif kimesnelerden alenen tezkiyeleri ba'de'l-icrâ ba'de'l-hulf ve'l-hükm mûcibince merkeb-i mezkûru müddeî-i merkûma i'tâ' ve teslime merkûm Mehmed'e tenbîh olundu. Fî 10 Cemaziye'l-evvel sene 312

(Sayfa 42-Belge No 50)

Niğde sancağı dahilinde Hamîdiye kazası kurâsından Yapağıl karyesinden olub şahs-ı mezkûr karye ahâlîlerinden Molla Ahmed bin Halil bin Ahmed ve Emin Molla bin Abdüddin Mercan ta'rîfleriyle muarref olan Bekir bin Molla İbrahim bin Mehmed m. Çimeli Mahallesinden İraniyeli Mehmed bin Mehmed Ali Ağâ muvâcehesinde mülküm bulunan ---- doru kırsrağımdan doğmuş nitâcen yedimde malım olub işbu muâyene olunan iki buçuk yaşında arka sol ayağı biraz kır bir re's yağız tay ma'rû'z-zikr Yapağıl karyesi civarında eski Elhan Mezraasında ra'y olunmakda olduğu halde tarihten otuz beş gün akdem zâyi' olub el-yevm merkûm Mehmed yedinde bulmamla bi-l-istihkak taleb eyledim deyü ba'de'd-da'vâ ve'suâl merkûm Mehmed dahi cevâbında mezkûr tay el-yevm Ereğli kazâ'sında kâin eniştem gaib ani'l-beled Mehmed Ali'nin malı olmak üzere tarihten yiğirmi beş gün mukaddem bana hibe-i sahîhe ile hibe iderek ol vechile yedimde mal mevhubdur deyü vaz'-ı yedini ikrâr müddeî-i merkûmun ber-vech-i muharrer malı olduğunu inkâr. Fî 12 Cemâziye'l-evvel sene 312

El-muarrif

El-muarrif

Medrese-i mezkûrda mukîm

Yapağıl karyesinden

Molla Ahmed bin Halil

Fevzi Efendi Medresesinde mukîm Molla Emin

El-müddeâ aleyh

El-müddeî-i

Mehmed

Bekir

Müddeîden şâhidleri kimler olduğu olunan suâle cevâben herbiri Yapağıl karyesinden Yakup oğlu Derviş ve Kefşger Yusuf oğlu Mustafa ve Yakup oğlu Molla Mehmed ve Mustafa Çavuş bin Ali Kesekçioğlu Mustafa ve Müdür Ömer oğlu Ali ve Sarı Mehmed oğlu Mehmed nâmında kimesnelerdir başka şâhidim yokdur. Fî 12 Minhu

El-müddeî-i Bekir

Belge No 51

Medîne-i Tarsus mahallâtından Debbâğhâne Mahallesinde sâkin şahs-ı muarref Ağbaba bin Mevlüd meclis-i şer'de yine mahalle-i mezkûrdan Hasan bin Derviş muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bu-- sekiz mâh mukaddem Yüksek karyesine

azîmet ve avdet eylemek ve yevmiyem dokuz guruş ücretle merkûm Hasan'a bârgirimi îcâr ve teslîm idüb ol dahi ba'de'listicâr ve't-tesellüm mezkûr karyede sekiz gün kalub bi-l-hesâb yitmiş iki guruş ücret istihkakım olub ve hatta meblağ-ı mezkûr cihet-i mezkûreden bana deyni olduğunu ikrâr dahi eylediğinden talep iderim deyü ba'de'da'vâ ve's-suâl merkûm dahi cevâbında bârgîr-i mezkûr nefsim için olmayub gaib ani'l-meclis Bakkal Hacı Mustafa için ânın emri üzerine ve benim vâsıtamla ve yevmiyesi ol-mikdâr guruş ile tutduğunu ba'de'l-beyân müddeînin ber-vech-i muharrer müddeâsını inkâr. Fî 14 Cemâziye'l-evvel sene 312

El-müddeâ aleyh

El-müddeî-i

Hasan bin Derviş

Mühür

Müddeî-i Ağbaba'dan iddiâ'sı vechile beyyine taleb oluna.

(Sayfa 43-Belge No 52)

Zikri âti müteveffanın ber-vech-i câ-yi vârisi olduğunu iddiâ' iden medîne-i Tarsus mahallâtından Debbâğhâne Mahallesi ahâlîsinden Hasan bin İbrâhim m. mezkûr Debbâğhâne Mahallesinden Arap Cum'a Ali oğlu Ali Efendi ibn-i Bekir Ağâ muvâcehesinde beşinci ordu-yı hümâyûn otuz üçüncü alayın ikinci taburun ikinci bölüğün birinci neferi iken Fî 27 Şubat sene 310 tarihinde vefâtı vuku' bi-l-ihbâr mütehakkik olan mezkûr Debbâğhâne Mahallesi ahâlîsinden Mehmed bin Bayram Ali bin İbrâhim'in benimle gaibân-ı ani'l-meclis Musa ve İsmail li-ebeveyn emmisi ve gaibe-i ani'l-meclis Fatma bint-i Hacı Ali li-ümm ceddesi olub bizden gazr-i vârisi ve terekesine müstehak âher kimesnesi olmamakla müteveffa-yı mezbûrun hayatında mezbûr Ali Efendi zimmetinde cihet-i karz olarak alacak hak ve matlûbu olan otuz altı guruş alâ mâ-farazallahu teala benimle virese-i sâire meyânında taksîm olunmak üzere tarafıma i'tâ' ve teslîme mezbûr Ali Efendiye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ ittikte ol dahi cevâbında müteveffâ-yı mezbûr hayatında cihet-i mezkûrdan zimmetinde ol mikdâr deyni olduğunu ikrâr müddeî-i mezbûrun bervech-i muharrer verâset müddeâsını külliyyen inkâr. Fî 10 Receb 313

El-müddeâ aleyh

El-müddeî-i mezbûr

Mühür

Hasan

Debbâğhâne Mahallesinden Hasan Çavuş bin İbrâhim bin Mustafa ve Osman bin Yusuf bin K r Deli n m kimesneler müddeînin ber-vech-i muharrer müddeâsına mutâbık ber nehc-i Şer'î ed '-yı Şehâdet-i Şer'iyye eylemişlerdir. F  10 minhu

Şahidân-ı mezb r n her vechile adl ve makbûlü'Ő-Őah de olduklarını tasdik ideriz. F  15 minhu

Bilalzâde Hafız	Mehmed Baba bin
Ahmed	Bayram
Mühür	Mühür

Belge No 53

Cami-i Cedîd Mahallesinde sâkin keŐger esn fından Usta Hasan bin Hacı Himmet tarafından husûs-ı âtide vekîl-i müseccel-i Şer'  da'v  vekîllerinden Sâbit Efendi ibn-i Süleyman Efendi m. mahalle-i mezkûre sâkinelerinden müvekkil-i merkûmun zevce-i mutallâkası olub zât-ı Cami-i Cedid Mahallesinden Mehmed bin  mer bin Abdullah ve Ahmed AĞa ibn-i Mehmed bin Abdullah ta'rifleriyle muarrefe olan Müslime Hâtun ibnetihi Mehmed Ali muvâcehesinde müvekkilim mezbûr Hasan ile mezbûre Müslime'nin zevciyet beynlerinde kaime iken müvekkilim merkûmun fir şından hâsıl ve mezbûre Müslime H tundan mütevellide işbu hazır  Elife n m sağire mezbûre Müslime Hâtun b -hüccet-i Şer'iyye yevmiye altmış para nafaka-i mar za-i mukarrere ile bi-hakkı'l-hizâne hacr ve terbiyesinde iken sağire-i hazır -i mezbûre dokuz yaşını tekm l idüb ol vechile vâlidesi mezbûre Müslime H tundan hakk-ı hizâne s kıt ve terbiye-i nisv ndan m stangiye olmağla sağire-i mezbûre müvekkilim mezbûr Hasan'a teslimi tenbîh olunmak muradımdır deyü bi-l-vekâle da'v  ittikte mezbûre Müslime Hâtun dahi cevâbında sağire-i h zıra-i mezbûre henüz sekiz yaşını tekm l itmiş ise de hâlâ m Őtehat olmadığı gibi ekl   Őurb ve lib s giymeye kad re olmadığından terbiye-i nisv na muht c olmağla teslimden imtinâ' iderim deyü cevâb idüb ve el-yevm dokuz yaşında olduğunu inkâr ider. F  20 Cemâziye'l-evvel 312

El-muarrif	El-muarrif	El-müddea-�n ileyh	El-vekil-i müddei-i
Mühür	Mehmed	Müslime	Mühür

(Sola yatık)

Mezbûre dokuz yaşını tekml idüb müştehât olduğu tahakkuk iderse babası alur ve illâ alamaz.

Vekîl-i mûmâ-ileyhden ber-vech-i muharrer müddeâsına mutâbık beyyineleri kimler olduğu olunan suâle cevâben Kızılmurat Mahallesinden Hacı Ali bin Mehmed ve Abdo bin Mustafa namûn kimesnelerdir başka şâhidim yokdur. Fî

El-vekil

Kızılmurat Mahallesinden Hacı Ali bin Mehmed bin Hacı Ali Efendi ve Abdo bin Mustafa bin Abdullah mezbûre Müslime muvâcehesinde istişhâd olundıklarında işbu müddeî Usta Hasan ile 301 sene rûmîyyesi Eylülünde Tarsus'ta bir dükkânda işlediğimiz bir zamanda merkûm Usta Hasan dükkâna geldi bir kız çocuğum oldu deyü bize söyledi biz de hayırlı olsun didik hazîre-i mezbûre Elife el-hâletü hâzihi dokuz yaşını mütecâviz olduğunu merkûmun îfâdesi üzerine biliyoruz biz böylece şâhidiz şehâdet dahi ideriz. Fî 9 Cemâziye'l-evvel 312

Eş-şahid-i merkûm

Eş-şahid-i merkûm

Abdo

Hacı Ali

Kabûl olunamaz.

(Sayfa 44-Belge No 54)

Medine-i Tarsus mahallâtından Sakızlı Mahallesi ahâlîsinden ve Tarsus süvari zabtiye neferâtından Abdi Çavuş bin Hüseyin tarafından husus-ı âtîde taleb ve da'vâ ve ahz u kabza vekil-i müseccel-i şer'îsi da'vâ vekillerinden Sabit Efendi ibn-i ... Efendi m. Çanaklı Mahallesinden Köçekzâde Mehmed Vâsîf Efendi bin Ali Bey muvâcehesinde mûma-ileyh Mehmed Vâsîf Efendi üç yüz bir senesi efrâd-ı redifesinden olmağla müvekkil-i merkûmun emmisi Hüseyin Emin Abdullah'ın sulbü oğlu Ahmed hizmeti îfâ etmek üzere yigirmi aded lira-yı Osmanî ücretle mûma-ileyh Vâsîf Efendi'nin yerine bedel-i şahsî tutularak mevki-i harbe sevk ve i'zâm olunmuş ve merkûm meblağ-ı mezkûru kable'l-ahz ve'l-istîfâ orada vuku'-ı vefâtına binaen verâseti min ciheti'l-asabe müvekkilim merkûma mevrûs olduğundan meblağ-ı mezkûru ol vechile müvekkilim mezbûr için tarafıma i'ta ve teslime tenbih olunmak bi'l-vekâle muradımdır deyü bade'd-da'vâ ve's-suâl mûma-ileyh Vâsîf Efendi dahi cevabında müvekkil-i merkûmun emmisi oğlu merkûm Ahmed'i ol mikdar lira ücretle yerine tuttuğunu ikrâr idüb ancak mevki-i harbe sevk olunacağı esnada mezkûr liraları yedine virerek ifa-yı deyn eyledim. Ol vechile zimmetim beri olup ve hatta meblağ-ı mezkûru ber vech-i muharrer ahz ile akçe-i vâhîde alacağı kalmadığını mahzâr-ı şühûdda tav'an ikrâr ve i'tirâf idüb ikrârını havi işbu yedimde olup muayene olunan 25 Kânun-u evvel 310 tarihiyle müverrah bir kat'â sened dahi virmişdir deyü bade'd-def' ve'l-inkar. Fi 20 Cemazi-yül-ula sene 312

El-müddea aleyh

El-vekil-i müddeî

Köçekzâde Mehmed Vâsîf

Mühür

Dâfi'-i merkûm Mehmed Vâsîf Efendiden ber vech-i muharrer def'ine muvafik beyyine taleb ve kimler olduğu lede's-suâl şahidlerinin Sakızlı Mahallesinden İstanbulluoğlu Mehmed ibn-i İbrahim ve Kızılmurad Mahallesinden Bulukzâde Mehmed Eefendi ibn-i Hüseyin Efendi ve Taşçı Rumluoğlu Veli ve Alifakı karyesinden Kolcu Yusuf Çavuş ibn-i Abdullah ve Çataklı Mahallesinden Zaimzâde Ahmed Bey ibn-i Hacı Mehmed Ağa ve Hakkı Bey ibn-i Ali Bey ve Tefvik Bey ibn-i Mahmud Bey nâm kimesneler olduğunu ve mâ-adâ asla şâhîdi olmadığını.

Fi 21 minhu

El-müddea aleyh merkûm
Köçekzâde Mehmed Vâsıf

Talebiyle işbu Cumartesi günü şahidlerini ikame itmek üzere Vâsıf Efendiye mehil virilmiştir.

Belge No 55

Medine-i Tarsus mahallâtından İnce Hark Mahallesiinde sâkine zatı Küçükminare Mahallesiinden Ekmekçi Hasan Dipoğlu Kâmil ve Cami-i Cedîd Mahallesiinden Kebapçı İbrahim bin Şa'ban ta'rîfleriyle muarrefe olan Fatma binti Ali Hakvâni m. mezbûre Fatma'nın sadriye kızı olup zat-ı muarrefân-ı mezbûrâna ta'rîfleriyle muarrefe olan Gali binti Mehmed Habeşi muvâcehesinde mârrü'z-zikr İnce Hark Mahallesiinde kâin tarafları Yusuf Dede ve Alafçı Ali bin Abdullah ve Fatma binti Kesice Yusuf menzilleri ve tarik-i âm ile mahdud dört yüz elli zira arsanın mâliki olup bundan akdem vefat iden Süleyman Safer hayatında yani tarihten on üç sene akdem zikr olunan arsa-i mahdud-ı mezkûru altı yüz gurus semen-i medfû ve makbûz mukabilinde bey'-i bat-ı sahih-i şer'î ile bana bey' ve temlik ve teslim ve mahzar-ı şühûdda ol vechile ikrâr idüb ben dahi bade'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ol vechile yedimde malım iken zikr olunan arsaya tarih-i müştêrâmdan bir sene sonra üzeri on puşideli huğ tabir olunur bir göz menzil inşâ' ile mutasarrife olduğum halde tarihten beş sene akdem zikr olunan menzil arsayı güya benim için kızım işbu müddea aleyha mezbûre Gali ile bundan akdem vefat iden oğlum Abdülhalil'e sattı diyerek desise ile muhtârân taraflarından i'ta olunan ilm ü haber üzerine yoklamadan nâmlarına sened-i hâkanî dahi istihzâr ile el-yevm mezbûre Gali zikr olunan menzil arsaya ol vechile malı olmak zu'muyla müdahale ve vaz'-ı yed eder olduğundan ve halbuki arsa ve menzil-i mezkûr ber vech-i muharrer malım bulunduğundan vaki olan müdahalesinin men'i ve keff-i yed birle tarafıma i'ta ve teslimi kızım mezbûre tenbih olunmak matlubumdur deyü bade'd-da'vâ ve'l-inkâr fi 21 Şa'bân sene 312

El-müddea aleyhâ mezbûre

Gali

Mühür

El-müddeiye-i mezbûre

Fatma

Mühür

Küçükminare Mahallesinde arzuhalci İbrahim Efendi bin Berber Usta Hasan ve Molla Ahmed bin Şehud'dan her biri müdde aleyhâ mezbûre muvâcehesinde istişhâd olunduklarında İnce Hark Mahallesinde kâin tarafları Yusuf Dede ve Alafçı Ali bin Abdullah ve Fatma binti Kesice Yusuf menzilleri ve tarik-i âm ile mahdud dört yüz elli zira arsayı müteveffa Süleyman Safer nâm kimesne hayatında ve tarihten üç sene akdem altı yüz guruş semen-i makbûz mukabilinde bey-i bât-ı sahih-i şerî ile Fatma binti Ali nâm kimesneye bey' ile bizim huzurumuzda ikrâr iderek bir kıta fi 31 Mart sene 98 tarihli sened virmişdir bizler bu vech üzere ikrârına şâhidleriz şehadet dahi ideriz deyü şehadet eylediler.

Fi 26 minhu

Eş-şâhid

Mahalle-i mezkûreden Aşçızâde

Molla Ahmed

Eş-şâhid

Küçükminare Mahallesinden

İbrahim Efendi bin Hasan

Şâhidân-ı mezbûran mensub oldukları Küçükminare Mahallesi imamı Verdizâde Hacı Arif Efendi ibn-i Abdullah ve muhtar-ı sânisî Cemal Meşhud bin Mehmed'den bavaraka-i mezbûre sırren ve ba'dehû meclis-i şerde Küçükminare Mahallesinden Reşid Çavuş bin Ahmed ve Kebabçı Mehmed bin Şaban nâm kimesnelere alenen lede't-tezkiye her biri adl ve makbulü'ş-şehâde idükleri ihbar olunmağla mucibince arsa ve huğ-ı mezkûrlar müddeiye-i mezbûre Fatma'nın mülk-i müşterası olduğuna bade'l-hükm arsa-i mezkûre vâki olan müdahalesinin men'i ve keff-i yed birle müddeiye-i mezbûreye teslimi ve müdde aleyhâ mezbûre Gali'ye tenbih olduğuna işbu mahalle kayd edildi. Fi 6 Şevvâl sene 312

SONUÇ

Milletlerin geleceği için tarih yazmak, yapmak kadar mühimdir. Zîra devrimizde tarih şuûrunu taşıyan milletler, millî kudret ve medeniyet hamlelerinde bu hazineden faydalandıkça, tarihin onlar için faydası vardır. Bu sebeple tarih yazılıp bir kültür ve şuur kaynağı olmadıkça, toprak altında kalan kıymetli madenler gibi, hiç bir mana ifade etmez. Nitekim çağımızda, her ileri millet veya her medeni hamleye girişen memleket, hummalı bir şekilde tarih tetkiklerine girişmiş ve onu çok yüksek bir seviyeye erişirmişlerdir. Yaşadığımız dünyamızda milletler tecrübesi şunu göstermiştir ki, iyi bir tarih şuuruna sahip, geçmişiyile bugünü arasında köprü oluşturabilen, geçmişteki kazanımlarını unutmadan geleceğini bu kazanımlar üzerine kurma gayreti güden topluluklar, dünya coğrafyasında varlıklarını sürdürebilmişlerdir.

Devlet kurmuş milletlerin pek çoğunda, tarihi gelişmelerin ancak bir bölümü kendi devletlerinde geçmiştir. Ama tarihin karanlık devirlerinden beri, farklı coğrafyalarda Türk milletinin devleti devam edip gelmektedir. Nesilden nesile sürdürülen bu devlet hayatı, Türk milletinin her ferdinin şuûrunda kök salmıştır. Tarih boyunca Türk devletlerinden biri yıkılırken, enkazının üzerine bir yenisinin kurulması hep bu şuurun eseridir. Türk milleti bekasını devletiyle bir görmüş, “Allah devlete ve millete zeval vermesin” cümlesini dualarına katmıştır.

Tarih, milletleri geçmişten bugüne taşıyan bir hayat tecrübesidir. Tarih içerisinde yaşanan başarılar milletleri yeni hamlelere, başarısızlıklar da ibret almaya yönlendirdiği sürece geleceğe emin adımlarla ulaşılması mümkün olabilecektir. Çünkü elde edilen başarılar ve karşılaşılan başarısızlıklar ile bizi bugüne getiren geçmişimizdir. Tarihte, geçmişten ders almasını bilen milletler ancak varlıklarını sürdürebilmişlerdir. Geçmiş tecrübelerinden yararlanmayan topluluklar, geleceğe de hazırlıksız yakalanırlar.

Şu unutulmamalıdır ki, geçmişi unutacak kadar hafızasız, geleceği tasavvur edemeyecek kadar hayalsiz bir millet yaşayamaz.

İşte bu bilinç ve inançla araştırmamızı hazırladık. Çalışmamızın giriş bölümünde şer’iyye sicillerinin tarihimizdeki yeri ve önemine temas ettik. Tarihimizi çok farklı açılardan incelememize yardımcı olan ve içerdikleri bilgi ve malumatları ile zengin

birer kaynak olan Şer'iyye sicilleri incelenmeden, tarihimizi hak ettiği Şekilde ortaya çıkarmamız mümkün değildir.

Çalışmamıza konu olan Tarsus'un 338 numaralı H. 1311-1312 yıllarına ait Şer'iyye Sicili Tarsus'un XIX. yüzyılın sonlarındaki, sosyal, kültürel, siyasi yapısı hakkında bilgiler içermektedir. Daha ok Şahsi hukuk içerikli olan Şer'iyye sicilimiz Tarsus'un XIX. yüzyıl sonlarındaki toplumsal profilini ortaya çıkarması yönüyle önem arz etmektedir.

Tarsus'la ilgili bu alanda yapılan ilk çalışma olması nedeniyle bizden sonra Tarsus'la ilgili araştırma yapacak kiŐiler için bu çalışmamızın faydalı olacağı inancındayım.

KAYNAKÇA

- AKGÜNDÜZ, Ahmet**, Şer'iyye Sicilleri, Cilt: 1, T.D.A.V. Yayınları, İstanbul-1988
- AKGÜNDÜZ, Ahmet** ve diğerleri; "Arşiv Belgeleri Işığında Tarsus Tarihi ve Eshab-ı Kehf", Tarsus Ticaret ve Sanayi Odası, İstanbul, 1993
- AKŞENER, Meral**, İzmit Şer'iyye Sicilleri, Basılmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul-1992
- BALTACI, Cahit**, "Şer'iyye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi", Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu, 17 Mayıs 1985, İstanbul.
- BELAZURİ, Fütuhu'l-Büldan**, Çev., Mustafa Fayda, Ankara-1987
- BİLGİLİ, Ali Sinan**, Osmanlı Döneminde Tarsus Sancağı ve Tarsus Türkmenleri, 1.Baskı, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara-2001
- CELEBİ, Evliya**, Seyahat-name, Cilt: IX, İstanbul-1935
- DARKOT, Besim**, "Tarsus". İslam Ansiklopedisi, Cilt: XII, M.E.B. Yayınları, İstanbul-1974
- DEVELLİOĞLU, Ferit**, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Kitap, 14. Baskı, Aydın Kitapevi, Ankara-1997
- ERZEN, Afif**, Tarsus Kılavuzu, Maarif Matbaası, İstanbul, 1943
- GÖRÜR, Muhammet**, "Salnamelere Göre Osmanlı Döneminde Tarsus", Cumhuriyetimizin 75. Yılında Düünden Bugüne I. Tarsus Sempozyumu 25-26 Aralık 1998, Berdan Tarih ve Kültür Varlıklarını Koruma Vakfı Yayınları, Adana-1999
- HALAÇOĞLU, Yusuf**, "Adana", T.D.V.İ.A., Cilt: 1, İstanbul-1988
- İLGÜREL, Mücteba**, "Balıkesir'de A'yanlık Mücadelesi", Tarih Enstitüsü Dergisi, sayı 3'ten ayrı basım, İstanbul-1973
- İPŞİRLİ, Mehmet**, "Sosyal Tarih Kaynağı Olarak Şer'iyye Sicilleri", Tarih Ve Sosyoloji Semineri 28-29 Mayıs 1990 Bildirilerden Ayrı Basım, İstanbul-1991.
- İZBIRAK, R.**, "Tarsus", Türk Ansiklopedisi, Cilt: 2, M.E.B. Yayınları, Ankara-1981
- KAYIRAN, Mehmet**, "Şer'iyye Sicillerinin Askeri tarih Bakımından Önemi" Birinci Askeri Tarih Semineri Bildiriler I, Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yayınları, Ankara-1983.

- MİRCİ, Halil**, Antakya'nın I Numaralı Şer'iyye Sicili, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Haziran-2000
- ONGAN, Halit**, Ankara'nın 1 Numaralı Şer'iye Sicili, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1958
- OSTROGORSKY, George**, Bizans Devleti Tarihi, Çev., Fikret İşıltan, T.T.K. Yayınları, Ankara-1981
- ÖZ, Hikmet**, Bilinmeyen Tarsus, Ankara-1998
- ÖZ, Hikmet**, Tarsus Tarihi, İstanbul-1991.
- RAMSAY, W. M.**, Tarsus, Çev. Levent Zoroğlu, T.T.K. Ankara-2000
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı**, Osmanlı Devleti Teşkilatına Medhal, Ankara-1984
- Yurt Ansiklopedisi**, "İçel" mad., Cilt 5, Anadolu Yayınları, İstanbul-1982.

EK 1: TARSUS'UN 338 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNİN ASLI

مدینه طرس مسجدستان ارضی فکر کسندگ کی این بیدون اقدم متوفی اولان نامه خانون اشته صاحب محک و ریشی زوج سزویک غزلی افغانی عبدالقادر خان این حدیثی حرکت صمدی کبریاوغنی صبا علی محمد و صمدیه کبریه قری
صدیق و صمدیه صمدیه قزلی خاطر امید پنهانیه قبل القسده زوج مزوم عبدالقادر خان و غنی وفات ایرو . و ریشی زوج سزویک متوفی متوفی غزلی اشته طرخانیاید گزین مقدم و غنی تارین زوج سزویک نامه دین
متوفی صمدی کبریاوغنی مزوم صمدی کبریه و صمدیه صمدیه قزلی مزوربان امید افغانی و زوج مطلقه بدلالین بکنج ابراهیم متوفی صمدیه قزلی بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی
خاندان متوفی صمدی کبریاوغنی عبدالقادر و صمدیه صمدیه قزلی و صمدیه صمدیه قزلی متوفی غزلی افغانی و غنی وفات ایرو . و ریشی تارین از قزلی مزوم صمدی کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی
متوفی در صمدیه کبریاوغنی کمال الحق الشریعیه ۵۵۶ هجری اول بستم مندوزون ۱۸۰ هجری و زوج صمدیه قزلی قسبه ۵۵۶ هجری بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی
۸۵۵ هجری بدلالین بدلالیم و ۸۸۰ هجری صمدیه قزلی عبدالقادر و ۱۲۰ هجری بدلالین بدلالیم و ۱۲۰ هجری بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم
او صمدیه قزلی امید نیک باجهت شریعیه صمدیه صمدیه این کبریاوغنی صاحب کمال الحق الشریعیه ۸۵۶ هجری بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم
باجهت شریعیه و صمدیه و غزلی و کمال الحق الشریعیه متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم
سراج کسند و متوفی در صمدیه کبریاوغنی کمال الحق الشریعیه ۵۵۶ هجری بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم
برو جریه بدلالین بدلالیم و صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم
برقیع متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم
بالرأیه و بالی صمدیه متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم

۵۵۶ هجری

غزلی افغانی صاحب کمال الحق الشریعیه ۵۵۶ هجری بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم

مزوم صاحبی همدون بر روی دیواره مسجدستان این حدیثی کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم
برو جریه بدلالین بدلالیم و صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم

مدیران این بصره تفر کسند صمدیاغنی کبریاوغنی مزوم صاحب کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم
عبدالقادر خان این حدیثی کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم
صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم
مزوم صاحبی کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم
رضی باجم مزوم باولی او متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم

الف نیک صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم
متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم
عبدالقادر خان این حدیثی کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم
صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم

صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم
صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم
صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم
صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم و صمدیه صمدیه قزلی متوفی در صمدیه کبریاوغنی بدلالین بدلالیم

قدون قرین سندن جب بن کشان ... طریقی حال عربی و یاد و ماوراء النہر و غیرہ ...

المستخرج من کتاب ...

الاسماء ...

معی قوم سندن بر او محمد شایع ...

دولت ...

الاسماء ...

الاسماء ...

الاسماء ...

وکیل ...

دولت ...

شاید ...

قدون قرین سندن ...

دولت ...

الاسماء ...

الاسماء ...

معی قوم سندن ...

دولت ...

الاسماء ...

الاسماء ...

الاسماء ...

وکیل ...

دولت ...

شاید ...

دولت ...

الاسماء ...

الاسماء ...

الاسماء ...

خود را قهرمانان غلبه افروز و سر... اختلاف مبری و کلا محض فرموده است... به سه تنه عالم اولاد طبقه زبانشده بر او سر برود و نترس...

علا کفاره
الامر بوم
در کمال

دری از خون بر او حرم و عاقل بر ناله و ناله... اما اولوی و کار و ناله بر کندن... بریت بر او ایسکان بن کلام...

الله
الله
الله

وکیل در آمدن بنام شاه احتساره... در کمالی اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب...

تذکره بر عیدان براسا و سر مقبره اولین... در اولین قضاغیر بر سر مقبره اولین...

تذکره بر عیدان براسا و سر مقبره اولین... در اولین قضاغیر بر سر مقبره اولین...

معمودا با این کلمه... در اولین قضاغیر بر سر مقبره اولین... در اولین قضاغیر بر سر مقبره اولین...

الله
الله
الله

مکه می گزید و بر کس از کسین... در اولین قضاغیر بر سر مقبره اولین... در اولین قضاغیر بر سر مقبره اولین...

الله
الله
الله

مذکور در هر جمله... در اولین قضاغیر بر سر مقبره اولین... در اولین قضاغیر بر سر مقبره اولین...

الله
الله
الله

الله
الله
الله

افغان محمد حسن نوري مجرب بن مالد... محمد زکوة کورک ازن ذات محمد زکوة در حسن محمد و جدي بن خان محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد...

المرور محمد حسن

المرور محمد حسن

المرور محمد حسن

المرور محمد حسن

محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد...

مسارون محمد حسن بن حاجي يوسف... محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد...

المرور محمد حسن

المرور محمد حسن

۱۰

محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد...

محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد...

محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد...

محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد...

المرور محمد حسن

المرور محمد حسن

۱۱

المرور محمد حسن

المرور محمد حسن

محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد...

محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد... محمد زکوة بن مالد...

مدینه طریقی شیخ حسن علی محمد سزاوه فی حق است ای محسن صلح
 انتری رکت قر برکندن اولاد فانی حاجی برهما خانبی علی محمد عیس انفا و مختار و پیش او شی براسیم تو فی ذب موز اولاد شریف نیست
 اولاد کسره مذکور مرغی رکت قر برکندن اولاد الیم علیا کور کتبه انجاء اولاد حسن بن محمد کز فرموده کتبه والدوس اولاد از مورغان مردمان تو فی ذب موز اولاد کنی نیست عمر نام خانوون حاضر حاضر
 اولاد صلی الله تعالی علیهم اجمعین از اولاد الیم علیا کور کتبه انجاء اولاد حسن بن محمد کز فرموده کتبه والدوس اولاد از مورغان مردمان تو فی ذب موز اولاد کنی نیست عمر نام خانوون حاضر حاضر
 در شریف نام کسره تا چهره وی کز اولاد الیم علیا کور کتبه انجاء اولاد حسن بن محمد کز فرموده کتبه والدوس اولاد از مورغان مردمان تو فی ذب موز اولاد کنی نیست عمر نام خانوون حاضر حاضر
 اولاد سزاوه فرموده کتبه کتبه انجاء اولاد حسن بن محمد کز فرموده کتبه والدوس اولاد از مورغان مردمان تو فی ذب موز اولاد کنی نیست عمر نام خانوون حاضر حاضر
 کتبه کتبه انجاء اولاد حسن بن محمد کز فرموده کتبه والدوس اولاد از مورغان مردمان تو فی ذب موز اولاد کنی نیست عمر نام خانوون حاضر حاضر
 کتبه کتبه انجاء اولاد حسن بن محمد کز فرموده کتبه والدوس اولاد از مورغان مردمان تو فی ذب موز اولاد کنی نیست عمر نام خانوون حاضر حاضر
 کتبه کتبه انجاء اولاد حسن بن محمد کز فرموده کتبه والدوس اولاد از مورغان مردمان تو فی ذب موز اولاد کنی نیست عمر نام خانوون حاضر حاضر
 کتبه کتبه انجاء اولاد حسن بن محمد کز فرموده کتبه والدوس اولاد از مورغان مردمان تو فی ذب موز اولاد کنی نیست عمر نام خانوون حاضر حاضر

المدونه محمد سزاوه
 المدونه محمد سزاوه
 المدونه محمد سزاوه
 المدونه محمد سزاوه
 المدونه محمد سزاوه
 المدونه محمد سزاوه
 المدونه محمد سزاوه

3

بسم الله الرحمن الرحيم
 نشانی از جناب آقای محمد علی بن محمد باقر صاحب کرامت
 اینجانب به موجب این سند و در صورتیکه خاتون ائمه حال زوجیت بجز در مواردی که در این سند مذکور است
 کسر از سهم خود نماید و بجز در مواردی که در این سند مذکور است و کسر از سهم خود نماید
 و کسر از سهم خود نماید و کسر از سهم خود نماید و کسر از سهم خود نماید
 در صورتیکه در این سند مذکور است و کسر از سهم خود نماید
 در صورتیکه در این سند مذکور است و کسر از سهم خود نماید

المستوفی
 المصدق
 المصدق
 المصدق

این سند در روز ...
 در شهر ...
 در محله ...
 در نزد ...

در صورتیکه در این سند مذکور است و کسر از سهم خود نماید
 در صورتیکه در این سند مذکور است و کسر از سهم خود نماید
 در صورتیکه در این سند مذکور است و کسر از سهم خود نماید

این سند در روز ...
 در شهر ...
 در محله ...
 در نزد ...

امری عجله کند که این روز از اوقات این غزل را در حق این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد
 همه و همه که در این روز از اوقات این غزل را در حق این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد
 نت نموده از نور خاطر تو بنام او در حق این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد
 او را از آنی نمی زودم از آنی نمی زودم از آنی نمی زودم از آنی نمی زودم از آنی نمی زودم از آنی نمی زودم
 این مرقوم عبد القادر و دیگر حکمای شریف است فرموده زینب علیها السلام که در حق این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد
 و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد
 نفع خاتمه کند و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد
 جهت فرموده که در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد
 ترک متوفای بقرآن الهی از هر سو که در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد
 صالح فرموده که در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد

وکیل در این روز
 محمد صالح
 ۱۶ - ۱۶

مدعی وکیل ابراهیم ازین بر وجه هر یک از اینها که در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد
 و عبد القادر کمال تمام کند و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد

وکیل در این روز
 محمد صالح

مسارون مرقوم حاجی کریم خان این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد
 و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد

الساهد
 محمد صالح
 ۱۶

مسارون مرقوم حاجی کریم خان این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد
 و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد

الساهد
 محمد صالح
 ۱۶

مسارون مرقوم عبد القادر حاجی کریم خان این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد
 و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد

الساهد
 محمد صالح
 ۱۶

استیون بر این مرقوم بر وجه هر یک از اینها که در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد
 و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد و در این عالمی بنویسد

تاریخ روزنامه
 محمد صالح
 ۱۶

الساهد
 محمد صالح
 ۱۶

کوفت تاخیر فرستادن با تریبون جنوری خبر رسیده که این برون قدم دولت در آنجا که منتهی به آنجا رسیدند و در آنجا رسیدند
وکیل مسیحی در عیسی قریب مذکور در آن اسامی این قبیل م مذکور با تریبون جنوری خبر رسیده که این برون قدم دولت در آنجا که منتهی به آنجا رسیدند و در آنجا رسیدند
میخواهی مردم عب و کشف بوزن او نشانی که منتهی به آنجا رسیدند و در آنجا رسیدند و در آنجا رسیدند و در آنجا رسیدند
موظف در آنجا رسیدند و در آنجا رسیدند و در آنجا رسیدند و در آنجا رسیدند و در آنجا رسیدند و در آنجا رسیدند
اول که با تریبون جنوری خبر رسیده که این برون قدم دولت در آنجا که منتهی به آنجا رسیدند و در آنجا رسیدند
موظف در آنجا رسیدند و در آنجا رسیدند و در آنجا رسیدند و در آنجا رسیدند و در آنجا رسیدند و در آنجا رسیدند

دین شریف و کمالی است که در میان امت و ملایک و جنات و در پیشگاه حضرت حق جل و علا در پیشگاه و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی
و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی
و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی
و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی
و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی
و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی و در میان کتب و معانی

المرحوم
امیر محمد
در

مدینه طرس کلدان افغان کلدان چاکنی بکشی شاهزادگان کلدان
 علی الحکیم کلدان و تاجران امانی و فی تقولا کفالتی کسبی بکسر شمعاً طایفه
 عالم اولاد ترقی کسب و جید و فتمند و شمسومانه اولاد اوج باشند و قورقنک اوجی از بیاض برآید و کف جانی
 مرقوم صالح بدنه بوللا باکستاق طب ایدم جی لیدر اوعی و السوال مرقوم صالح جی جوانده جانی مذکور سیاه جاسوسدن طوغش
 برده کور در عاقل انکار ایدر

الموعظه
 صلیبی
 مطعی

تاجانالی اولاد مرقوم صالح

مرقوم صالح کلدان برده کور تاج و کلدان کفالتی کسبی بکسر شمعاً طایفه
 بکسر جانی اوعی و کلدان کفالتی کسبی بکسر شمعاً طایفه
 مرقوم صالح کلدان برده کور تاج و کلدان کفالتی کسبی بکسر شمعاً طایفه

الموعظه
 صلیبی
 مطعی

زود باوقی کلدان و تاجران امانی و فی تقولا کفالتی کسبی بکسر شمعاً طایفه
 طوغش بدنه تاجانالی اولاد مرقوم صالح جی جوانده جانی مذکور سیاه جاسوسدن طوغش
 مرقوم صالح کلدان برده کور تاج و کلدان کفالتی کسبی بکسر شمعاً طایفه

الموعظه
 صلیبی
 مطعی

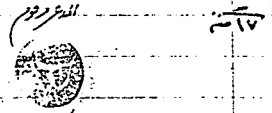
مرقوم صالح کلدان برده کور تاج و کلدان کفالتی کسبی بکسر شمعاً طایفه
 طوغش بدنه تاجانالی اولاد مرقوم صالح جی جوانده جانی مذکور سیاه جاسوسدن طوغش
 مرقوم صالح کلدان برده کور تاج و کلدان کفالتی کسبی بکسر شمعاً طایفه

مرقوم صالح کلدان برده کور تاج و کلدان کفالتی کسبی بکسر شمعاً طایفه

مرقوم صالح کلدان برده کور تاج و کلدان کفالتی کسبی بکسر شمعاً طایفه
 طوغش بدنه تاجانالی اولاد مرقوم صالح جی جوانده جانی مذکور سیاه جاسوسدن طوغش

مرقوم صالح کلدان برده کور تاج و کلدان کفالتی کسبی بکسر شمعاً طایفه

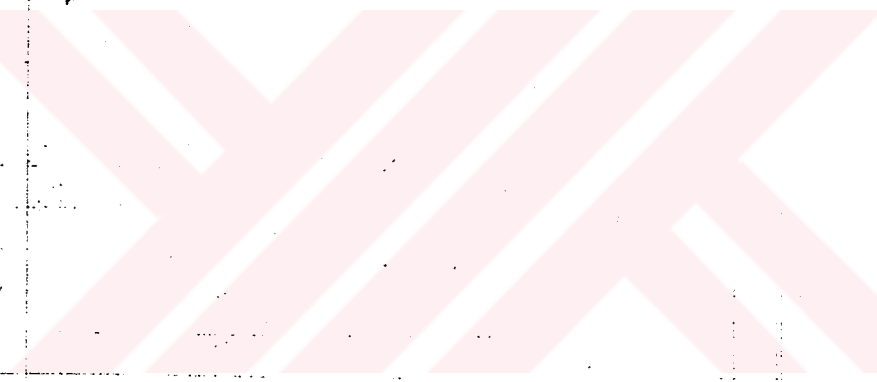

مرقوم صالح کلدان برده کور تاج و کلدان کفالتی کسبی بکسر شمعاً طایفه
 طوغش بدنه تاجانالی اولاد مرقوم صالح جی جوانده جانی مذکور سیاه جاسوسدن طوغش
 مرقوم صالح کلدان برده کور تاج و کلدان کفالتی کسبی بکسر شمعاً طایفه

الموعظه
 صلیبی
 مطعی

حضرت که گزند تا جیم قرآن سن در کوی قرآن سن بخاکس بر عیسی در آن مخصوص آینه طریقی و بعد از حدیثه و کلام سخن فریبی ثابت اندی این سلیما افز م برکت قرآن سن داری آید قرآن سن اذبح الیه
 اولا حاجت با غایب تا حاجی محمد اغا طریقی اینی تعویب مذکور در صورت در جواب و کلمه کجلی تر عیسی دومی و یکدیگ در آن در پیش ستر این بر ایمن او در سنده همگرم و در برکت قرآن سن کجلی طویش برده تا جانا مال
 ادوب از سه چهار پانزده بر دنیا تر قرآن سن ما را که بر کوی قرآن سن جواز نه ادی اول تو این تا حدیث اولی سنده ضایح اولوب ایوم موکل بر قوم حاجت سن اینا برنده بولسید مذکور قرآن سن و فروعاً اولوب
 ایوم قریده غایب تا جانا اینی رأس طاب و رسا مال استحقاق طاب ایوم جرم اولوب و سوال و کلمه موکل بر ایوم قرآن سن افر در جواب نه همگرم ذکر اولوبان تر سرفرا تا حدیث اولی سنده مقدم موکل بر قوم تقریبی استنک
 حضور مدینه نیمی انالی سنده غایب عن المجلس کورت پیش او غنی سلیمان در غیر معلوم تقابله کشته اولوب اولوبه مدینه مال الا سه سه بر قوم خنده جو حسن قرآن سن مذکور موکلک برنده
 اولوب حاله بر ایگی دفتار و متر دومی احد کوز کرده برکت قرآن سن طاب اولوبان شاد کی استحقاق دوا ام تر افر اولوب در هر طاب ایوم جرم اولوب اولوبه نکرده غایب تا جانا مال
 و کلمه اولوب تا بیست و نهم و کلمه اولوب در پیش مقدم کلمه الیه افاده هر حاله واقع و در ایام سرد زیر اولوبان بغیر شد مالیک او تو زنجیر با زار اولوب کوز موکل بر قوم حاجت سن افا
 خرد شده تقابله اولوبه محرک و کاتنه ایستقر اولوبه کوشی حدیث در قیون و بر اولوب ایوم جرم اولوب اولوبه ایوم جرم اولوب اولوبه ایوم جرم اولوب اولوبه ایوم جرم اولوب اولوبه ایوم جرم اولوب
 برکت ایوم جرم اولوب اولوبه ایوم جرم اولوب اولوبه ایوم جرم اولوب اولوبه ایوم جرم اولوب اولوبه ایوم جرم اولوب اولوبه ایوم جرم اولوب اولوبه ایوم جرم اولوب اولوبه ایوم جرم اولوب
 برافا و سر بوزصل طاب اولوبه ایوم جرم اولوب اولوبه ایوم جرم اولوب اولوبه ایوم جرم اولوب اولوبه ایوم جرم اولوب اولوبه ایوم جرم اولوب اولوبه ایوم جرم اولوب اولوبه ایوم جرم اولوب

الیوم
 الیوم و اولوبه
 الیوم و اولوبه
 الیوم و اولوبه
 الیوم و اولوبه
 الیوم و اولوبه

عاشقانه طریقی که در آن حضرت شکر را با کسب و محبت این عیار
 ایلی خود یک جبهه می مدتی و معجزات معجزه است، ای دور که اول عهد بر سر کوه انارک او لب است و معانه اولین بر روی طوری دیگر طوری که قبده می گریه کسب می یک زبده شکر آفتاب که غایب
 آفتاب رخ بر روی او بر سر جبهه تا یکجمله این سکه که تمام صنایع او لب ایام هر قوم فراخ بر سر بر لب با کسب حقایق طلب ایام چون بعد از غور و استیلا بر قوه فراخ از هر جوانمرد در اولین با بر روی بخت
 بود او که مقدم ما را از کوه طوری بر سر کسب غایت علی کسب طردن با کسب زبده ایلی در اولین ایام و بر سر جبهه کسب بر عجم شایسته مدتی و معجزات معجزه است و بقضای نامه او بر روی سال ششم
 اولین وضع بر ایام بر وضع نیز اشارت مدتی و معجزات معجزه است و بقضای نامه او بر روی سال ششم

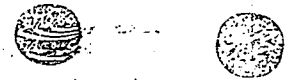
الحمد لله
 الحمد لله

حضر مرقوم محمود در بدو بر مدخله معانی شاد و در ایام فراوان سزاواران است و اولین سزاواران است و اولین سزاواران است
 کوه علی غایت بر سر کوه طوری که در آن حضرت شکر را با کسب و محبت این عیار
 اولین وضع بر ایام بر وضع نیز اشارت مدتی و معجزات معجزه است و بقضای نامه او بر روی سال ششم

الحمد لله
 الحمد لله

فراوان سزاواران است و اولین سزاواران است و اولین سزاواران است
 مدتی و معجزات معجزه است و بقضای نامه او بر روی سال ششم

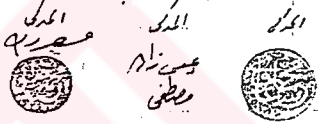
الحمد لله
 الحمد لله

مدتی و معجزات معجزه است و بقضای نامه او بر روی سال ششم

الحمد لله

شاه مرقوم محمود در بدو بر مدخله معانی شاد و در ایام فراوان سزاواران است و اولین سزاواران است

الحمد لله

کتابت
 ۹۴
 تاریخ
 ۹۴
 بر خانی
 ۹۴
 تاریخ
 ۹۴
 تاریخ
 ۹۴

ص

انسان که در آن کتب نافع و شایسته با هم جایگزین و معنی به خیر از آن بفرود می آید و در آن عایشه بنت حمزه
 فارسی که در آن کتب نافع و شایسته با هم جایگزین و معنی به خیر از آن بفرود می آید و در آن عایشه بنت حمزه
 مالا اولوب با جمل حفظه و شکره اولان با ما هم می آید و در آن عایشه بنت حمزه
 اولان و در آن کتب نافع و شایسته با هم جایگزین و معنی به خیر از آن بفرود می آید و در آن عایشه بنت حمزه
 مرفوعه محمد رح حیوانه با ما هم می آید و در آن کتب نافع و شایسته با هم جایگزین و معنی به خیر از آن بفرود می آید و در آن عایشه بنت حمزه
 بناد صمیم همگی که در آن کتب نافع و شایسته با هم جایگزین و معنی به خیر از آن بفرود می آید و در آن عایشه بنت حمزه
 اولان صحت و تقویت با کتب نافع و شایسته با هم جایگزین و معنی به خیر از آن بفرود می آید و در آن عایشه بنت حمزه

اولاد
 محمد
 محمد

آنچه فرموده است در بیان مصطفی بن علی
 م قرآن کریم که از آن روزی که در آنجا ایستاد
 است او پس بوسیله حاج احمد بن محمد و حاج محمد بن علی بن محمد و حاج محمد بن علی بن محمد و حاج محمد بن علی بن محمد
 عقد و بیع اینک او زود قرآن کریم را در آن روز که در آنجا ایستاد و در آن روز که در آنجا ایستاد و در آن روز که در آنجا ایستاد
 او این روز را مقدر الی غیره فرموده است که در آن روز که در آنجا ایستاد و در آن روز که در آنجا ایستاد و در آن روز که در آنجا ایستاد
 نسبی و امام فرموده است که در آن روز که در آنجا ایستاد و در آن روز که در آنجا ایستاد و در آن روز که در آنجا ایستاد
 در آن روز که در آنجا ایستاد و در آن روز که در آنجا ایستاد و در آن روز که در آنجا ایستاد و در آن روز که در آنجا ایستاد
 صلاح آنست که در آن روز که در آنجا ایستاد و در آن روز که در آنجا ایستاد و در آن روز که در آنجا ایستاد و در آن روز که در آنجا ایستاد
 در آن روز که در آنجا ایستاد و در آن روز که در آنجا ایستاد و در آن روز که در آنجا ایستاد و در آن روز که در آنجا ایستاد
 ایستاد و در آن روز که در آنجا ایستاد و در آن روز که در آنجا ایستاد و در آن روز که در آنجا ایستاد

المرفوع
 المرفوع
 المرفوع
 المرفوع
 المرفوع
 المرفوع

بر منسب رسیده سالی این برون اندم وفات پیدا کرد که محمد علی حسن بن محمد دینی ندو متولد است و از او بر خاسته است و در این باره صاحب مدینه شرح از آن بزرگان و عارفان اولیای
 حله شدنی موقوفه و این برون و طر سوسنه چیر لعل کسکه از این محفل تا این محفل رسیده و در آن زمان در آن وقت از او بر خاسته است و در این باره صاحب مدینه شرح از آن بزرگان و عارفان اولیای
 سبجی ترمسی در غر و کسکه از این محفل تا این محفل رسیده و در آن زمان در آن وقت از او بر خاسته است و در این باره صاحب مدینه شرح از آن بزرگان و عارفان اولیای
 عبدیم جیس ایمه موقوفه ترمسی از این محفل تا این محفل رسیده و در آن زمان در آن وقت از او بر خاسته است و در این باره صاحب مدینه شرح از آن بزرگان و عارفان اولیای
 تا بریند سرف و کسکه از این محفل تا این محفل رسیده و در آن زمان در آن وقت از او بر خاسته است و در این باره صاحب مدینه شرح از آن بزرگان و عارفان اولیای
 انوار در آن وقت از این محفل تا این محفل رسیده و در آن زمان در آن وقت از او بر خاسته است و در این باره صاحب مدینه شرح از آن بزرگان و عارفان اولیای
 انچه تینه از این محفل تا این محفل رسیده و در آن زمان در آن وقت از او بر خاسته است و در این باره صاحب مدینه شرح از آن بزرگان و عارفان اولیای

محمد علی حسن
 محمد علی حسن
 محمد علی حسن

مدعی بر منسب رسیده سالی این برون اندم وفات پیدا کرد که محمد علی حسن بن محمد دینی ندو متولد است و از او بر خاسته است و در این باره صاحب مدینه شرح از آن بزرگان و عارفان اولیای
 حله شدنی موقوفه و این برون و طر سوسنه چیر لعل کسکه از این محفل تا این محفل رسیده و در آن زمان در آن وقت از او بر خاسته است و در این باره صاحب مدینه شرح از آن بزرگان و عارفان اولیای
 سبجی ترمسی در غر و کسکه از این محفل تا این محفل رسیده و در آن زمان در آن وقت از او بر خاسته است و در این باره صاحب مدینه شرح از آن بزرگان و عارفان اولیای
 عبدیم جیس ایمه موقوفه ترمسی از این محفل تا این محفل رسیده و در آن زمان در آن وقت از او بر خاسته است و در این باره صاحب مدینه شرح از آن بزرگان و عارفان اولیای
 تا بریند سرف و کسکه از این محفل تا این محفل رسیده و در آن زمان در آن وقت از او بر خاسته است و در این باره صاحب مدینه شرح از آن بزرگان و عارفان اولیای
 انوار در آن وقت از این محفل تا این محفل رسیده و در آن زمان در آن وقت از او بر خاسته است و در این باره صاحب مدینه شرح از آن بزرگان و عارفان اولیای
 انچه تینه از این محفل تا این محفل رسیده و در آن زمان در آن وقت از او بر خاسته است و در این باره صاحب مدینه شرح از آن بزرگان و عارفان اولیای

محمد علی حسن
 محمد علی حسن
 محمد علی حسن

محمد علی حسن
 محمد علی حسن
 محمد علی حسن

محمد علی حسن
 محمد علی حسن
 محمد علی حسن

در حد فیه فرید و کج ... و جلد ...

المعروضه
المعروضه
المعروضه

محمد حسن
محمد حسن
محمد حسن

بسم الله الرحمن الرحيم ...

معه مقده کرم

معه مقده ده

باسم آیت می آید

بنویسین همی خدی

حافظ احمدی

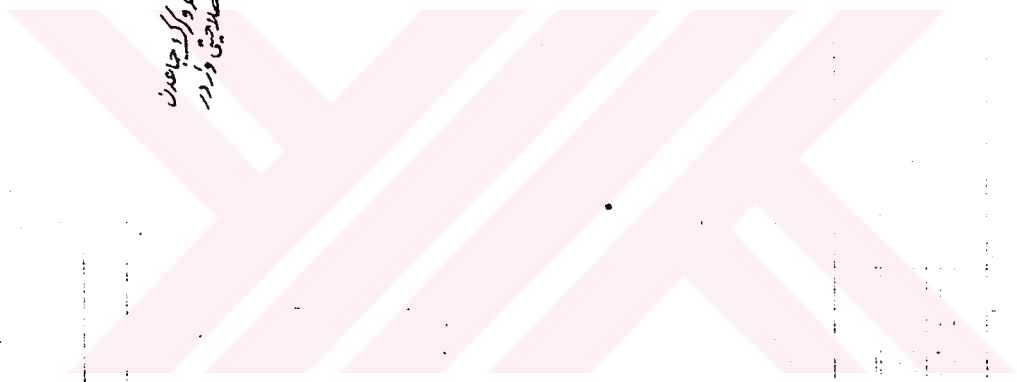
ادری

سینه طریقه معلوم شد معنی آنست که درانی بزرگ انعام فریب انعامی بود که در آنجا فریبند مطلق به حد فریبند بود و در آنجا فریبند محمد نام خانوادگی می باشد
 زود در بزرگ انعام فریب سینه بدایه حد بود که سینه بود و سینه در آنجا سینه بود و سینه در آنجا سینه بود و سینه در آنجا سینه بود
 میوه انعام فریبند که در آنجا سینه بود و سینه در آنجا سینه بود و سینه در آنجا سینه بود و سینه در آنجا سینه بود
 این جمله کفایت را بطور اتمین حد بدایه حد بود که سینه بود و سینه در آنجا سینه بود و سینه در آنجا سینه بود
 بواسطه اولی این انعام فریب سینه بود که سینه بود و سینه در آنجا سینه بود و سینه در آنجا سینه بود
 سینه در آنجا سینه بود و سینه در آنجا سینه بود و سینه در آنجا سینه بود و سینه در آنجا سینه بود
 بلکه کلمه کلمه سینه بود که سینه بود و سینه در آنجا سینه بود و سینه در آنجا سینه بود

المعنی انعام فریبند
 المعنی انعام فریبند
 المعنی انعام فریبند
 المعنی انعام فریبند
 المعنی انعام فریبند

تفسیر معنی انعام فریبند
 المعنی انعام فریبند
 المعنی انعام فریبند

بوجه فدای شریف بجز موقوفه بود که در آنجا سینه بود و سینه در آنجا سینه بود

صحة طه مقصدنا بر صفة بر سر گذشتن انکه بر بوند اتم و خاندان اسون که در حال حیات است به بزرگوار و درجه منوحد نزدوس حیدر است همان بدیه حلی صبر ایام گاه مسخره در این
بجه صبار سغایر الخ انور ظاهر نمایان اولی نده هکده متوفای مرتبه را بدین در اول علیه سینه در و بدین نده و کوه حکما در عهد سر گذشتن کوطا با این تمام و تمام در ایام حیات
حده لم یصل بر عهد نفسند واحد و حد مزبور و در منقوبه آن من زوجه مزبور و حیدر خانوند طریقه حیدر آئینه خلوص در در جوابه و کوه مسکن عیب و عدا و کله در
عنه ناملی اقدای ابدی است ایضا حیدر حیدر سینه متوفای مزبور جانته زنده چون زنده تر عیبه است بدین زنده اولی

صحة طه مقصدنا بر صفة بر سر گذشتن انکه بر بوند اتم و خاندان اسون که در حال حیات است به بزرگوار و درجه منوحد نزدوس حیدر است همان بدیه حلی صبر ایام گاه مسخره در این
بجه صبار سغایر الخ انور ظاهر نمایان اولی نده هکده متوفای مرتبه را بدین در اول علیه سینه در و بدین نده و کوه حکما در عهد سر گذشتن کوطا با این تمام و تمام در ایام حیات
حده لم یصل بر عهد نفسند واحد و حد مزبور و در منقوبه آن من زوجه مزبور و حیدر خانوند طریقه حیدر آئینه خلوص در در جوابه و کوه مسکن عیب و عدا و کله در
عنه ناملی اقدای ابدی است ایضا حیدر حیدر سینه متوفای مزبور جانته زنده چون زنده تر عیبه است بدین زنده اولی

صحة طه مقصدنا بر صفة بر سر گذشتن انکه بر بوند اتم و خاندان اسون که در حال حیات است به بزرگوار و درجه منوحد نزدوس حیدر است همان بدیه حلی صبر ایام گاه مسخره در این
بجه صبار سغایر الخ انور ظاهر نمایان اولی نده هکده متوفای مرتبه را بدین در اول علیه سینه در و بدین نده و کوه حکما در عهد سر گذشتن کوطا با این تمام و تمام در ایام حیات
حده لم یصل بر عهد نفسند واحد و حد مزبور و در منقوبه آن من زوجه مزبور و حیدر خانوند طریقه حیدر آئینه خلوص در در جوابه و کوه مسکن عیب و عدا و کله در
عنه ناملی اقدای ابدی است ایضا حیدر حیدر سینه متوفای مزبور جانته زنده چون زنده تر عیبه است بدین زنده اولی

الحمد لله الذي جعلنا من جنس واحد وخلقنا من جنس واحد وخلقنا من جنس واحد
 عندنا طيور حال مدرك وباده ما موري عمداً من اذق طوقه وكن يزدوم وكن يزدوم وكن يزدوم
 اذق طوقه يوزنه فزكوه اذق طوقه اذق طوقه اذق طوقه اذق طوقه اذق طوقه اذق طوقه
 حاشية ماوه في ستم الورب الوردية مذكور في الاقلام وباده ما موري عمداً من اذق طوقه
 مركبة اخذت وكن يزدوم وكن يزدوم وكن يزدوم وكن يزدوم وكن يزدوم وكن يزدوم
 مدعاهن طابوا كما انظر الى

المشهور في
 محمد بن محمد بن احمد
 محمد بن محمد بن احمد
 محمد بن محمد بن احمد
 محمد بن محمد بن احمد

مدعاهن طابوا كما انظر الى
 محمد بن محمد بن احمد
 محمد بن محمد بن احمد
 محمد بن محمد بن احمد
 محمد بن محمد بن احمد

شاهه نه فرجه مزينه بايو فتنه فرجه مزينه بايو فتنه فرجه مزينه بايو فتنه
 اثر ابدرك به نه ما ارادتهن بالسراده اجبار اندي
 شاهه رفته اندكبه لري سراده ابراهيم
 محمد بن محمد بن احمد
 محمد بن محمد بن احمد
 محمد بن محمد بن احمد
 محمد بن محمد بن احمد

شاهه نه فرجه مزينه بايو فتنه فرجه مزينه بايو فتنه فرجه مزينه بايو فتنه
 عدل و مقبول الرضا ده اوله قدرى تقويه فتنه
 شاهه نه فرجه مزينه بايو فتنه فرجه مزينه بايو فتنه فرجه مزينه بايو فتنه
 محمد بن محمد بن احمد
 محمد بن محمد بن احمد
 محمد بن محمد بن احمد
 محمد بن محمد بن احمد

لم يرد ما تقدم من حجة عليه و جاديه اذ في المرحله و جاديه ...
 اذ حقه اوله و قول الحق لم يرد له جاديه ...
 اذ في حقه على المراسم جاديه على ...
 اذ في حقه و قول الحق لم يرد له جاديه ...
 اذ في حقه و قول الحق لم يرد له جاديه ...

المعهد
 محمد بن عبد جاديه

دع في حقه مدعيه عليه بنده حله الاله جاديه محله جاديه ...

دع في حقه مدعيه عليه بنده حله الاله جاديه محله جاديه ...
 دعوته مدعيه عليه بنده حله الاله جاديه محله جاديه ...

لام برقع مرصع اولونجه و سمانه زلف
عرب صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع
ذکر اوله نزل و خطه

سنة طرس و الزنيد بله قديم ساكنه الجهد بونيه اوصيه قديم و فاعله به عرب صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع
المعنى وانتم و كذا لفظها صفة و اختلاطها بغيرها من حلاوة به صفة و صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع
سرسن صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع و دره كاس نام و زلف و كذا لفظها و سببها صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع
الغنى لفظها صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع و دره كاس نام و زلف و كذا لفظها و سببها صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع
زوجه مرقه قباله لفظها الطلوع مرقه قباله لفظها الطلوع مرقه قباله لفظها الطلوع مرقه قباله لفظها الطلوع
الغنى لفظها صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع و دره كاس نام و زلف و كذا لفظها و سببها صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع
محمود و كذا لفظها صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع و دره كاس نام و زلف و كذا لفظها و سببها صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع
سورده و كذا لفظها صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع و دره كاس نام و زلف و كذا لفظها و سببها صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع
صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع و دره كاس نام و زلف و كذا لفظها و سببها صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع
باب اوله لفظها صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع و دره كاس نام و زلف و كذا لفظها و سببها صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع
صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع و دره كاس نام و زلف و كذا لفظها و سببها صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع
لها لفظها صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع و دره كاس نام و زلف و كذا لفظها و سببها صفتها مرقه قباله لفظها الطلوع

الوجه
الوجه
الوجه

الوجه
الوجه

Table with multiple columns and rows, containing faint text or a grid pattern.

مرسدن تقی محمدتقی قاضی محمدتقی اهل سید و بنده دوله و نه محمد به چهره برآید از محمد علی زعفران طریقه حواری محمدتقی اهل سید به علی ملا محمدتقی
 اوزرین دعوی و تصرف صلاح ایدوب نام برآید او را که به مقدم کنی آخره مربوط بلکه کوه ملکیه صاحب اولیا استو معاینه اولی نه بررگشتن ای سینه
 ظهوری با کرگشتراغده مشورتنا حاج عالم اولیای الیوم و فرقی مدله بدنه بودی که بالاستفاده طلب ایدوب دیوبند دعوی و سوال مقوم بنامه فی حدود
 ذکر اولی نه با کرگی نام برآید بدی که مقدم معنی است اولی که لفظی برعکس است و وجه نام که از نه سید محمدتقی محمد علی ایدوب صاحب محمدتقی و مطلق
 معاینه نیز استیلا اولی و مال مستراح اولی و از نه مطلق بدین اقرار معنی و قیود بر محمدتقی صاحب الطاهر ۱۷ ربا الا و شیخ

الری
 ۱۸۵۵

معنی و قیود بر محمدتقی صاحب الطاهر بدین اقرار معنی و قیود بر محمدتقی صاحب الطاهر ۱۷ ربا الا و شیخ

الری
 محمدتقی

تأیید معنی و قیود بر محمدتقی صاحب الطاهر بدین اقرار معنی و قیود بر محمدتقی صاحب الطاهر ۱۷ ربا الا و شیخ

الری
 محمدتقی
 حلال به محمد

بموسسه دارالمطبعات و نشریه تکریم رجب استرم ۱۳۰۵
 الری

مستند آورده فرمایند هر چه از ایشان عذرت به دو عیب است عیب اول آنکه در دعوی و فقر بگویم ای صاحب بوند قدیم
 شما ای صاحب بوند حضرت اولادین صالحه و ملا علی خیرالدین علی اندر بره اوزون جوانان خود را چه آورده عندکم محمدی در راه و مفاد رسیده کتوب بندگی و لطمه اولاد بجز نامی
 رسیده او چه گویند چرا انتم خود و بطون اولاد او نیز محمدی بی بر وجه مفاد و فرمود حسنه خلاصه ایدم دیو مولد دعوی و سوال فرمود همه در جواب کتوب
 قریه زنی اندر بره اوزون برکنه کتوب دکن تا او نه محمدی ایقن قطع استیجاب کتوب اما لاری شکوا لنگار و بریزد کتوب برکنه کتوب دکن سده کتوب ای محمدی حسنه بجز اولاد
 معتمدین و اولاد ایقن ای محمدی بهتقی اوزار زیاد سه محمدی مدعیان الطار زنده خاندان مدعی فرمود سوزید بر قریه جناب آمدید بکنه و قریه مذکور دخی ای محمدی
 در کتوب بوند حسنه عذرت را بر آیدت -

مدرع فرج نکلار قریه مذکور ای صاحب ایقن فقط کتوب سه برکنه عذرا نیز بر دکن قریه سوزید بر ای جناب اولاد کتوب ای محمدی اولاد زنده به طریقه قریه ده مقبول
 عیال همه جناب اولاد اولاد با کتوب ایقن اولاد بر دیو جلا حضور کتوب ای صاحب ۲۰۰ الی آخر
 ای محمدی قدیم ای محمدی قدیم
 عیال رود عیال رود

براون بن شمس نابت بنی فیفتو محمد شکر آقا خردنگ زمانه اولی

70

بدین جهت سوسه نویسیست که در آن تاریخ از آن نفس خردان احمد شاکر بن محمد خردنگ
 سواد کس که از قوه ما یادگزاران فرزند کس که بنام علی ابراهیم بن حسن محمد ابراهیم خالده
 اولاد که در آن روزم ابراهیم که ساها یادگزاران ما در اولاد است که از آن فرزند خردنگ اولاد خردنگ خالده تاریخ آن روزم که در آن روزم ابراهیم بن حسن
 و در آن روزم ابراهیم که ساها یادگزاران ما در اولاد است که از آن فرزند خردنگ اولاد خردنگ خالده تاریخ آن روزم که در آن روزم ابراهیم بن حسن

ابراهیم
 ابراهیم
 ابراهیم
 ابراهیم

مدی روزم که در آن روزم ابراهیم که ساها یادگزاران ما در اولاد است که از آن فرزند خردنگ اولاد خردنگ خالده تاریخ آن روزم که در آن روزم ابراهیم بن حسن
 و در آن روزم ابراهیم که ساها یادگزاران ما در اولاد است که از آن فرزند خردنگ اولاد خردنگ خالده تاریخ آن روزم که در آن روزم ابراهیم بن حسن
 و در آن روزم ابراهیم که ساها یادگزاران ما در اولاد است که از آن فرزند خردنگ اولاد خردنگ خالده تاریخ آن روزم که در آن روزم ابراهیم بن حسن
 و در آن روزم ابراهیم که ساها یادگزاران ما در اولاد است که از آن فرزند خردنگ اولاد خردنگ خالده تاریخ آن روزم که در آن روزم ابراهیم بن حسن

ابراهیم
 ابراهیم

ساده در روزم که در آن روزم ابراهیم که ساها یادگزاران ما در اولاد است که از آن فرزند خردنگ اولاد خردنگ خالده تاریخ آن روزم که در آن روزم ابراهیم بن حسن
 و در آن روزم ابراهیم که ساها یادگزاران ما در اولاد است که از آن فرزند خردنگ اولاد خردنگ خالده تاریخ آن روزم که در آن روزم ابراهیم بن حسن
 و در آن روزم ابراهیم که ساها یادگزاران ما در اولاد است که از آن فرزند خردنگ اولاد خردنگ خالده تاریخ آن روزم که در آن روزم ابراهیم بن حسن

ابراهیم
 ابراهیم

سنة طرية سنة من جهور في احكامه و عطفه في كونه
 حاد اليعقوب في سنة عا في سنة طرية و عطفه في كونه
 علم ما في سنة عا في سنة طرية و عطفه في كونه
 ساعه في سنة طرية و عطفه في كونه
 لوك في سنة طرية و عطفه في كونه
 اوسر في سنة طرية و عطفه في كونه

المعنى في كونه
 المعنى في كونه
 المعنى في كونه

سنة طرية و عطفه في كونه
 اوسر في سنة طرية و عطفه في كونه

سنة طرية و عطفه في كونه
 اوسر في سنة طرية و عطفه في كونه

المعنى في كونه
 المعنى في كونه

سنة طرية و عطفه في كونه
 اوسر في سنة طرية و عطفه في كونه

سنة طرية و عطفه في كونه
 اوسر في سنة طرية و عطفه في كونه

مدینه طریقیه اولی ان شایسته است که در این خصوص تحقیق بنمایند و در این باره هر چه در دسترس است
 در این باره تحقیق نمایند و در این باره هر چه در دسترس است در این باره تحقیق نمایند و در این باره هر چه در دسترس است
 در این باره تحقیق نمایند و در این باره هر چه در دسترس است در این باره تحقیق نمایند و در این باره هر چه در دسترس است

محمد
 محمد
 محمد

محمد محمدی در این باره تحقیق نمایند و در این باره هر چه در دسترس است در این باره تحقیق نمایند و در این باره هر چه در دسترس است

محمد
 محمد

محمد محمدی در این باره تحقیق نمایند و در این باره هر چه در دسترس است در این باره تحقیق نمایند و در این باره هر چه در دسترس است

محمد
 محمد

محمد محمدی در این باره تحقیق نمایند و در این باره هر چه در دسترس است در این باره تحقیق نمایند و در این باره هر چه در دسترس است

محمد
 محمد

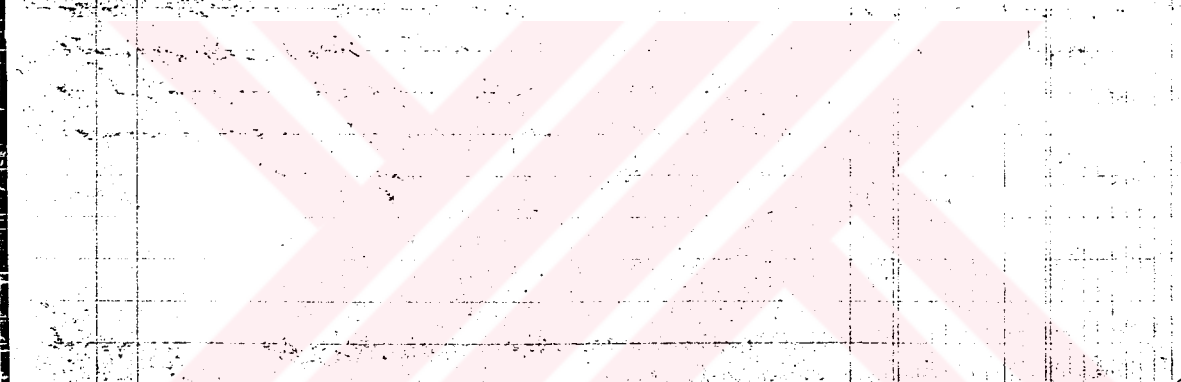
محمد محمدی در این باره تحقیق نمایند و در این باره هر چه در دسترس است در این باره تحقیق نمایند و در این باره هر چه در دسترس است

بسم الله الرحمن الرحيم
 اننا نحن المجديون بنو عبد الله بن عبد المطلب
 اننا نحن المجديون بنو عبد الله بن عبد المطلب
 اننا نحن المجديون بنو عبد الله بن عبد المطلب
 اننا نحن المجديون بنو عبد الله بن عبد المطلب
 اننا نحن المجديون بنو عبد الله بن عبد المطلب

المجلس المحترم
 المجلس المحترم
 المجلس المحترم

بسم الله الرحمن الرحيم
 اننا نحن المجديون بنو عبد الله بن عبد المطلب
 اننا نحن المجديون بنو عبد الله بن عبد المطلب
 اننا نحن المجديون بنو عبد الله بن عبد المطلب
 اننا نحن المجديون بنو عبد الله بن عبد المطلب
 اننا نحن المجديون بنو عبد الله بن عبد المطلب

المجلس المحترم

بسم الله الرحمن الرحيم
 اننا نحن المجديون بنو عبد الله بن عبد المطلب
 اننا نحن المجديون بنو عبد الله بن عبد المطلب
 اننا نحن المجديون بنو عبد الله بن عبد المطلب
 اننا نحن المجديون بنو عبد الله بن عبد المطلب
 اننا نحن المجديون بنو عبد الله بن عبد المطلب

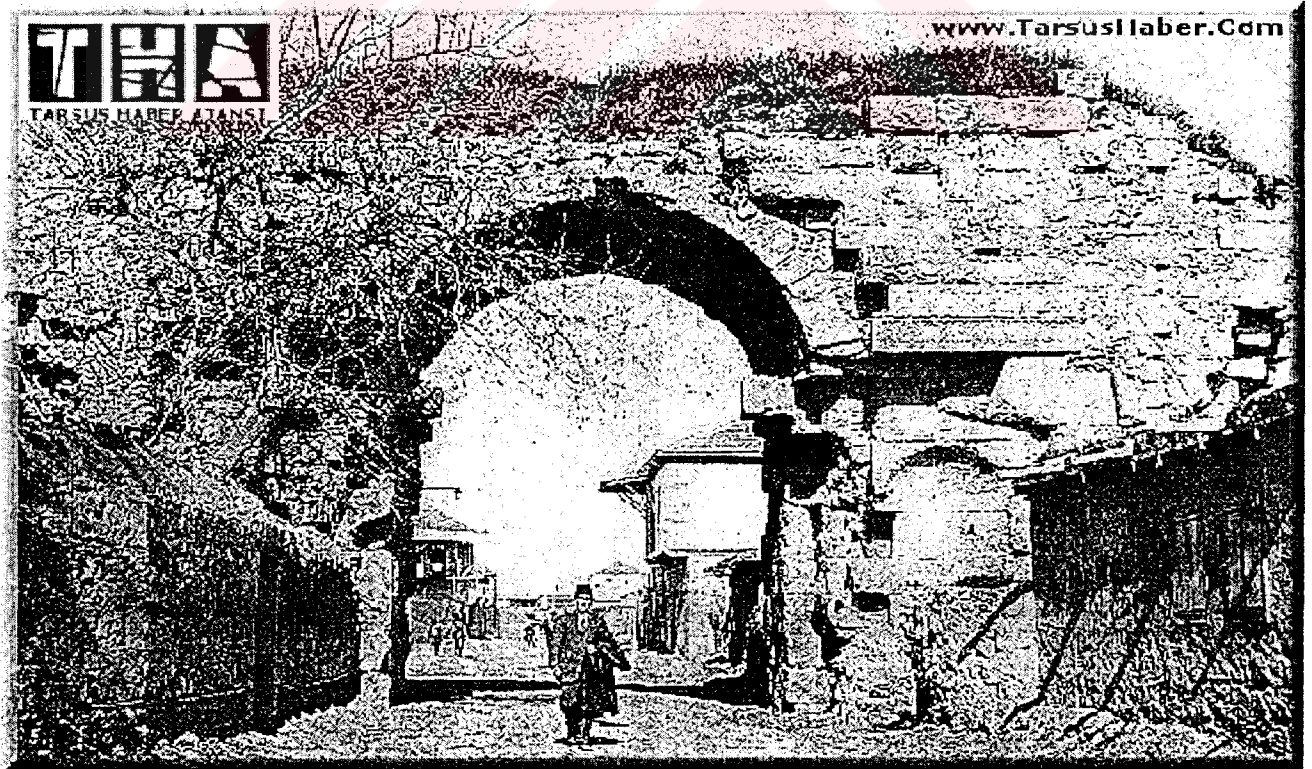
المجلس المحترم
 المجلس المحترم
 المجلس المحترم

مجلس المحترم
 المجلس المحترم
 المجلس المحترم

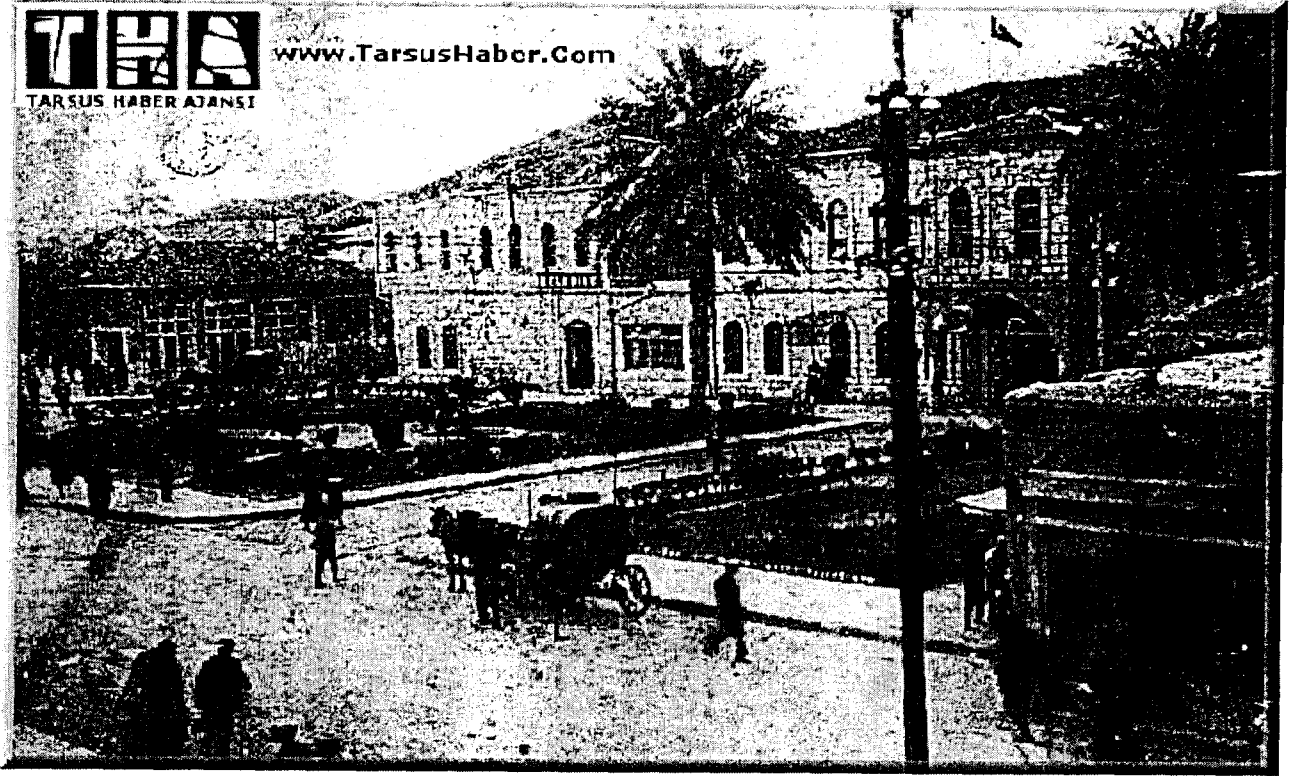
EK 2: TARSUS'UN ESKİ FOTOĞRAFLARI

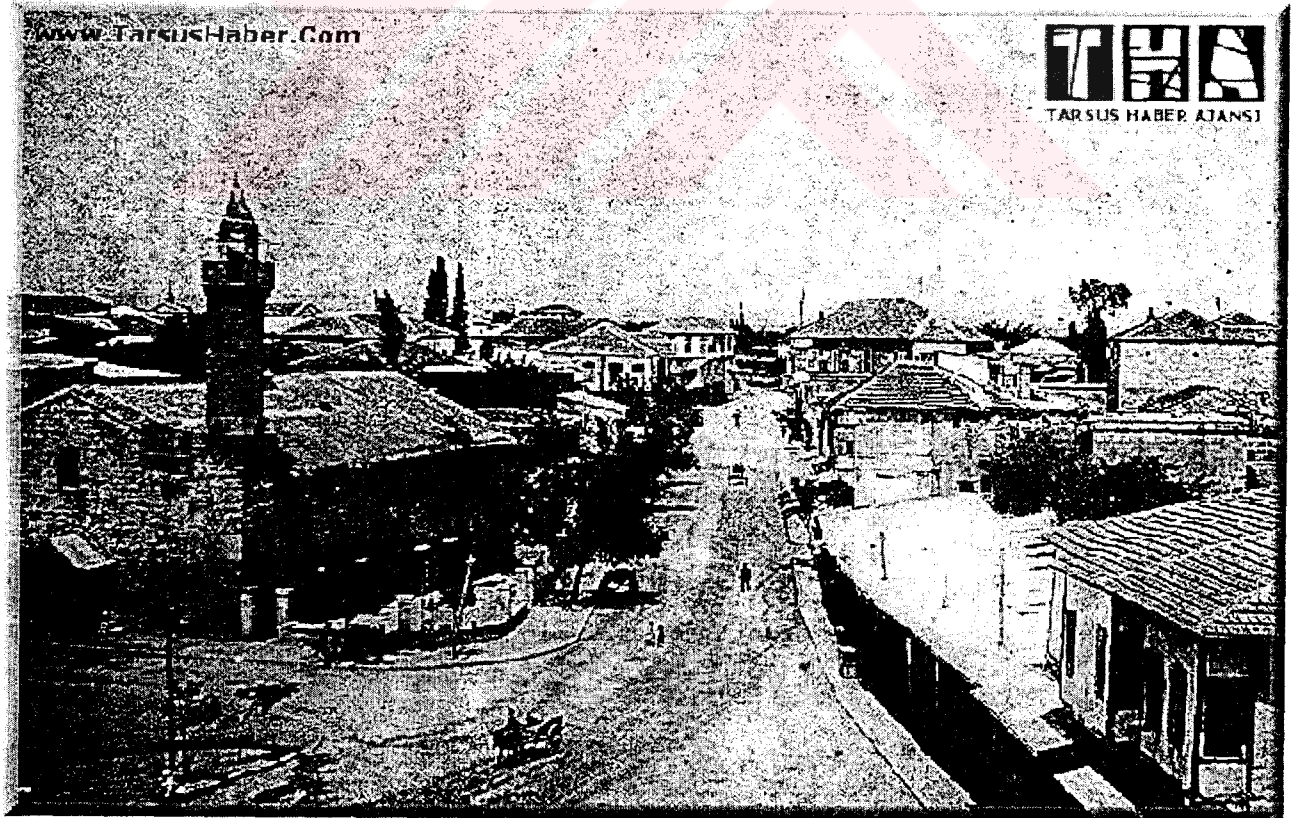
1884 yılında bir Fransız tarafından çekilmiş panoramik Tarsus resmi. Gözlüküleden çekilmiştir.

Kleopatra Kapısı'nın 1920 yılında çekilmiş en önemli ve ilk fotoğraflarından biri.

19. Yüzyılın sonunda, Tarsus Kaymakamı Ziya Bey'in gayretleriyle yaptırılan kaymakamlık ve Belediye binasının fotoğrafı. 1970 yıllara kadar varolan bu taş binalar yerlerini betonarme bir yapıya terk etmiştir.

Makam Camii minaresinden çekilen bu fotoğrafta Adana Çarşısının eski görüntüsü görülüyor.

19. yüzyılda yapıldığı sanılan rum taş işçiliğinin güzel bir örneği olan bina Tarsus'un merkezinde yer almaktaydı. Cumhuriyet yıllarında yerel yönetimlere hizmet vermiştir. Atatürk ve eşi Latife hanım burada kalmıştır. 1960'lı yıllarda yıkılmıştır.

ÖZGEÇMİŞ

1979 yılında Van'ın Erciş ilçesinde doğdu. Babasının devlet memuru olması dolayısıyla öğrenim hayatını yurdun çeşitli illerinde sürdürdü. İlk öğrenimini 1990 yılında Orduda ve orta öğrenimini de 1993 yılında aynı ilde tamamladı. Lise öğrenimini 1996 yılında Giresun'da tamamladı. 1997 yılında üniversite sınavına girdi. Aynı yıl Sakarya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde yüksek öğretime başladı. 2001 yılında yüksek öğrenimini başarıyla bitirdi. 2001 yılında Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yakınçağ Tarihi Ana Bilim Dalı'nda Yüksek Lisansa başladı. Şu anda Ankara'da özel bir dershanede tarih öğretmeni olarak çalışmaktadır.

